

DE NOODZAKELIJKHEID VAN DE BEKERING

Gepredikt in verscheiden predikaties

Thomas Boston

door

de Weleerwaarde en Geleerde heer

THOMAS BOSTON

Bedienaar van het Evangelie te ETRIK in SCHOTLAND

In een verhandeling bij elkaar gevoegd en uitgegeven door zijn zoon
Thomas Boston Jr.

Inhoud

1. Verklaring van de tekst
2. De hoedanigheid van de bekering
3. Hoe wordt boetvaardigheid in de ziel gewerkt?
4. Het onderwerp van de ware boetvaardigheid
5. De delen van de boetvaardigheid
  - I. Vernedering over de zonde
  - II. De bekering tot God

6. De toepassing
  - I. De noodzakelijkheid van boetvaardigheid
  - II. Acht beweegredenen tot boetvaardigheid
  - III. Grote belemmeringen voor boetvaardigheid
  - IV. Aanwijzingen voor het verkrijgen van boetvaardigheid

Boston begon over dit onderwerp te preken op 21 januari 1717 eindigde op 21 oktober 1717, terwijl hij verschillende teksten uitkoos. Zijn aantekeningen werden na zijn dood door zijn zoon Thomas gebundeld. Deze schreef erbij: "Hoewel aan deze preken de nadelen kleven die doorgaans aan posthume werken kleven, is er reden om te hopen dat zij met Gods zegen tot bijzonder nut van Gods volk zullen mogen zijn." Deze preken werden voor het eerst vertaald door dhr. M. Krijgsman.

De engelse tekst uit Lukas 13:5 luidt letterlijk vertaald: ... indien gij geen *berouw* hebt .... Het Grieks origineel kan letterlijk vertaald worden: Indien gij u niet *bezint*. Of, indien gij niet *tot andere gedachten* komt. In de onderstaande preken moeten we er rekening mee houden dat in veel zinnen waar *bekering* voorkomt, er eigenlijk in het Engels van *berouw* sprake is.

1. Verklaring van de tekst

Ik zeg u: Neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan.
Lukas 13:5

Wanneer wij letten op de overvloedige zonde en hardheid des harten die er onder de prediking van het Evangelie heerst, dan moet het ons wel duidelijk zijn dat de leer der boetvaardigheid zowel noodzakelijk als geschikt is om het brandhout uit het vuur te rukken, of als dat niet helpt, de mens zonder verontschuldiging te laten liggen. Zondaren zetten boetvaardigheid van zich af alsof zij vastbesloten zijn om wat er ook gebeurt te volharden in de zonde, of om tenminste op twee gedachten te blijven hinken. Onze tekst doet in deze zaak echter een definitieve uitspraak: *"Ik zeg u: Neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan."*

In deze woorden vinden we twee zaken:

- Ten eerste wordt hier een misbruik van een besturing van de Voorzienigheid berispt: *"Ik zeg u: Neen zij."* Sommigen hadden onze Heere het nieuws meegedeeld dat de Romeinse stadhouder Pilatus enkele Galileeërs met zijn soldaten aangevallen en gedood had terwijl zij aan het offeren waren. Het schijnt dat zij die het nieuws hadden verteld, of anderen uit de schare, geneigd waren te denken dat deze Galileeërs grotere zondaren waren dan anderen, omdat een ongewoon oordeel hen had getroffen. Onze Heere vertelt hun dat een dergelijke conclusie hier niet op zijn plaats is. Hij herinnert hen aan nog een opmerkelijke besturing van de Voorzienigheid, namelijk, hoe in Jeruzalem de toren van Siloam op achttien mensen viel en hen doodde. Hij laat hen hier zien dat hen dit echter niet was overkomen omdat zij grotere zondaren waren dan alle andere zondaren te Jeruzalem; nee, er waren zelfs soortgelijke en even grote zondaren als zij, die desondanks niet door deze slag getroffen waren.
- Ten tweede leert de Heere ons hier wat het juiste gebruik is dat wij van deze besturing moeten maken: *"Maar indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan."* Het juiste gebruik hiervan is, dat de ondergang van anderen ons tot boetvaardigheid, tot boetvaardigheid) moet leiden. Als anderen ten koste van zichzelf ons een voorbeeld geven, moeten wij er acht op slaan en het aanwenden tot onze boetvaardigheid en verbetering. Dit is de betekenis van het woordje "maar". Deze woorden zijn een afdoende verzekering die onze Heere aan zondaren geeft, waarin uit de aard der zaak een tweeledige verzekering ligt opgesloten.

A. Ten eerste wordt hier verzekerd *dat ondergang op onboetvaardigheid volgt*. Zondaren volharden in hun weg en hopen toch dat alles goed zal aflopen. Nee, zegt onze Heere, bedrieg u niet; want indien u zich niet bekeert, is er geen hoop dat u zalig zult worden.

1. Wij hebben hier de zaak naar aanleiding waarvan deze verzekering gegeven wordt: *"Indien gij u niet bekeert."* Dat wil zeggen: als u geen berouw toont, als u zich niet recht vernedert vanwege uw zonden en zich er niet oprecht van bekeert; als u uw hart onder uw schuld verhardt, en maar blijft volharden in uw zondige wegen en weigert hen de rug toe te keren, zullen zij uw ondergang betekenen.
2. Wat hier verzekerd wordt, is dat u *"insgelijks zult vergaan"*. U zult niet op precies dezelfde wijze vergaan, maar u zult net zo zeker vergaan als zij vergaan zijn. De oordelen van God zullen u achtervolgen en u zult voor eeuwig omkomen.

3. Verder merken we hier de uitgestrektheid van de verzekering op: "Zo zult gij allen insgelijks vergaan." Dit maakt duidelijk dat met "vergaan" de eeuwige dood wordt bedoeld. Hoewel niet alle onboetvaardige zondaren door grote tijdelijke oordelen worden achtervolgd, toch zal de eeuwige straf alle onboetvaardige zondaren achtervolgen. Geen enkele onboetvaardige zondaar zal daaraan ontsnappen, ook al ontsnapt men wel aan de tijdelijke slagen der Goddelijke wraak.
4. Vervolgens letten we op de volstrekte ervan, die uit twee dingen blijkt:
  - a. Uit de plechtige verzekering: "Ik zeg u", die men eigenlijk in de laatste bijzin terugverwacht. Neem het aan uit de mond van de Heere Zelf, dat u zult vergaan, indien u zich niet bekeert. De Heere wilde als het ware zeggen: Velen hebben u dit verteld, maar u wilde het niet geloven; nu hoort u het echter uit Mijn eigen mond. Het mag een zondaar die dit uit de mond van de Zaligmaker hoort wel met bekommering vervullen, en hem laten zien dat Christus' bloed nooit ten koste zal worden gelegd om iemand die in zijn onbekeerlijkheid blijft volharden van de dood te redden.
  - b. De volstrekte van deze verzekering blijkt ook uit het verband dat er blijkt te zijn tussen de straf van hen die zo opmerkelijk door de hand van God geslagen worden, en de toekomstige straf van alle onboetvaardige zondaren; het eerste is een onderpand van het tweede. Dit wordt aangegeven door het woordje "insgelijks".

B. Ten tweede bevatten de tekstwoorden *een verzekering van leven en dood*. Evenals in Genesis 2:17, ligt dat ook in deze tekst opgesloten. God heeft net zo zeker een verband gelegd tussen boetvaardigheid en leven, als tussen onboetvaardigheid en dood. Ook al zijn uw zonden nog zo groot, als u er berouw over hebt en zich ervan bekeert, zullen zij nooit uw ondergang worden.

Voordat ik ga spreken over het belangrijkste punt dat ik op het oog heb, zal ik u enkele *opmerkingen* naar aanleiding van de woorden voorleggen.

1. Het eerste wat ik wil opmerken, is, *dat zij die meer opmerkelijke slagen ondervinden dan anderen, daarom geen grotere zondaren zijn en ook niet als zodanig beschouwd moeten worden*. De Heere spaart sommige even grote zondaren, terwijl Hij anderen opmerkelijk straft. "Ik zeg u: Neen zij."
  - a. De eerste reden van deze besturing der Voorzienigheid is, dat God de wereld Zijn soevereine macht en absolute heerschappij te verstaan wil geven: "Of is het mij niet geoorloofd te doen met het mijne, wat ik wil?" Matth. 20:15. Zo verklaart onze Heere ook waarom Hij beschikt heeft dat de man uit Johannes 9 blind werd geboren. Alle mensen hebben iets in of bij zich dat hen bloot kan stellen aan de zwaarste slagen waardoor men getroffen kan worden. Ondanks al wat iemand lijden moet, doet de Heere echter geen onrecht, aangezien Hij in mindere mate straft dan dat men vanwege zijn ongerechtigheid verdiend heeft. Maar uit de velen die door de gerechtigheid getroffen kunnen worden, kiest de vrijmacht Gods er enkelen uit en doet hen de roede gevoelen, en wie kan zeggen: "Wat doet Gij?"
  - b. De tweede reden is, dat wij nu onder de gemengde bedeling der Voorzienigheid leven; niet onder de ongemengde, aangezien die bewaard wordt voor een andere wereld, als, alle mensen hun onveranderlijke staat zullen zijn binnengegaan. Welnu, het is daarom zeer rechtvaardig dat God sommigen uit een samenleving opmerkelijk straft, terwijl anderen die net zo schuldig zijn, ontsnappen, opdat alles met David "van goedertierenheid en recht mag zingen", Psalm 101:1. En zo wordt

deze bedeling in haar verschillende openbaringsvormen in de wereld staande gehouden, als een vertoning van de veelvuldige wijsheid Gods, Ef. 3:10.

- c. De derde reden is, dat de barmhartigheid van God jegens sommigen wordt vergroot door Zijn strengheid jegens anderen. Evenals wanneer men zwart naast wit zet, het wit des te beter uitkomt, zo kan Gods strengheid jegens sommigen voor anderen een spiegel zijn waarin zij kunnen zien hoeveel zij verplicht zijn aan vrije genade en barmhartigheid, Rom. 11:22. Men is nooit meer bereid zijn gezondheid te waarderen, dan wanneer men anderen op het ziekbed ziet woelen; of het gebruik van verstand en rede en andere weldaden te waarderen, dan wanneer men ziet hoe ellendig en treurig diegenen eraan toe zijn, die hiervan zijn beroofd. Dit behoort de mens geduldig en dankbaar te maken onder de slagen van de hand des Heeren, omdat het lichaam bruikbaar voor Hem kan zijn nadat de Heere een weldaad, zoals bijvoorbeeld de gezondheid, of misschien een deel of lid van ons lichaam heeft weggenomen, dan toen men de ontnomen weldaad bezat, in zoverre het dienen zal om de barmhartigheid van God jegens anderen groot te maken, die de hand des Heeren zien en opmerken.
- d. Nog een reden is, dat in zeer opmerkelijke slagen zeer opmerkelijke weldaden opgesloten kunnen liggen. Zo was het in Jozefs geval; er rustte een zeer opmerkelijke zegen op het hoofd van hem die van zijn broeders gescheiden werd. Jobs moeiten waren slechts een duister ogenblik voordat er een zeer heerlijke dag voor hem zou aanbreken. Dat Jakob, als een kenteken dat hij met de Engel geworsteld had, "hinkende was aan zijn heup", was uitnemender dan Ezau's geleide van vierhonderd man.
- e. Tenslotte is deze besturing in zekere zin nodig om ons te bevestigen in het geloof aan het oordeel van de jongste dag. God straft sommigen opmerkelijk om de wereld te laten zien dat er een God is Die op deze aarde vonnis geeft. Hij straft echter niet iedereen op deze wijze, om de mens ervan te verzekeren dat er een toekomstend oordeel is. Als niemand op aarde gestraft werd, zou de wereld dat aangrijpen om het atheïsme erdoor te bevorderen; en indien iedereen gestraft werd, zou dat gebruikt worden om het saduceïsme erdoor te bevorderen.
  - Laten wij in de eerste plaats hieruit leren dat zij die geen bijzondere zondaren zijn, wel door bijzondere slagen getroffen kunnen worden. Wees daarom niet snel met uw oordeel over de slagen die anderen ondervinden. Zeker, alles wat wij of anderen ondervinden, hebben wij van de hand des Heeren verdiend. En als God een zelden voorkomende zonde laat volgen door een bijzonder oordeel, zoals in het geval van Korach, Dathan en Abiram, is het geen schending van de liefde als wij oordelen dat die slag om die zonde gekomen is. Maar als mensen, in wiens wandel u geen opmerkelijke zonden ontdekt, opmerkelijke slagen ondervinden, pas er dan voor op om een scherp oordeel te vellen. Want in de weg van Gods voorzienig bestel zullen sommigen een opmerkelijke slag ondervinden voor de een of andere zonde waar de wereldling, als hij zou weten waarover het ging, weinig of niets achter zou zoeken.
  - In de tweede plaats moet u Gods goedertierenheid over u aanbidden en u verwonderen dat Hij u spaart, terwijl u anderen ziet lijden onder de hand van God, die u niet gevoelt. Erken dat alles wat anderen ondervinden ook uw deel had kunnen zijn, als de Heere met u gehandeld had naar hetgeen u zou hebben verdiend. Het is zoals de Kerk in Klaagliederen 3:22 erkent: "Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben."

2. Het tweede wat ik opmerken wil, is, *dat de slagen die anderen ondervinden, voor onboetvaardige zondaren het onderpand zijn van hun verderf: "Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan."*

De redenen hiervoor zijn:

- a. Omdat deze slagen laten blijken hoe God de zonde haat, in wie ze zich ook voordoet: "Wie heeft Jakob tot een plundering overgegeven, en Israël de rovers? Is het niet de HEERE, tegen Wie wij gezondigd hebben? Want zij wilden niet wandelen in Zijn wegen, en zij hoorden niet naar Zijn wet", Jesaja 42:24. God scheidt geen behagen in de ellende van Zijn schepselen, Ezech. 18:23. Aangezien Hij vaak het werk Zijner handen zo zwaar bezoekt vanwege de zonde, moet Hij wel een zeer grote haat ertegen koesteren. Niet alleen Zijn vijanden, maar ook Zijn geliefde vrienden moeten boeten voor de zonde; ja, Zijn geliefde Zoon heeft ervoor geboet, toen zij slechts in toerekening op Hem lag. Hoe kunnen onboetvaardige zondaren dan menen te ontvluchten? "Want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden?" Lukas 23:31.
- b. Omdat zij laten blijken hoe rechtvaardig God is. Hij is de Rechter der ganse aarde en kan niet anders dan recht doen, Gen. 18:25. Welnu, ook al mag de straf van de één door Gods gerechtigheid langer uitgesteld worden dan die van de ander, toch zal zij niet toelaten dat sommigen gestraft worden, en dat anderen in dezelfde staat altijd gespaard zullen blijven. Dat zou duidelijk partijdigheid inhouden, waarvan God een gruwel heeft, Ezech.18:20. Daarom zegt ons de apostel in 2 Thess. 1:6, dat "het recht is bij God te vergelden dengenen, die de heiligen verdrukken."
- c. Omdat wat iemand ook ondervindt op de weg der zonde, eigenlijk bedoeld is om anderen te waarschuwen, wat duidelijk uit de tekst blijkt, zie 1 Kor. 10:11, 12. En zij die geen lering willen trekken uit het voorbeeld van anderen, kunnen verwachten tot voorbeeld gesteld te worden om anderen te leren, zoals de vrouw van Lot. Maar de wijzen hebben de ogen in hun hoofd, Pred. 2:14, terwijl onboetvaardige zondaren volharden en omkomen als degenen die geen waarschuwing willen aannemen. Daarom wordt de slag die veraf niet baat, vaak dichterbij huis gebracht.
- d. Tenslotte, omdat alle slagen die zondaren in dit leven ondervinden, slechts de eerste druppeltjes van de stortvloed van Gods toorn zijn, die de onboetvaardige wereld te wachten staat. Het zijn slechts de eerste druppeltjes, waarna men zeker de volledige stortvloed kan verwachten. Zoals de blijdschap van het geloof het onderpand is van de eeuwige blijdschap, die beide uit één en dezelfde fontein voortkomen, ja, de eerstelingen van het land Kanaän zijn, die door de volle oogst gevolgd zullen worden: zo zijn al de uitlatingen van Gods toorn over de zondaren op aarde, het onderpand van de eeuwige toorn. Het zijn de eerstelingen der hel, waarna de oogst van ellende zal volgen, Openb. 20:14.

Hieruit kunnen wij twee dingen leren:

- Wees geen onverschillige toeschouwers van alle gevolgen van Gods toorn over de zonde, die in de wereld rondom u kunnen worden waargenomen; want u en ik hebben er een groot aandeel in. Al deze gevolgen roepen ons, die in hetzelfde oordeel zijn, toe: "Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan." O, hoe onverschillig zien velen de ellenden van andere mensen aan, en hoe afkerig zijn zij om daaruit zelf een les te leren! Een hard hart en een dichtgeschroeid geweten, die niet wakker geschud kunnen worden door de besturingen van de Voorzienigheid die ver uit hun buurt plaatsvinden, vragen nergens anders om dan dat de zware slag op hen zelf zal neerkomen.

- Bedenkt, o onboetvaardige zondaren, hoe u zult kunnen ontvlieden als u doorgaat in de zonde, aangezien de Heere uw verderf door zoveel onderpanden verzekerd heeft! Als een zondaar Gods weg verlaat, laat hij zijn ziel als pand achter voor zijn terugkeer door boetvaardigheid; maar de onboetvaardige zondaar komt nooit terug om zijn pand te lossen en dus verliest hij het. Als God Zijn toorn enigermate uitlaat over de kinderen der mensen, is dat Gods pand dat Hij eeuwige toorn over de onboetvaardige zondaren zal brengen; en wij kunnen ervan verzekerd zijn, dat, hoe zorgeloos wij ook met onze panden omgaan, God het Zijne niet zal verliezen. Stel daarom uw hart op uw wegen en bekeer u.

3. Een derde opmerking die ik wil maken, is, *dat de slagen die anderen krijgen, luide roepstemmen voor ons zijn om ons te bekeren*. Dat is de sprake die er uitgaat van alle smartelijke besturingen van Gods Voorzienigheid die wij in de wereld hun loop zien hebben. Om dit te bevestigen moeten wij bedenken:

- a. dat God niemand met een merkbare slag slaat vanwege zijn zonde, of Hij beoogt daarmee alle andere mensen! De reden die God in Zijn wet geeft voor het streng straffen van sommige overtreders, is, opdat "gans Israël het hore en vreze, en daarin niet voortvare." In de beginjaren van de Joodse kerk verteerde Hij Nadab en Abihu met vuur, Lev. 10:2; vgl. vers 9. In de beginjaren van de Christelijke kerk vielen Ananías en Saffira dood ter aarde om een leugen. Waar zou dit alles anders voor dienen dan om tot waarschuwing te zijn van iedereen die daarna volgen zou?
- b. Hieruit kunnen wij zien hoe gevaarlijk het is om de zonde te koesteren; en als we een blik naar binnen slaan, dan zullen we altijd weer zien dat er ook in ons zonde te vinden is tegen de God van Israël. Als wij zagen, dat iemand gestoken werd door een slang die hij opgeraapt had, zouden wij dan niet snel de slang, die wij opgeraapt hadden, wegwerpen, uit vrees dat ons hetzelfde zou overkomen? Hoe kunnen wij verwachten voorspoedig te zullen zijn in een weg, waarin we zien dat het anderen zo kwalijk gaat?

Wij kunnen hieruit drie dingen leren:

- (1) Wij kunnen hieruit opmaken dat niemand onboetvaardig in een zondige weg voortgaat, of men leeft, naast alle oproepen die men in het Woord kan vinden, over duizenden oproepen der Voorzienigheid tot boetvaardigheid heen. Zie eens om u heen in de wereld, o zondaar, en bedenk hoevelen er verwoest zijn en nog steeds verwoest worden door hun ongerechtigheid. Naar gelang het aantal van deze voorbeelden, is het aantal roepstemmen waardoor u opgeroepen wordt om u te bekeren en u van de zonde af te keren. "Wie heeft zich tegen Hem verhard en vrede gehad?" En denkt u dat uw geval een uitzondering zal zijn op de algemene regel? Nee! Zovele getuigen geven u hun getuigenis, dat "indien gij u niet bekeert, gij insgelijks zult vergaan."
- (2) Hieruit kunt u zien dat onboetvaardigheid onder het Evangelie niet de minste schijn van verontschuldiging kan wekken. De roepstemmen der Voorzienigheid die de gehele wereld ontvangt, zijn voldoende om ervoor te zorgen dat zelfs de heidenen zich niet zullen kunnen verontschuldigen, Rom. 1:20. Hoeveel te min zullen wij, die zoveel roepstemmen uit het Woord en van de Voorzienigheid ontvangen hebben, ons kunnen verontschuldigen als wij ons niet bekeren? Zondaren zoeken voor zichzelf vele uitvluchten om het leven van hun begeerlijkheden te behouden en zich te onthouden van de onaangename opgave om zich te bekeren. Toch zullen het slechts vijgenboombladeren voor de Heere zijn.

- (3) Laten wij tenslotte bedenken hoeveel te meer de slagen die de Heere ons toebrengt ons oproepen tot boetvaardigheid. "Daarom ziet, Ik zal uw weg met doornen betuinen, en Ik zal een heiningmuur maken, dat zij haar paden niet zal vinden. En zij zal haar liefhebbers nalopen, maar dezelve niet achterhalen; en zij zal hen zoeken, maar niet vinden; dan zal zij zeggen: Ik zal henengaan en wederkeren tot mijn *eerste* Man, want toen was mij beter dan nu", Hoséa 2:5, 6 volgens de Engelse vertaling. Wat Absaloms oogmerk was toen hij Joabs gerstakker verbrandde, is het oogmerk van de smartelijke beschikkingen der Voorzienigheid. En daarom krijgt onbekeerlijkheid en hardheid des harten onder de slagen van de hand des Heeren een zeer zwaar karakter, Rom. 2:5; Jer. 5:3. Elk kruis dat wij ondervinden is een bevel van de hemel om ons van onze zondige weg en van het bijzondere kwaad daarvan af te keren.

2. DE HOEDANIGHEID VAN DE BOETVAARDIGHEID

Ik kom nu tot de voornaamste leer die in de tekst ligt opgesloten, en dat is deze: *Indien zondaren zich niet bekeren, dan zullen zij vergaan*. Hierop is geen uitzondering. Wie men ook is, als men zondaar is, moet men zich bekeren of verloren gaan. Alle mensen zijn zondaar en wijken door de zonde van God af; en men moet door boetvaardigheid tot Hem wederkeren, of men gaat voor eeuwig verloren. Of het nu een grote of een kleine zondaar betreft, het moet een boetvaardige zondaar worden, of het ware hem beter nooit te zijn geboren.

In het verhandelen van deze leer zal ik:

- ten eerste de hoedanigheid van boetvaardigheid verklaren en
- ten tweede het geheel toepassen.

Om te beginnen zal ik de hoedanigheid van de boetvaardigheid verklaren, en letten we hier op:

1. Wat haar hoedanigheid is.
2. Hoe zij in de ziel wordt gewerkt.
3. Het onderwerp van de ware boetvaardigheid.
4. De delen van de boetvaardigheid.

1. *De hoedanigheid van de boetvaardigheid*

Het is een zaligmakende genade: "Met zachtmoedigheid onderwijzende degenen die tegenstaan; of God hun te eniger tijd bekering gawe tot erkentenis der waarheid", 2 Tim. 2:25. Het is een genade die God ons om niet heeft geschonken, en die een ziel bekwaam en geschikt maakt tot alles wat nodig is om zich van de zonde tot God te bekeren. Deze genade is zaligmakend, aangezien het haar natuur is om iemand van een huichelaar te onderscheiden, en zij nauw verbonden is aan de eeuwige zaligheid.

Om dit meer in het bijzonder uiteen te zetten, moet u bedenken:

1. Dat boetvaardigheid geen voorbijgaande daad is, zoals de roomsen en sommige onwetende schepselen zich inbeelden. Het is niet zo dat een zucht over de zonde, een daad van berouw erover en een belijdenis ervan met een: "o God, wees mij zondaar genadig", boetvaardigheid is. Nee, nee! dat kunnen wel daden van berouw zijn zolang deze voortkomen uit een waarachtig boetvaardig hart. De boetvaardigheid zelf is echter geen voorbijgaande daad, maar een blijvende genade, Zach. 12:10. Het is een zich voortzettende gesteldheid en gezindheid van de ziel. Het is een beginsel dat diep

in het hart ligt, waardoor een mens bewogen wordt om bij iedere gelegenheid te treuren over en zich af te keren van de zonde.

2. Boetvaardigheid is geen voorbijgaand werk, waarmee iemand zich tijdens de eerste dagen van zijn godsdienst bezighoudt, zoals sommige belijders het ervoor houden. Nee, het is een genade in het hart waardoor een mens al de dagen van zijn leven aan een verantwoordelijk werk wordt gezet. Het is een bron in het hart waaruit wateren van droefheid over de zonde opwellen, die daaruit zullen blijven opwellen zolang de zonde er is, ofschoon zij door de hardheid van het hart soms een poosje kan opdrogen. Zij die de boetvaardigheid zien als het eerste stuk van de weg naar de hemel, en die, als ze terugzien op de droefheid die zij hebben ondervonden in het uur dat de Heere voor het eerst bemoeienis met hen maakte, denken dat ze het eerste stuk gehad hebben, bevinden zich in een gevaarlijke toestand. Ik twijfel of zij, die niet trachten om in hun boetvaardigheid te volharden, zich ooit wel bekeerd hebben! Toen Mozes de steenrots in de woestijn had geslagen, begon daar veel water uit te stromen; dat water bleef echter stromen en volgde de kinderen Israëls zolang zij in de woestijn waren, 1 Kor. 10:4. Zo is het eveneens met de ziel; het hart wordt geslagen met berouw over de zonde als zij bij aanvang tot God bekeerd wordt; de geslagen wond blijft echter bloeden en zal pas ophouden te bloeden als zij verbonden zal worden met de zwachtel der heerlijkheid in de hemel, Openb. 21:4.

Vandaar dat de boetvaardigheid bij aanvang en de boetvaardigheid bij voortgang, hoewel de eerste de boetvaardigheid is van een zondaar, en de laatste die van een heilige, net zo min verschillende boetvaardigheden zijn, als de eerste liefde van de ziel tot Christus verschilt van de liefde voor Hem in de loop van haar geestelijk huwelijk met Hem, of dat de eerste werkzaamheden van het geloof verschillen met de latere. Maar evenals de middag- en avondzon dezelfde is als de ochtendzon, zo is het ook met de boetvaardigheid bij aanvang en de boetvaardigheid bij voortgang. Toch zal de opgaande zon het meest worden opgemerkt door de reiziger die, omdat hij in het nachtelijk duister gereisd heeft, daardoor uit de duisternis tot het licht wordt gebracht.

3. Boetvaardigheid is niet een algemene genade, maar een bijzondere, zaligmakende genade. Men kan een berouw hebben over de zonde dat aan zijn geweten knaagt en zijn hart kwelt, maar wat men tot in eeuwigheid in de hel met zich mee zal dragen, daar dat slechts de eerste bewegingen in de ziel zijn van de worm die nooit sterft. Dat is een berouw dat Judas, Simon de tovenaer en Farao ook schijnen gehad te hebben. Men kan evenals Ezau zijn zonde bitterlijk bewenen, Gen. 24:27, en zich nooit in waarheid ervan bekeren, Hebr. 12:17. Het stenen hart kan in duizend stukjes gebroken worden, terwijl ieder stukje toch een steen blijft. Men kan een oppervlakkige droefheid over de zonde hebben, waarna een lichte blijdschap volgt, terwijl men nooit tot in het diepst van zijn ziel doorstoken is. En daarom gaat de blijdschap over, zoals de uitwerking van een losse regenbui op de verschroeide aarde, Matth. 13:20, 21. Ware boetvaardigheid is echter een onberouwlijke bekering, 2 Kor. 7:10, die aangenaam in de ziel werkzaam is.

3. Hoe wordt boetvaardigheid in de ziel gewerkt?

Hier zijn twee vragen die beantwoord, en twee punten die opgehelderd moeten worden, namelijk:

Wie werkt de boetvaardigheid, of is er de Auteur van?

En dat is de heiligmakende Geest van Jezus Christus: "Doch over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden; en zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen als met de rouwklage over een enige zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene", Zach. 12:10. Soms worden beruchte doorbrengers ware boetelingen, zoals Paulus van een vervolger een prediker werd. En de verandering kan zo groot zijn dat de wereld erover verbaasd is, en op het punt staat om evenals in Sauls geval te zeggen: "Wat is dit, dat de zoon van Kis geschied is? Is Saul ook onder de profeten?" I Sam. 10:11. De vraag die in vers 12 gedaan wordt: "Wie is toch hun vader?" geeft hiervan echter een duidelijke verklaring. Voor de Goddelijke genade zijn alle houtsoorten even gemakkelijk te houwen. En aangezien Gods huis doorgaans gebouwd wordt van het meest knoestige hout - tollenaren en hoeren gaan de schriftgeleerden en Farizeeën voor in het Koninkrijk Gods - zo mag het duidelijk zijn dat de boetvaardigheid niet het werk der natuur, maar der genade is; niet het werk van "s mensen geest, maar van Christus" Geest. Dit blijkt uit het Woord, Jeremia 13:23: "Zal ook een Moorman zijn huid veranderen, of een luipaard zijn vlekken? Zo zult gij ook kunnen goed doen, die geleerd zift kwaad te doen."

Het is des Heeren eigen werk "om het stenen hart weg te nemen, en een vleses hart te geven", Ezech. 36:26. Het is het ambt van de verhoogde Middelaar om boetvaardigheid te geven, in Wiens hand het is om de Geest te zenden, Hand. 5:32. Predikanten kunnen de boetvaardigheid preken, maar kunnen haar niet in zichzelf, veel minder in anderen werken. Zij kunnen het zaad zaaien, maar kunnen het niet laten groeien, 1 Kor. 3:6, 7. Ook al hebben zij hun uiterste best gedaan, is het toch onzeker of God boetvaardigheid zal geven, 2 Tim. 2:25. En als hun wapens ook maar enigszins krachtig zijn, is het door God, 2 Kor. 10:4.

Door welke middelen werkt de Geest de boetvaardigheid?

Zij wordt gewerkt óf door het gelezen, óf door het gepredikte Woord. Het Woord is het kanaal waarin de invloeden van de Geest stromen; en aan deze invloeden ontleent de boetvaardigheid haar doordringende, vertederende en hartverzachtende kracht, evenals het badwater te Bethesda zijn genezende kracht ontving als de engel het water beroerde, Joh. 5:4. "En er waren enige Cyprische en Cyrenéische mannen uit hen, welke te Antiochië gekomen zijnde, spraken tot de Grieksen, verkondigende de Heere Jezus. En de hand des Heeren was met hen; en een groot getal geloofde en bekeerde zich tot de Heere", Hand. 11:20, 21.

- Junius, die diep in het atheïsme was gedompeld, werd tot boetvaardigheid gebracht door het lezen van Johannes 1 uit een Nieuw Testament dat zijn vader opzettelijk opgelegd had in zijn kamer, opdat hij het misschien ter hand zou nemen en lezen.
- Augustinus werd bekeerd door het lezen van Romeinen 13:13 en 14: "Laat ons, als in de dag, eerlijk wandelen; niet in brasserijen en dronkenschappen, niet in slaapkameres en ontuchtigheden, niet in twist en nijdigheid; maar doet aan de Heere Jezus Christus, en verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden." Wij lezen dat er drieduizend mensen bekeerd werden door middel van één preek, Hand. 2.

- Vele en velerlei zijn de aanleidingen der boetvaardigheid die de Heere zegent om het Woord toe te passen aan de ziel, en om haar zo tot God te brengen. In vele gevallen zijn daarvoor persoonlijke verdrukkingen gebruikt, Hoséa 2:17. Voor sommigen is het zien van de slagen waardoor anderen getroffen waren, tot zegen geweest. De schrik die Luther om het hart sloeg toen hij hoorde dat één van zijn geliefde vrienden door een gewelddadige dood om het leven was gekomen, was de eerste aanleiding dat hij ernstig werd.
- Ja, God heeft zelfs het vallen in grove zonden voor velen gebruikt als aanleiding tot hun boetvaardigheid, waarvan verschillende voorbeelden zijn, zoals Achan en de moordenaar aan het kruis. Ds. Flavel doet verslag van iemand die een poging deed tot zelfmoord. Augustinus hoorde een stem die zei: "Neem en lees."
- Ja, God kan een droom in de nacht als aanleiding daartoe gebruiken, Job 33:15, 16.

Maar dit zijn eigenlijk niet de middelen, maar de *aanleidingen* die de mens ertoe bewegen acht te nemen op het Woord, wat het ware en eigenlijke middel is. Hier maakt de Geest des Heeren gebruik van beide delen van het Woord.

A. Ten eerste maakt Hij gebruik van *de wet* om het harde hart te verbreken: "Is Mijn Woord niet alzo, als een vuur? spreekt de HEERE; en als een hamer, die een steenrots te morzel slaat?" Jer. 23:29. Zij gaat evenals Johannes de Doper vooraf om de weg des Heeren te bereiden in het hart. En de Geest des Heeren, Die hiervan gebruik maakt in de ziel, wordt "de Geest der dienstbaarheid" genoemd, Rom. 8:15. Elk deel van de wet heeft hier zijn eigen nut.

- (1) De geboden ervan dienen om de ziel van zonde te overtuigen. "Ik kende de zonde niet", zegt de apostel, "dan door de wet; want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de wet niet zeide: gij zult niet begeren", Rom. 7:7. De geboden van de wet, die de ziel in hun geestelijkheid en ontzaglijke omvang worden voorgehouden, zijn de spiegel waarin de zondaar zijn zwart gelaat, de zonden en zondigheid van zijn natuur, hart en leven getoond worden, waarvan hij zich moet bekeren.
- (2) De bedreigingen ervan dienen om de ziel te overtuigen van oordeel. "Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder de vloek; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen", Gal. 3:10. Als deze bedreigingen aan de ziel worden bekendgemaakt, verstoren zij haar rust in de zonde, en laten de mens zien dat hij geslapen heeft binnen het zeebaken van de Goddelijke wraak, en bezorgen hem dus een vreselijk ontwaken. Deze bedreigingen ontdekken het gevaar van de zonde voor tijd en eeuwigheid, en zeggen hem dat hij een nieuw leven moet beginnen, of anders is hij verloren.

B. Ten tweede maakt de Geest des Heeren gebruik van *het Evangelie* om het harde hart als een vuur te laten smelten: "Is Mijn woord niet alzo, als een vuur? spreekt de HEERE", om zo het hart te laten bukken en hem van de zonde tot God om te buigen. "Doch over het huis Davids en over de inwoners van Jeruzalem zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden; en zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen als met de rouwklage over een enige zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene", Zach. 12:10. Zo wordt de ziel die door de wet werd gedreven, door het Evangelie vriendelijk tot boetvaardigheid geleid en getrokken. De wet dient om een

verschrikkelijke opschudding in de consciëntie en de genegenheden te veroorzaken, maar het Evangelie is Christus" sleutel om het hart te openen en de wil om te buigen, zodat Hij naar binnen kan gaan, Gal. 3:2. De stormwind en aardbeving mogen in de wet voorafgaan, maar het is het suizen van de zachte stilte van het Evangelie, waarin de Heere is.

- (1) Dit zal duidelijk blijken als u overweegt dat boetvaardigheid de leer van het Evangelie is. Ik geloof zeer zeker dat het niet te ontkennen valt dat de wet boetvaardigheid eist als een plicht, in zoverre zij de afvallige zondaar verplicht om tot God terug te keren; maar intussen geeft zij de boetvaardige zondaar geen hoop op genade, daar haar stem als maar blijft klinken: "Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen." Het Evangelie laat echter horen dat er een plaats van berouw is, en laat zien hoe het afvallige schepsel zal aangenomen worden als hij terugkeert. Er kan geen sprake zijn van oprechte terugkeer tot God, als er geen hoop is dat men zal worden aangenomen.
- (2) Boetvaardigheid is een belofte van het Verbond der genade: "Dan zult gij gedenken aan uw boze wegen en uw handelingen, die niet goed waren; en gij zult een walging van uzelf hebben over uw ongerechtigheden en over uw gruwelen", Ezech. 36:31. Het is niet alleen de plicht van Gods uitverkorenen, maar ook hun voorrecht, in Jezus Christus aan hen geschonken, verworven door Zijn dood en hun geschonken door de kracht van Zijn verhoging, Hand. 5:31. En vandaar wordt het als één van de weldaden van dat Verbond in de doop verzegeld, Markus 1:4.

De kern van wat er gezegd is over dit tweede punt is, dat boetvaardigheid een evangelische teerheid van het hart en een neiging van de geest is om zich af te keren van de zonde en zich te bekeren tot God; en dit alles wordt in de ziel gewerkt door de Geest van Christus. Christus, aan Wie de Geest der heiligheid zonder mate gegeven is, schenkt Zijn uitverkorenen dezelfde Geest op de dag van Zijn heirkraft. Die Geest maakt door Zijn genade het hart week vanwege de zonde, en buigt het van de zonde tot heiligheid.

Wij kunnen hieruit vier dingen leren:

- (1) Boetvaardigheid is niet de verandering van iemands uitwendige levenswandel. Er ligt een groot onderscheid tussen het reformeren van iemands leven, en het reformeren van iemands hart door zijn wil te veranderen. Het eerste ligt binnen het bereik van de natuur, het tweede kan alleen maar tot stand gebracht worden door een bovennatuurlijke hand, Jer. 36:3. Het eerste kan van een mens een gepleisterd graf maken, het tweede maakt van hem een nieuw schepsel.
- (2) Wettische boetvaardigheid is geen oprechte boetvaardigheid, en daarom kan iemand die bezitten en toch verloren gaan, zoals Faraö en Judas. Het geeft een ontevreden en rusteloze consciëntie onder de verschrikking van Gods toorn, maar intussen laat het een hard hart achter dat vastgekleuisterd zit aan de zonde. Als de wet en haar verschrikkingen een zondige ziel bezoeken, kan dat zoveel stof doen opwaaien dat de zondaar er bijna in stikt, evenals wanneer men een huis met bezemen keert. Het hart zal echter nooit gereinigd worden, tenzij het Evangelie zijn kracht zal doen op het hart, evenals door water het stof niet meer wegstuift. Daarom is het mogelijk dat zondaren soms scherpe overtuigingen hebben, terwijl hun wellusten intussen nog nooit zo welig getierd hebben.
- (3) Hoe dwaas is het om boetvaardigheid uit te stellen en niet te buigen voor de werkingen van de Geest als men ze gevoelt. Wat stellen mensen boetvaardigheid van tijd tot tijd uit, alsof het volkomen in hun macht ligt om op ieder moment dat

men het wil, zich te bekeren! Maar zij die de winden en het water niet kunnen gebieden, moeten zich nu, terwijl de werkingen van de Geest in hun hart zijn, ervoor buigen, want als men die laat voorbijgaan, zal men zonder hoop achterblijven. O, stel het niet uit, opdat de Geest des Heeren niet uitgedaagd worde te vertrekken.

- (4) Tenslotte moet u hieruit leren van Wie u boetvaardigheid moet verwachten. Het is het werk van des Heeren Geest, en u moet van Hem genade verwachten om de banden der goddeloosheid los te maken, om het harde hart week te maken en om u tot Hem te bekeren.

4. Het onderwerp van de waarachtige boetvaardigheid

Het onderwerp van de ware boetvaardigheid is *een overtuigde, gelovige ziel*. Een niet overtuigde zondaar kan geen ware boetvaardige zijn, want wat het oog niet ziet, het hart niet deert. Evenmin kan een ongelovige zondaar een ware boetvaardige zijn, want zonder geloof kan het hart wel verscheurd worden vanwege de zonde, maar niet losgescheurd van de zonde.

A. De ziel waarin ware boetvaardigheid wordt gewerkt, is *een overtuigde ziel*. "Dan geeft Hij hen hun werk te kennen, en hun overtredingen, omdat zij de overhand genomen hebben. En Hij openbaart het voor hunlieder oor ter tucht, en zegt, dat zij zich van de ongerechtigheid bekeren zouden", Job 36:9, 10. "En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders? En" Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in de Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen", Hand. 2:37, 38. Het eerste bijzondere scheppingswerk was het scheppen van het licht; en het schenken van nieuw licht door overtuiging is het eerste werk der herschepping. God begint Zijn werk waar de satan het zijne beëindigt. Als hij de ziel in de armen van haar begeerlijkheden in slaap heeft weten te wiegen, sluit hij de ramen en trekt de gordijnen dicht om haar vredig te laten slapen, totdat zij in de hel ontwaakt. De Geest des Heeren opent ze echter door overtuiging en maakt de zondaar doorgaans, zo niet altijd, met grote schrik wakker.

De wijze waarop deze overtuiging wordt gewerkt.

Zij wordt teweeggebracht als er in het gemoed van de zondaar een gerechtshof wordt opgericht, waaraan de mens zich op geen enkele wijze kan onttrekken. Hij moet blijven en antwoorden, tenzij hij de rechter ertoe kan bewegen om het proces ongedaan te maken, wat velen helaas doen door hun geweten op de één of andere manier het zwijgen op te leggen tot hun eigen verderf.

- (1) De Geest des Heeren, Die het slaperig geweten wakker maakt, zet de mens in de vierschaar op de rechterstoel zodat hij zijn eigen rechter wordt. "En Die - de Geest - gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel", Joh. 16:8. De mens doorzoekt en beproeft zijn eigen hart en leven, wat voordien verwaarloosd werd evenals de tuin van de luiaard. Nu wordt echter, ieder hoekje ervan grondig doorzocht en worden verborgen dingen aan het licht gebracht.
- (2) De mens wordt door de wet veroordeeld als een zondaar. Als zijn natuur, hart en leven tot de heilige wet gebracht en ermee vergeleken worden, blijkt duidelijk dat hij een schuldenaar en overtreder is. Daarom zegt de apostel in Romeinen 7:9: "En zonder de wet zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde

weder levend geworden, doch ik ben gestorven." De wet wordt als een spiegel voor zijn ogen gehouden, waardoor hij zijn smetten te zien krijgt. Zijn eigen consciëntie is als duizend getuigen tegen hem en hij kan de aanklacht niet ontkennen. Zo wordt zijn mond gestopt en heeft zijn zonde hem uiteindelijk gevonden, Rom. 3:19; Num. 32:23.

- (3) De mens wordt gevonnist en geoordeeld door zijn eigen consciëntie overeenkomstig de wet, die hem vanwege zijn zonden tot de dood, ja, tot de eeuwige dood veroordeelt: "Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen", Gal. 3:10. Krachtens het vonnis der wet dat tegen hem is uitgesproken, is hij daarom in eigen oog een veroordeelde boosdoener.

De gevolgen van deze overtuiging.

1. De ziel ontvangt een smartelijk gevoel over en een aandoenlijk gezicht van de zonde, Rom. 7:9. Want nu de wond opengesneden is, ziet men zonden die men voordien niet zag. Nu ziet men de zonde zoals men haar nog nooit heeft gezien; zijn hart wordt diep getroffen door hetgeen hij met zijn ogen ziet. Evenals men stof dat anders niet te zien is, ontdekt doordat de zon naar binnen schijnt: zo is het ook hier. De zonde die hem voorheen niet zwaar drukte, wordt nu een last die te zwaar voor hem is om te dragen; want nu is hij uit zijn diepe slaap gehaald en voelt hij zijn wonden. Het is een last op zijn ziel, waardoor hij bezwijkt; op zijn rug - waardoor hij zich kromt; op zijn hoofd - waarvan hij zich niet kan ontladen. Daarom wordt de ziel die tot Christus komt, voorgesteld als iemand met een last op zich: "Werp uw zorg op de HEERE, en Hij zal u onderhouden", Psalm 55:23. "Neem deze woorden met u, en bekeer u tot de HEERE; zeg tot Hem: Neem weg alle ongerechtigheid", Hoséa 14:3. In het Hebreeuws staat er: "Licht de ongerechtigheid af als een last."
2. Schrik vervult nu zijn hart. "O HEERE, jaag hun vreze aan; laat de heidenen weten dat zij mensen zijn", Psalm 9:21. De overtuigde stokbewaarder, een man die een zwaard droeg, begint te beven, Hand. 16:29; want de schrik des Heeren is te hevig voor het moedigste hart, dat niet weet wat het is te vrezen voor het aangezicht van een mens. De ziel die eens onbevreesd was, omdat zij blind was voor haar eigen gevaar, is, nu haar ogen geopend zijn, een Magór-missabib, een schrik van rondom, Jer. 20:3. Want welk hart kan het uithouden tegen een vertoornd God, Die het zwaard van een vlammeende wet boven het geweten zwaait en dat, mits ontwaakt, het tederste deel is van de mens?
3. Er volgt een wettische droefheid over de zonde: "En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart", Hand. 2:37a. Er zijn momenten dat die droefheid zijn hart als pijlen doorboort, Psalm 45:6, en die zijn erg scherp. "De geest eens mans zal zijn krankheid ondersteunen; maar een verslagen geest, wie zal die opheffen?" Spr. 18:14. De mens ziet nu in dat hij bezig is geweest zijn eigen ziel te vermoorden, en hij heft een klaagzang aan over zijn verdoemelijk eigen-ik; een klaagzang die al luider wordt, daar hij meende dat zijn ziel leefde, terwijl ze in werkelijkheid dood was. Hij noemt zich een dwaas en een beest vanwege al hetgeen hij heeft gedaan. Wat echter heel droevig is, is dat, hoewel zijn hart vanwege de zonde in stukken gescheurd is, hij toch er niet van losgescheurd is! Zijn droefheid komt dus puur uit eigenbelang voort. De droefheid over zijn scheiding van God, zonder Wie hij ziet dat hij niet gelukkig kan zijn - de droefheid over zijn onderworpenheid aan toorn en vloek, waarvan hij ziet dat ze hem eeuwig verderven zullen, komen bij hem niet uit een recht beginsel voort!

4. Deze overtuiging veroorzaakt ook een kwellende benauwdheid om uit deze staat verlost te worden: "En als zij dit hoorden ... zeiden zij: Wat zullen wij doen, mannen broeders?" Hand. 2:37. En hier wordt zijn benauwde ziel dikwijls geslingerd tussen hoop en vrees; nu eens hoopvol, dan weer hopeloos, evenals Jona in de buik van de walvis: "En ik zeide: Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen; nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen", Jona 2:4. Overtuiging van zonde maakt plaats voor bekommering in de meest onbekommerde mens, en doet de mens ernstig nadenken over de veronachtzaamde zaligheid, terwijl hij er vroeger niet één keer ernstig over heeft nagedacht. Deze bekommering slokt alle andere op, evenals het voor een drenkeling het belangrijkste is om zijn leven te redden.

Gebruik tot lering

1. Wat wij in de eerste plaats hieruit kunnen leren, is, dat de niet overtuigde zondaar een onboetvaardige zondaar is. Luister, jonge en oude zondaren, die al uw dagen gerust en onbekommerd geleefd hebt met betrekking tot de staat van uw ziel! U, die door de duivel gewiegd wordt in de wieg van uw natuurlijke, onboetvaardige staat, slaapt misschien wel vredig; maar u zult alsnog wakker gemaakt worden, of in de tijd om u tot boetvaardigheid te leiden, óf als er geen tijd en plaats meer voor boetvaardigheid zal zijn, Jer. 48:11, 12. "Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan." Ach, arme zondaar, u hebt nog nooit een volgende stap gezet op weg naar boetvaardigheid! Uw wond is nog niet opengesneden en daarom is de vuile materie er door boetvaardigheid voorzeker nog nooit uitgedreven!

2. In de tweede plaats kunt u hieruit leren dat overtuigingen en wettische gewetenswroegingen geen boetvaardigheid zijn, want die maken het onderwerp er slechts geschikt voor, en dat ook nog maar ten dele. Het zijn belangrijke zaken waarover ik in deze hoofddedachte heb gesproken, maar die, evenals onrijpe vruchten, rijp gemaakt moeten worden door het werk van het Evangelie in het hart en tot volmaaktheid moeten worden gebracht door de warme zon van de invloeden van het Evangelie, voordat iemand die ze bezit voor een ware boetvaardige gehouden kan worden. Of liever, ze zijn als de bloesems die voorafgaan en van de vrucht in soort onderscheiden zijn, en er vaak afvallen zodat er helemaal geen vrucht volgt.

Men kan zulke overtuigingen en gewetenswroegingen sinds jaar en dag hebben, en zich tot op de dag van vandaag nog niet bekeerd hebben, Hoséa 6:4. De eerstelingen van de tweede dood worden door velen wellicht gehouden voor de weeën van de wedergeboorte. U die ze ondervonden hebt, moet daarom goed nagaan wat ze hebben uitgewerkt. Want het is niet voldoende om in de weeën te zijn geweest; belangrijk is of u er goed doorgekomen bent. Het verkeerd genezen van sommige ziekten is weer de oorzaak van andere ziekten, die voor velen dodelijk blijken te zijn.

De juiste uitkomst van overtuigingen.

- a. Zij is gelegen in zelfverloochening of zelfontlediging van de ziel, als de ziel van alles wordt afgebracht als grond voor haar rechtvaardigmaking, maar ook voor haar heiligmaking: "Ik heb wel gehoord, dat zich Efraïm beklagt, zeggende: Gij hebt mij getuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden als een ongewend kalf. Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt de HEERE, mijn God!", Jer. 31:18. Vergelijk hier vers 19 mee: "Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad, en nadat ik mijzelf ben bekendgemaakt, heb ik op de heup geklopt; ik ben beschaamd, ja, ook schaamrood geworden, omdat ik de smaadheid mijner jeugd gedragen heb."

De ziel ziet de gruwelijkheid van haar zonde alsook de verdorvenheid van haar natuur, zodat zij tot de slotsom komt dat zij totaal onbekwaam is om zichzelf in één van deze zaken te helpen, en zij wordt vervolgens van zichzelf afgebracht.

- b. De juiste uitkomst is ook gelegen in het geloof of in het geloven; in het komen tot Jezus Christus om alles, zowel om rechtvaardigmaking als heiligmaking: "Gewisselijk, in de HEERE zijn gerechtigheden en sterkte", Jesaja 45:24. De ziel die nu van haar eigen grond is afgebracht, komt tot Hem en bouwt op Hem voor alles wat haar ontbreekt. Zij vertrouwt op Hem dat Hij Zijn bloed en Geest zal schenken. Dus "de wet is onze tuchtmeester tot Christus, opdat wij uit het geloof gerechtvaardigd zouden worden", Gal. 3:24. Zie Jeremia 3:22 en 23.
- c. Zij is tevens gelegen in berouw, of in het hartelijk smelten van het hart vanwege de zonde die bedreven is tegen een genadig God, aan Wie de ziel met liefde verbonden is, Jer. 31:18; Zach. 12:10. De ziel keert terug van de troon der gerechtigheid, waar zij vanwege haar eigen toestand en ellende heeft staan wenen, naar de troon der genade, waar zij staat te wenen omdat zij zo'n goedgunstige Vader heeft beledigd.

Aan deze drieledige kust landen zij die in een rechte weg uit deze diepten opkomen. Velen blijven er echter een tijdje in op en onder gaan en komen weer aan precies dezelfde kant eruit als waar ze erin gingen.

- Sommigen landen aan de kust van vormelijkheid of van een wettische wandel: "Hebbende een gedaante van godzaligheid, maar die de kracht derzelve verloochend hebben", 2 Tim. 3:5. Zij veranderen hun vorige wegen, maar behouden hun oude hart. Zij begeven zich wel tot godsdienstplichten, maar zij gaan van daaruit nooit tot Christus. Zij gedragen zich niet meer zoals voorheen, maar het beginsel dat ten grondslag ligt aan hun gedrag is nog steeds hetzelfde. Zij werken vanuit het eigen-ik en voor het eigen-ik, zodat, al zijn zij van werk veranderd, ze nog steeds voor dezelfde baas werken. En zo blijven velen hun godsdienst belijden en hun plichten waarnemen, maar komen nooit tot Christus.
- Anderen landen aan de kust van hun oude gerustheid. Inwendig noch uitwendig zijn ze erop vooruitgegaan; zij herstellen van hun gewetenswroeging zoals iemand die koorts gehad heeft, en keren terug tot hun oude levenswijze. Dat was het geval met Felix, die tegen Paulus zei: "Voor ditmaal ga heen; en als ik gelegen tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij laten komen", Hand. 24:25. Weer anderen landen aan de kust van goddeloosheid. "En wanneer de onreine geest van de mens uitgegaan is, zo gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust en vindt ze niet. Dan zegt hij: Ik zal wederkeren in mijn huis, van waar ik uitgegaan ben; en komende, vindt hij het ledig, met bezemen gekeerd en versierd. Dan gaat; hij heen en neemt met zich zeven andere geesten, bozer dan hij zelf, en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar; en het laatste van die mens wordt erger dan het eerste", Matth. 12:43-45. Hun begeerlijkheden die een tijdje zijn onderdrukt, roeren zich nu krachtiger dan ooit tevoren.

B. De ziel waarin boetvaardigheid wordt gewerkt, *is een gelovige ziel*. Het geloof is de bron en fontein der boetvaardigheid. Ondanks dat de genade van geloof en boetvaardigheid tegelijk wordt geschonken wat het tijdstip betreft, gaat in de orde der natuur het geloof toch aan de boetvaardigheid vooraf, evenals de werking van het geloof aan de oefening der boetvaardigheid voorafgaat. Hij die zich wil bekeren, moet eerst in Christus geloven voordat hij zich kan bekeren. Ik weet dat sommigen het anders leren, maar dit is de leer der Schrift en van onze catechismus.

- (1) Om dit te bevestigen moet u bedenken, dat het geloof beslist de voornaamste genadegift en de eerste ademtocht van een levendgemaakte ziel is. "Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen", Hebr. 11:6. Daarom is het onmogelijk zich te bekeren, daar het geloof Hem zeer aangenaam is, Jer. 31:20. Zo ook Johannes 15:5: "Zonder Mij", dat wil zeggen, als u van Mij gescheiden bent - en er is geen vereniging met Hem dan door de Geest des geloofs - "kunt u niets doen" wat Gode aangenaam is; daarom kunt u zich niet bekeren.
- (2) Het geloof is in het bijzonder de voornaamste genadegift die tot boetvaardigheid leidt. "Zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen als met de rouwklage over een enige zoon", Zach. 12:10. Zo wordt het in feite voorgesteld in Handelingen 11:21: "En een groot getal geloofde en bekeerde zich tot de Heere." Boetvaardigheid is de ontlediging van de ziel door tranen van Goddelijke droefheid te schreien, die niettemin door het geloof in het hart worden opgewekt. Door het geloof wordt het harde hart week gemaakt, wat dan één en al berouw is. Het geloofsoog richt zich op God in Christus, waarna de ziel zich door boetvaardigheid tot Hem wendt, Jer. 3:22.
- (3) De Schrift stelt de voorwerpen van het geloof en de beloften van genade doorgaans voor als beweegredenen tot boetvaardigheid, waaruit blijkt dat alleen door een gelovige toepassing hiervan een ziel tot boetvaardigheid wordt gebracht. "Bekeert u, gij afkerige kinderen, want Ik heb u getrouwd", Jer. 3:14. En in vers 22: "Keert weder, gij afkerige kinderen, en Ik zal uw afkeringen genezen. Zie, hier zijn wij, wij komen tot U, want Gij zijt de HEERE onze God." "Nu dan ook, spreekt de HEERE, bekeert u tot Mij met uw ganse hart, en dat met vasten en met geweën, en met rouwklage. En scheurt uw hart en niet uw klederen, en bekeert u tot de HEERE uw God; want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwaad", Joël 2:12, 13. "Komt en laat ons wederkeren tot de HEERE, want Hij heeft verscheurd en Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen en Hij zal ons verbinden", Hoséa 6:1. En in hoofdstuk 14:2: "Bekeer u, o Israëel, tot de HEERE uw God toe; want gij zijt gevallen om uw ongerechtigheid." Ja, zelfs de wet die met zoveel verschrikking werd afgekondigd op de berg Sinaï, wordt genadig voorafgegaan door de genade van het Evangelie, zodat het geloof de eerste plaats bekleedt in dit werk: "Ik ben de HEERE, uw God." Zo wordt de leer der boetvaardigheid in het Nieuwe Testament aan zondaren voorgesteld: "Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen", Matth. 3:2 en 4:17.
- (4) Tenslotte leert de natuur der boetvaardigheid dit duidelijk. Het is een hartelijk wederkeren van de zonde tot God. Is het echter mogelijk om op een andere manier tot God weder te keren dan door Christus? "Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven; niemand komt tot de Vader, dan door Mij", Joh. 14:6. En is er een andere manier om tot Christus te komen dan door het geloof? De ziel die dus door boetvaardigheid tot God wil wederkeren, moet Christus noodzakelijkerwijs door het geloof aannemen en zo door Hem als de Weg wederkeren. Het volk weende wel, maar deden zij de vreemde vrouwen weg, of spoorden zij zich daartoe aan,

voordat Sechanja uitriep: "Wij hebben overtreden tegen onze God, en wij hebben vreemde vrouwen van de volken des lands bij ons doen wonen; maar nu, er is hope voor Israël, dezen aangaande"? Zij die willen wederkeren, moeten niet alleen gevangenen der vrees, maar ook gevangenen der hoop zijn: "Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gevangenen der hoop", Zach. 9:12, Engelse vertaling. Boetvaardigheid is een hartelijke vernedering en rouwklacht over de zonde. Maar het ongelovig hart, dat het uit kan schreeuwen onder de verschrikking der wet, zal nooit hartelijk rouwklagen dan onder invloed van het Evangelie.

Tegenwerping: De boetvaardigheid wordt vóór het geloof geplaatst, Markus 1:15; en soms wordt tegenover natuurlijke mensen alleen boetvaardigheid genoemd als de weg tot de zaligheid, zoals in onze tekst en in Handelingen 2:38 en 3:19.

Antwoord. Boetvaardigheid is ongetwijfeld volstrekt noodzakelijk tot zaligheid; en niemand behoeft zich geloof aan te matigen die zich niet bekeert, want zij zijn niet te scheiden. Wij mogen daaruit dus niet afleiden dat de boetvaardigheid aan het geloof voorafgaat, net zomin als wij uit Hebréeën 12:14 mogen afleiden dat de heiligmaking aan het geloof voorafgaat. Welnu, dit is alles wat onze tekst beoogt.

Het is niet verwonderlijk dat hierin deze volgorde wordt gekozen, aangezien boetvaardigheid het doel is en geloof het middel tot dat doel. Hoewel het doel het eerste is wat men beoogt, toch is het middel daartoe in de praktijk het eerste. Dat is ook in Markus 1:15 zo; Christus geeft zondaren het bevel zich te bekeren, maar om zich te bekeren, zegt Hij daarna dat zij moeten geloven. Zo ook in Handelingen 2:38; het bevel om te geloven zit opgesloten in het bevel om zich te laten dopen. En daarom staat er, als er gesproken wordt over de uitkomst van dit werk in vers 44: "En allen die geloofden, waren bijeen, en hadden alle dingen gemeen." Zo is in Handelingen 3:19 het bevel om te geloven begrepen in het bevel om zich te bekeren. Vergelijk dit met Hebréeën 3:12: "Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos ongelovig hart, om af te wijken van de levende God." En dat dit de echte reden van deze manier van spreken is, namelijk, dat boetvaardigheid het doel en geloof het middel is, blijkt uit Handelingen 20:21: "Betuigende, Joden en Grieken, de boetvaardigheid tot God en het geloof in onze Heere Jezus Christus"; want men kan aan dit Schriftgedeelte geen andere betekenis toekennen, zonder dat men deze fundamentele waarheid, dat Christus de Weg is tot de Vader, teniet doet. Johannes predikte boetvaardigheid, Markus 1:4, maar welke aanwijzingen gaf hij daartoe? "Johannes heeft wel gedoopt de doop der boetvaardigheid, zeggende tot het volk, dat zij geloven zouden in Degene Die na hem kwam, dat is, in Christus Jezus", Hand. 19:4.

Gebruik.

1. Leer hier in de eerste plaats uit dat het dus niet de leer van het Evangelie is dat Christus alleen maar ware boetvaardigen zal ontvangen, of niemand anders dan degenen die een waarborg hebben om Christus door het geloof te omhelzen. "En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En die het hoort, zegge: Kom! En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet", Openb. 22:17.

Het verkeerde van deze leer is, *dat de zondaar aan het werk wordt gezet om een zelfgemaakte boetvaardigheid uit zijn binnenste voort te brengen en die aan Christus voor te stellen, in plaats van door het geloof tot Hem te komen om haar van Hem te ontvangen.* Deze leer verhindert gevoelige zondaren om tot Christus te komen, daar zij hen weerhoudt totdat zij ervan overtuigd zijn dat zij waarlijk bekeerd zijn.

Ik zeg, *overtuigd*; want hoe kan een zondaar tot Christus komen, totdat hij ervan overtuigd is dat hij hiervoor een waarborg heeft?

Als Christus niemand anders wil ontvangen dan degenen die waarlijk bekeerd zijn, wordt er verder niemand anders uitgenodigd om te komen. Want ongetwijfeld zullen degenen die uitgenodigd zijn, welkom geheten worden bij hun komst. Als er niemand anders wordt uitgenodigd, dan zijn onbekeerde zondaren niet verplicht om tot Christus te komen. Want niemand is verplicht om te komen, behalve degenen die uitgenodigd zijn, "want waar geen wet is, daar is ook geen overtreding." Niettemin, een ieder die door het geloof in Christus is, wordt op grond daarvan een ware boetvaardige; en niemand anders dan ware boetvaardigen zullen in de hemel komen.

2. Ten tweede, leer hieruit *dat de gedachte van gevoelige zondaren dat zij niet durven te geloven en Christus niet behoren te omhelzen totdat zij dieper vernederd zijn en een grondiger berouw hebben over hun zonden, kortom, geschikter zijn om Hem aan te nemen, slechts een uiterlijk mooie list en een kunstgreep van het bedrieglijk hart is om de ziel lang in de kindergeboorte te laten staan en haar daar uiteindelijk te laten sterven.* De Schrift houdt ons een andere leer voor: "Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij", Openb. 3:20. "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk", Jesaja 55:1. Er ligt een groot onderscheid tussen hetgeen de zondaar zal doen, en tussen hetgeen hij mag en moet doen. Het is zeer zeker waar dat er velen nooit tot Christus zullen komen als zij hun behoefte aan Hem niet sterker zullen gaan gevoelen. Alle mensen die het Evangelie echter horen, mogen en moeten komen, hoe het er ook met hen bijstaat; en zij die niet komen, zullen veroordeeld worden vanwege hun weigering om te komen, Joh. 3:19. Laat daarom iedere gevoelige zondaar die in deze verzoeking verkeert, denken dat hij in dezelfde toestand verkeert als een drenkeling. Als deze in twijfel gaat trekken of hij het touw, dat hem aangereikt wordt om hem aan land te trekken, wel mag vastgrijpen, zou hij wel eens door een naderende golf weggespoeld kunnen worden; daarom moet hij dit zonder redetwisten vastgrijpen.

3. Ten derde, *hieruit blijkt de juiste manier om met een hard hart om te gaan, zodat het week wordt en tot een hartelijke boetvaardigheid wordt geleid, namelijk door te geloven.* U moet, evenals die vogels die eerst omhoog vliegen en daarna op hun prooi vallen, eerst in de weg van het geloof de vlucht naar boven nemen, om dan in ware vernedering naar beneden te komen. "Zij zullen Hem aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem bitterlijk kermen", Zach. 12:10. Want als men dat niet doet, kan men met een hard hart lang zwoegen, maar zal alles tevergeefs zijn. Het ongeloof zal het hart afsluiten, evenals een strenge vorst de wateren afsluit. Harde gedachten van God houden de ziel namelijk meer en meer op een afstand van Hem, terwijl het geloof in het afgekondigde pardon de harten der opstandelingen treft en hen doet naderen.

4. Tenslotte, *hoe meer geloof, des te meer berouw; hoe voller de bron, des te krachtiger de stroming van het water.* U geschiede naar uw geloof is de regel van de bedeling der genade. Het geloof is namelijk de voornaamste genadegift waaruit alle andere genaden voortkomen, daar dit het kanaal is waardoor genade uit de fontein der genade naar de ziel toe stroomt. Dus nemen de werkzaamheden van het geloof af, dan neemt alles af; nemen de werkzaamheden van het geloof in sterkte toe, dan zullen alle andere genaden ook toenemen.

Vraag: *Hoe moeten wij geloof oefenen met het oog op boetvaardigheid?*

Antwoord:

(1) Geloof vast dat, hoe groot uw schuld ook is, God in Christus Jezus met u verzoend is! Geloof dat er hoop is voor uw toestand als u de weg kunt bereiken die uitgedacht is tot verbetering van uw toestand. Daarvan getuigt Gods Woord: "Komt dan, en laat ons tezamen rechten, zegt de HEERE; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol", Jesaja 1:18. "Zou Ik enigszins lust hebben aan de dood des goddelozen? spreekt de Heere HEERE; is het niet, als hij zich bekeert van zijn wegen, dat hij leve?" Ezech. 18:23. Hierdoor zal uw streven naar de gelukzaligheid van uw ziel verlevendigd worden. De satan brengt dit fundament op tal van manieren een slag toe om de ziel van boetvaardigheid te weerhouden. Hij zal u vertellen dat u niet hoeft te denken dat God ooit zo iemand als u kan liefhebben. Maar de Heere zegt het tegengestelde: "Ik zal hunlieder afkering genezen, Ik zal hen vrijwillig liefhebben; want Mijn toorn is van hem gekeerd", Hoséa 14:5. Verder zal de satan u vertellen dat u niet bent uitverkoren, maar tot het verderf toebereid, hoewel God hem en u nooit in de verborgenheden van Zijn besluiten heeft ingeleid. "De verborgen dingen zijn voor de HEERE onze God; maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen tot in eeuwigheid", Deut. 29:29. Is de enige reden waarom hij u dit echter allemaal vertelt, niet om u zorgeloos te maken? Want hij weet als u dat eenmaal bent, u zich niet meer bekeren kunt.

(2) Antwoord: Geloof dat Jezus Christus zowel bekwaam als gewillig is om u te verlossen van zonde en toorn. U hebt reden om in Zijn bekwaamheid te geloven: "Het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde", 1 Joh. 1:7. "Hij kan volkomenlijk zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, also Hij altijd leeft om voor hen te bidden", Hebr. 7:25. En u hebt eveneens grond om in Zijn gewilligheid te geloven, zie Jesaja 55:1 en Openbaring 22:17, beide reeds aangehaald.

Dit zal u een stap vooruit doen zetten; en werkelijk, als een gevoelige zondaar dit gelooft, is de overeenkomst bijna gesloten. Daarom probeert de satan tegen te gaan dat de door onweder voortgedreven ziel dit zal geloven, zodat hij geen anker of rustplaats zal vinden, maar in de diepten op en neer zal dompelen zonder een landingsplaats te vinden. Vandaar die helse inblazingen: Wat hebt u met de genadebeloften te doen? Zij zullen aan anderen vervuld worden, maar niet aan u, vgl. Hand. 2:39 met vers 36. Vandaar ook de inblazing dat men de onvergeeflijke zonde begaan heeft. Waarom is die zonde toch onvergeeflijk? Niet vanwege de onbekwaamheid en onbereidwilligheid van de Medicijnmeester om ze te genezen, Hebr. 7:25; Joh. 6:37; maar de zondaar die deze zonde gedaan heeft, zal daarna nooit meer tot Hem wensen te komen, ja, verwerpt Hem willens en wetens.

Vandaar ook die inblazing dat Christus niet voor hem gestorven is. De satan heeft echter nooit de rol gezien waarop degenen staan voor wie Christus is gestorven, en hij weet dat evenmin als wij, Deut. 29:29. Wij behoren dit niet in twijfel te trekken, maar moeten die zaak aan de Heere overlaten. Het is duidelijk dat wij het gebod hebben gekregen om te geloven, 1 Joh. 3:23. Laten wij dat gebod opvolgen, en wij zullen bewijzen ontvangen dat Christus voor ons is gestorven.

(3) Antwoord: Christus heeft in Zijn Woord Zijn toestemming gegeven om de uwe te zijn; geloof dat, en geef ook uw toestemming om de Zijne te zijn door het Verbond en Christus daarin aan te nemen als uw Hoofd en Man. Neem Hem aan in al Zijn

ambten zoals Hij wordt aangeboden, en leg plechtig de hele last van uw ziel, tot uw rechtvaardigmaking en heiligmaking, op Hem. Leg uw schuldenlast op Zijn bloed, en de last van uw woedende lusten op Zijn bloed en Geest, vast vertrouwend dat Hij u van zonde en toorn zal verlossen. U hebt een goede grond om dit te doen: "Alle dingen zijn gereed: komt tot de bruiloft", Matth. 22:4. "Het is een bevestigd voornemen, Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd. Vertrouwt op de HEERE tot in der eeuwigheid, want in de HEERE HEERE is een eeuwige rotssteen", Jesaja 26:3,4. En in hoofdstuk 44:5: "Deze zal zeggen: Ik ben des HEEREN; en die zal zich noemen met de naam van Jakob; en gene zal met zijn hand schrijven: Ik ben des HEEREN, en zich toenoemen met de naam van Israël." Hoofdstuk 45:24: "Gewisselijk, in de HEERE zijn gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men komen."

Als dit gedaan is, is de overeenkomst gesloten voor tijd en eeuwigheid; Christus is de uwe en u bent de Zijne, en God is uw God in Christus. Hier wordt de ziel door de satan bestreden, want hij weet dat, als dat gebeurd is, die persoon niet meer de zijne is.

Vandaar zulke inblazingen als: Christus is een harde Meester met Wie niet te leven is, ofschoon Christus het tegengestelde zegt, Matth. 11:28-30. En verder: Binnenkort zal al die ernst wel overgaan, Psalm 95. Als geen van deze of soortgelijke inblazingen helpen, zal hij hem wijsmaken dat het aanmatiging is om te denken voor een dergelijke zaak in aanmerking te komen.

Dat dit echter aanmatiging is, is slechts de leer van de duivel, aangezien God bevolen heeft: "En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam van Zijn Zoon Jezus Christus", 1 Joh. 3:23. En doe wat u wilt, indien u niet in Hem gelooft kunt u Gode niet behagen: "Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, Die Hij gezonden heeft", Joh. 6:29. "Maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen", Hebr. 11:6. Welnu, als de ziel het wil wagen, staat de satan klaar om hem te vertellen dat hij het net zo goed niet kan wagen, want als hij het waagt, is het toch tevergeefs. Christus zal hem nooit aannemen, noch Zijn toestemming geven voor de overeenkomst. Maar de satan is een leugenaar, want Hij heeft Zijn toestemming al gegeven: "Alle dingen zijn gereed: komt tot de bruiloft, Matth. 22:4. "En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid; ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid en in barmhartigheden. En Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof; en gij zult de HEERE kennen", Hoséa 2:18, 19. De ziel is als een reiziger die gekomen is aan de oever van een zeer diep water, waarover een brug ligt die hem zo op het gezicht erg smal en nauw lijkt; aan deze zijde stortregent het en aan gene zijde is het prachtig weer. Hij zou graag naar de overkant gaan, en terwijl hij staat te overleggen of hij de oversteek wel zal wagen, vertelt een valse vriend hem dat hij de overkant nooit zal halen, dat de brug onder hem zal breken of dat zijn voet zal uitglijden, enzovoort. En zo staat de arme man daar, terwijl hij zijn voet soms vooruit dan weer achteruitzet, totdat de vloed achter hem zó hoog wordt dat hij tot de conclusie komt dat hij het moet wagen of omkomen. Dus waagt hij het met een bevend hart en komt veilig aan de overkant, en dan ziet hij dat het een vijand was die hem wantrouwend deed staan tegenover de oversteek.

- (4) Antwoord: Als u dit gedaan hebt, geloof dan dat Christus de uwe is, Hoogl. 2:16; dat God met u verzoend is in Christus; dat uw zonden vergeven zijn om Christus" wil en dat u krachtens de zonde niet meer verdoemd zult worden, Rom. 8:1. Geloof dat u nu in een staat van vrede met God bent, en veilig bent onder de bedekking

van bloed. Hierdoor zal uw hart volkomen wegsmelten in oprecht berouw; en hoe sterker uw vertrouwen op dit punt is, hoe heviger het vuur zal zijn om uw hart te doen smelten. Ook hierin zal de satan u bestrijden door het stof van twijfel en vrees te doen opwaaien, zodat uw handen, waarmee u tegen uw begeerlijkheden moet strijden, misschien slap zullen hangen, en uw benen, waarmee u zich van de zonde tot God moet bekeren, misschien zwak zullen zijn en beven. Maar hoe meer hij uw vertrouwen verzwakt, des te meer dient hij zijn eigen plan dat hij tegen u heeft beraamd.

- (5) Antwoord: Sta op deze oever en werp een blik op uw zonden en op uw Zaligmaker, Zach. 12:10. Als een ziel door de gelovige toepassing van Christus' bloed de afgrond der verdoemenis is gepasseerd en zichzelf veilig aan de overkant ziet staan, is zij het best gesteld voor een hartelijke vertedering vanwege de zonde en een hartelijke en oprechte boetvaardigheid ervan tot God, Lukas 7:37, 38; vgl. vers 47. Eerst voert slaafse vreze wellicht de boventoon, maar dán kinderlijke vreze. De stromen van droefheid kunnen eerst veel gedruis maken, maar dán zullen ze met een nog grotere stroom naar beneden storten, zoals een hevige dooi na een langdurige vorstperiode komt.
- (6) Antwoord: Tenslotte, gebruik de middelen nu u de beloften van Zijn genade gelooft. Er zijn door God verordeneerde middelen om een ziel tot boetvaardigheid op te wekken, namelijk, ernstige, overdenkingen van de zonden van onze natuur, ons hart, onze lippen en ons leven; overdenkingen van het kwaad dat wij God en onszelf daardoor aandoen. "Gedenk dan, waarvan gij uitgevallen zijt, en bekeer u", Openb. 2:5. "Ik heb mijn wegen bedacht, en heb mijn voeten gekeerd tot Uw getuigenissen", Psalm 119:59. Er zijn beloften van boetvaardigheid: "Dan zult gij gedenken aan uw boze wegen en uw handelingen, die niet goed waren; en gij zult een walging van uzelf hebben over uw ongerechtigheden en over uw gruwelen", Ezech. 36:31. "Deze heeft God door Zijn rechterhand verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven boetvaardigheid en vergeving der zonden", Hand. 5:31. De belofte geloven zonder gebruikmaking van de middelen is aanmatiging; de middelen gebruiken zonder de belofte te geloven is een zelfzuchtig, goddeloos werk. Wat God heeft samengevoegd wordt door één van beiden gescheiden en moet dus tevergeefs zijn. Wat God tegen Mozes gezegd heeft, zegt Hij in dit geval ook tot ons: "Ga heen voor het aangezicht des volks, en neem met u uit de oudsten van Israël; en neem uw staf in uw hand, waarmee gij de rivier sloegt, en ga heen. Zie, "Ik zal aldaar voor uw aangezicht op de rotssteen in Horeb staan; en gij zult op de rotssteen slaan, zo zal er water uitgaan, dat het volk drinke", Ex. 17:5, 6. De middelen kunnen vergeleken worden met de rotssteen, en het geloof in de belofte met de staf van God. Wilde men water uit de rotssteen krijgen, dan moest men met de staf op de rotssteen slaan.

5. De delen van de bekering

Het zijn er twee, namelijk,

- I. *vernedering over de zonde en*
- II. *bekering van de zonde tot God.*

Deze twee vormen tezamen de ware boetvaardigheid. De Schrift spreekt dan ook van een berouw hebben over de zonde: "Die zich niet bekeerd zullen hebben van, die geen berouw hebben gehad over) de onreinigheid", 2 Kor. 12:21; en ook over den zich bekeren van de zonde: "Niet wederom leggende het fundament "van de bekering van dode werken", Hebr. 6:1. Zo wordt in het Oude Testament de boetvaardigheid aangeduid met twee woorden; het ene duidt op berouw en smart: "Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as", Job 42:6. "Er is niemand die berouw heeft over zijn boosheid, zeggende: Wat heb ik gedaan?" Jer. 8:6. Het andere woord duidt op de bekering van de ziel, namelijk van de zonde tot God: "Keert weder en bekeert u van al uw overtredingen", Ezech. 18:30.

Maar op welke wijze hierin ook een onderscheid is aan te brengen, toch mogen zij in *de ware boetvaardigheid* niet gescheiden worden. Ware vernedering eindigt altijd in boetvaardigheid, en boetvaardigheid begint altijd met vernedering. Vandaar dat de hele boetvaardigheid vaak wordt aangeduid met het woord wederkeer, en soms met vernedering. "Zo dan hun onbesneden hart gebogen wordt, en zij dan aan de straf hunner ongerechtigheid een welgevallen hebben", Lev. 26:41. "En als Hij hem benauwde, bad hij het aangezicht des HEEREN, zijns Gods, ernstiglijk aan en vernederde zich zeer voor het aangezicht van de God zijner vaders", 2 Kron. 33:12. Deze twee vinden wij allebei terug in Joël 2:12 en 13: "Nu dan ook, spreekt de HEERE, bekeert u tot Mij met uw ganse hart, en dat met vasten en met geweent, en met rouwklage. En scheurt uw hart en niet uw klederen, en bekeert u tot de HEERE uw God; want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwade."

I. Vernedering over de zonde.

Dit deel van de boetvaardigheid staat voorop als de zondaar door boetvaardigheid tot God wederkeert. Iedere ziel die tot God wederkeert gaat door de diepe weg van vernedering. De van God afgeweken zondaar verheft zich tegen Hem; genade haalt hem echter van die zetel af en legt hem aan de voetbank des Heeren, alwaar de Heere hem opricht: "Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd", 1 Petrus 5:6. Evenals het Benhadads knechten verging, zo vergaat het de overtuigde zondaar ook, 1 Kon. 20:31, 32. Geloof leert hen dat de Koning van Israël een goedertieren Koning is; berouw legt zakken om hun lendenen en koorden om hun hoofden, en brengt hen in die gestalte tot Hem.

Welnu, in deze vernedering van de ziel liggen deze vijf zaken opgesloten.

1. *Een hartelijk zondebesef, waardoor de ziel zijn zonden tegen een heilig en genadig God ziet en waarover hij diep ontroerd is.* Ik noem het zo om het te onderscheiden van de wettische overtuigingen waarover ik al gesproken heb, die de consciëntie en de genegenheden hevig beroeren, terwijl dit zondebesef het hart weldadig doortrekt. Wettische overtuigingen zijn ten diepste gedwongen; zij komen het hart binnen en worden daar tegen de wil van de zondaar in bewaard, omdat de natuurlijke vijandschap van de

zondaar tegen God niet gebroken is. Hij is als iemand die zeer veel pijn heeft en zeer graag zou willen slapen, maar wakker wordt gemaakt en gehouden door nieuwe pijn aanvallen. Een hartelijk zondebesef is ongedwongen; zowel de komst als het verblijf ervan wordt op prijs gesteld, omdat het hart vernederd is en liever nog dieper wil buigen voor een heilig God. Als die ziel het licht door een kleine opening ziet schijnen, wil zij de gordijnen en de vensters wel opendoen om haar zwart aangezicht en vuile handen beter te kunnen zien, Jer. 3:18, 19.

- (1) Wat de zaak zelf betreft, is dit zondebesef in de eerste plaats een gevoel van de plaag van het hart, of van de zonde der natuur, 1 Kon. 8:38; Rom. 7:7, 8. De vernederde mens ziet de verdorvenheid van zijn natuur, beschouwt zich als een en al verdorvenheid en verwarring. Hij bemerkt dat zijn hart geneigd is tot het kwade; dat de afkeer van het goede en de neiging tot het kwade met heel zijn natuur verweven is. Het licht des Heeren dat in zijn ziel schijnt, geeft hem een aandoenlijk gezicht van de mismaaktheid en verdorvenheid die in alle vermogens van zijn ziel te vinden is; van de blindheid van zijn geest, van de opstand in zijn wil en de vleselijkheid in zijn genegenheden. Het gemis hiervan is een smet in de boetvaardigheid van vele mensen, van wie wij kunnen zeggen: "Die man is melaats, hij is onrein; de priester zal hem ganselijk onrein verklaren, zijn plaag is op zijn hoofd", Lev. 13:44. Zij zien nooit de verdorvenheid van hun natuur en bekeren zich er dus ook niet van.
- (2) Dit zondebesef houdt in de tweede plaats ook een gevoel van dadelijke zonden in. "Dan geeft Hij hen hun werk te kennen en hun overtredingen, omdat zij de overhand hebben genomen", Job 36:9. Dat zijn de vergiftige stromen die uit een vergiftigde fontein voortkomen: "Want van binnen uit het hart der mensen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen, dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hovaardij, onverstand", Markus 7:21, 22. De zonden vliegen hem nu in zijn aangezicht; want dingen die allang begraven waren, worden weer levend en staan voor hem als een buitengewoon groot leger dat hij tegen de hemel op de been heeft geroepen. Zonden die hij jaren geleden heeft bedreven, zullen frisser en groener lijken dan op de dag dat hij ze bedreef. Wat hij vroeger voor geen zonde hield, daar zal hij nu beschaamd over zijn; en wat hij vroeger voor toelaatbare dwaasheid hield, zal hij nu beschouwen als afschuwelijke goddeloosheid.
- (3) Dit zondebesef houdt in de derde plaats tevens een gevoel in van de bijzondere afgod van afgunst, waardoor de mens het meest dreigde meegesleept te worden. De ziel is pas waarlijk vernederd, als zij zich sterk bewust is van haar zwakke kant: "Assur zal ons niet behouden, wij zullen niet rijden op paarden, en tot het werk onzer handen niet meer zeggen: Gij zijt onze God", Hoséa 14:4. Want de boetvaardige zal in het bijzonder gekant zijn tegen hetgeen waardoor God vooral wordt beledigd, Psalm 18:2. Dit rechteroog doet hem zo buitengewoon pijn, dat hij het er nu graag uit zou willen laten trekken. En daar het de Geest des Heeren bijzonder bedroeft, zo bedroeft het zijn geest ook bijzonder, daar het de oorzaak is geweest van de scheiding tussen God en zijn ziel.
- (4) Het sluit in de vierde plaats ook een gevoel in van de talrijkheid en menigte van zijn zonden: "Hoevele misdaden en zonden heb ik? Maak mijn overtreding en mijn zonde mij bekend", Job 13:23. Een oprecht gevoel van de zonde opent de ogen van een mens voor de ontelbare boosheden die hem omringen, en die alleen maar te tellen zijn door Hem Die de sterren telt, Psalm 19:13. Vandaar dat de vernederde ziel zich bewust is dat ze in een wolk van schuld is gehuld, en zal zij zien dat zij schuld moet bekennen tegenover iedere regel van de geestelijke wet. Zij leert

zichzelf zien als één samenknoping van ongerechtigheid: "Van de voetzool af tot het hoofd toe is er niets geheel aan hetzelfde; maar wonden en striemen en etterbuilen", Jesaja 1:6. "Doch wij allen zijn als een onreine, en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed", Jesaja 64:6.

- (5) Dit zondebesef omvat in de vijfde plaats eveneens een gevoel van de snoodheid van zijn zonden, en de verzwarende omstandigheden waarmee ze gepaard zijn gegaan. "Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan, en ik zal tot hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de Hemel en voor u", Lukas 15:18. Elke zonde doorwondt het hart van de boetvaardige. En daarom is het wonderlijk om te zien hoe bedreven een berouwvolle zondaar zijn zonden verzwaart in zijn gebeden en klachten. Tijd, plaats, persoon en elke omstandigheid schiet als het ware een pijl door de lever.
- (6) Tenslotte houdt dit zondebesef ook een gevoel van het kwaad der zonde in. Een mens kan de zonde zien, en toch niet het kwaad der zonde. Vandaar dat velen de zonde wel belijden maar niet bekennen; en daarom keren zij zich tot de zonde in plaats van zich te bekeren van de zonde. Als men echter de angel van de slang zag, zou men hem niet in zijn boezem nemen. De taal des Heeren tot de ziel die Hij tot boetvaardigheid leidt, luidt aldus: "Uw boosheid zal u kastijden en uw afkeringen zullen u straffen; weet dan en zie dat het kwaad en bitter is, dat gij de HEERE, uw God, verlaat, en Mijn vreze niet bij u is, spreekt de Heere, de HEERE der heirscharen", Jer. 2:19.

Er is een tweevoudig kwaad in de zonde, waarvan de ziel zich nu bewust is.

Ten eerste, van het kwaad der zonde met betrekking tot zichzelf. Men is zich bewust van de bittere vruchten van de zonde: "Wat vrucht dan hadt gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt? Want het einde derzelve is de dood", Rom. 6:21. Zij zien nu dat hun wijnstok uit de wijnstok van Sódóm is, en dat hun wijndruiven vergiftige wijndruiven zijn en bittere beziën hebben, en dat hun tanden stomp zijn geworden. Evenals de zonen van de profeten in een ander geval roepen zij uit: "Man Gods, de dood is in de pot!", 2 Kon. 4:40. Dit is het gevaar van de zonde waar men zich bewust van wordt. Men ziet de schuld ervan, die de ziel blootstelt aan tijdelijke, geestelijke en eeuwige slagen: "Hoewel onze ongerechtigheden tegen ons getuigen, o HEERE, doe het om Uws Naams wil; want onze afkeringen zijn menigvuldig, wij hebben tegen U gezondigd", Jer. 14:7. Men wordt bevangen met grote beroering vanwege Gods rechtvaardige oordelen. Het wordt hun een wonder dat ze nog niet in de hel liggen en de beker van Gods toorn drinken. Hun hart beeft bij de gedachte aan het verderf dat hen in hun natuurlijke staat boven het hoofd hing, en het is hun een wonder dat de beker des verderfs waaruit zij gedronken hebben, geen einde aan hen heeft gemaakt. Vandaar dat zij net zo bevreesd zijn om zich weer met de zonde in te laten, als iemand die bevreesd is om een slang beet te pakken.

Ten tweede, de ziel is zich nu bewust van het kwaad der zonde met betrekking tot God en Christus, en wel in drie opzichten.

- a. Als in strijd met Gods heilige wet: "Een iegelijk die de zonde doet, die overtreedt ook de wet; want de zonde is de overtreding van de wet", 1 Joh. 3:4, Engelse vertaling. Door de zonde klimt men over de muur heen, ja, breekt men hem af, en komt men op het grondgebied van de duivel. Geen wonder dat men dan door de slang wordt gebeten. Nu ziet de zondaar de billijkheid van Gods wet, en bemerkt dus duidelijk hoe zondig de overtreding daarvan is: "Alzo is dan de wet heilig, en het gebod is heilig en rechtvaardig en goed", Rom. 7:12.

Het kwelt het boetvaardig hart en de onge Kunstelde geest van een evangelisch boetvaardige dat hij over zo'n heerlijke muur is heen geklommen.

- b. Als in strijd met Gods heilige natuur: "Gij zijt te rein van ogen, dan dat Gij het kwade zoudt zien, en de kwellung kunt Gij niet aanschouwen", Hab. 1:13. De zonde is het allerergste kwaad in zichzelf en in de ogen van de boetvaardige. Niets is zó in strijd met het hoogste goed, en daarom is het ook het hoogste kwaad. Welnu, de ware boetvaardige heeft God, Zijn heilige natuur en volmaaktheden lief; hij heeft in tegenheid met Hem gewandeld, en daarom weegt de zonde hem zo zwaar: "O wee nu onzer, dat wij zo gezondigd hebben!", Klaagl. 5:16.
- c. Als de hoofdoorzaak waarom Christus lijden moest: "Zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen als met de rouwklage over een enige zoon", Zach. 12:10. De berg Golgotha is het Bochim voor de ware boetvaardige; het lijden van Christus is de verklarende verhandeling over de zonde, die de ware boetvaardige leest. Het kermen van een stervende Zaligmaker scheurt zijn hart; en uit de wonden van een Verlosser leert men het kwaad der zonde. Dit is het afschuwelijke karakter van de zonde, Jesaja 30:22; en daarom haat men haar niet alleen vanwege hetgeen ermee gepaard gaat, maar men verafschuwt haar ook vanwege het afschuwelijk karakter ervan, als iets wat de ziel onder geen enkele voorwaarde langer kan verdragen.

Eigenschappen van dit zondebesef

Wat betreft zijn eigenschappen is dit zondebesef in de eerste plaats een bijzondere en heldere zondekennis, niet een algemene en verwarde.

- (1) Er is niemand die het Evangelie beluistert en een gezond verstand heeft, of hij belijdt dat hij een zondaar is. Velen zijn niettemin blind voor het wezen van de zaak. Want hierdoor wordt men in staat gesteld om zijn hand op de wonden te leggen en te zeggen: "Tegen U, U alleen heb ik gezondigd, en gedaan dat kwaad is in Uw ogen", Psalm 51:6. Hij krijgt de bijzondere overtredingen te zien waarin hij heeft uitgeblonken. Hij ziet ook de bijzondere boosheden die hij heeft bedreven en waaraan hij zich te buiten is gegaan. Evenals het ongedierte, dat voorheen verborgen was, kruipend te voorschijn komt als de steen wordt opgetild: zo vertoont zich ook het kwaad van hart en leven aan de boetvaardige: "En zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven", Rom. 7:9.
- (2) In de tweede plaats is deze zondekennis echt, niet ingebeeld. De Geest des Heeren stelt de ziel het kwaad der zonde voor ogen. Zo overtreft deze kennis dus een pure verstandskennis van de zonde, zoals men niet door het louter horen maar juist door het proeven erachter komt hoe bitter gal is: "Uw boosheid zal u kastijden en uw afkeringen zullen u straffen; weet dan en zie, dat het kwaad en bitter is, dat gij de HEERE, uw God, verlaat, en Mijn vreze niet bij u is, spreekt de Heere, de HEERE der heirscharen", Jer. 2:19. Er is zowel een geestelijk gevoel van geestelijke zaken, dat voortkomt uit de nieuwe natuur, als een natuurlijk gevoel van hetgeen ons op een andere wijze pijn doet: "De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden. Doch de geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen", 1 Kor. 2:14, 15.
- (3) In de derde plaats is deze kennis werkzaam, niet dood en ijdel. Het hart van de boetvaardige wordt getroffen door hetgeen het oog ziet, en zet alle vermogens van

de ziel aan het werk. Dit is het geestelijke medicijn dat niet eerder is uitgewerkt dan wanneer de hele ziel is gezuiverd. Dat was ook het geval met de hoorders van Petrus die "verslagen werden in het hart, en tot Petrus en de andere apostelen zeiden: Wat zullen wij doen, mannen broeders?" Er is een zondebesef dat zich alleen maar uitlaat in zuchten en wegkwijnen, of in dorre en vruchteloze klachten. Het is als de verstoring die de luiaard op zijn bed ondervindt, maar waardoor hij nooit echt wakker wordt. Dit zondebesef is echter een diepgaand werk.

- (4) Tenslotte is het een blijvend zondebesef. Het is geen besef dat even opwelt en vervolgens weer verdwijnt. "Mijn oog vliet en kan niet ophouden, omdat er geen rust is; totdat het de HEERS van de hemel aanschouwe, en het zie", Klaagt. 3:49, 50. De vernederde ziel draagt het in zich om zolang als zij het lichaam der zonde en des doods in zich omdraagt, en zegt met de apostel: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam der zonde en des doods?" Rom. 7:24. Want het is geen lichte aanraking gemakkelijk komt en weer gaat. Het wegnemen van de plaag neemt ook Faraó's gevoel van de zonde weg. Hier is de wond echter dieper en dus blijvender.

Gebruik tot lering

1. Wij kunnen hieruit leren dat een ongevoelige zondaar een onvernederde, onboetvaardige zondaar is. Zo stond het er met de gemeente van Laodicéa ook bij, die zei rijk en verrijkt te zijn en geens dings gebrek te hebben, maar niet wist dat ze ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt was, Openb. 3:17. Zij die nooit diep hebben gegraven, zijn niet op de rotssteen gebouwd. Zij die nooit een helder gezicht hebben ontvangen van zichzelf in de zondigheid van hun hart en leven, hebben nog nooit een gelovig gezicht van Christus ontvangen. Denk hier eens over na, u die nog steeds op uw gemak leeft, vreemdelingen van elk diepgaand onderzoek naar de staat van uw ziel. Ook al is de deur gesloten, de dief bevindt zich in huis.
2. Hieruit blijkt de oorzaak waarom de trotsheid van 's mensen hart nog voortduurt, ook al is de zondeschild nog zo hemelgerend. Hoewel hij zijn zonde kent, heeft hij er toch geen recht besef van. Want als hij dat wel had, zou het zo'n last op zijn rug worden dat hij er spoedig onder gebukt zou gaan, zoals dat met Petrus" toehoorders het geval was, Hand. 2:37. Ongevoelige zondaren mogen wel hoog in het gestoelte der spotters zitten, maar zij weten niet met wat voor een God zij te doen hebben. Als de Geest des Heeren echter hun ogen opent en hun hart aanraakt zodat ze het kwaad van de zonde zien en voelen, dan zullen ze in het stof nederbukken. Zij zullen met de man, die ellende gezien had, "hun mond in het stof steken, zeggende: Misschien is er verwachting", Klaagl. 3:29. Hier hebt u een verschil tussen de vernedering van de gelovige en die van de huichelaar. Een Achab kan zich wel vernederen uit besef van het gevaar der zonde, maar een ware boetvaardige wordt vernederd uit besef van de walgelijkheid der zonde, 1 Kon. 21:27, 29; Job 42:5, 6. Een slaaf kan wel buigen uit vrees voor de zweep; maar de gezindheid van een kind moet getroffen worden door de belediging die hij zijn vriendelijke vader heeft aangedaan. Velen kunnen zwaar gebukt schijnen te gaan onder Gods roede en onder de vrees voor Zijn toorn, die nooit aangedaan zijn door Zijn liefde. Zij gaan gebukt onder het besef van het kwaad dat de zonde hen aandoet, terwijl hun hart in het minst niet bekommerd is vanwege de oneer die God daardoor is aangedaan.
3. Tenslotte, laat ik u vermanen om in uw gemoed een diep besef van de zonde te krijgen en levend te houden. Zie uw zonden en wees er terecht ontroerd en

vernederd over. O, hoe droevig is het dat onder de vele gedachten die wij hebben, er zo weinig over de zonde wordt nagedacht!

Wij moeten letten op de volgende beweegredenen, die deze vermaning benadrukken.

- a. De Heere roept ons land door Zijn voorzienigheid opnieuw op om zich bewust te zijn van zijn zonden en zich erover te vernederen. De Heere heeft het nog niet zo lang geleden als een vuurbrand uit het vuur gerukt, maar nu dreigt Hij het weer in het vuur te werpen door een buitenlandse invasie. Want ook al zijn we bevrijd, het geschil bestaat nog steeds. Wij zijn niet dankbaar geweest voor onze bevrijding; droevig genoeg wemelt het in ons land van atheïsme, goddeloosheid, vormelijkheid, verachting van het Evangelie, en van een geest van afval en verval van de Heere, van Zijn weg en werk. Het kan toch niet missen of wij zullen uiteindelijk vallen!
- b. Wij moeten letten op de huidige beschikking der Voorzienigheid jegens deze gemeente, waardoor ons huis woest en ledig dreigt te worden achtergelaten. De mond van veel mensen is vol van alles wat weinig waarde heeft; ik wenste wel dat deze leiding uw en mijn hart vervullen zou om voor het aangezicht des Heeren een ernstig onderzoek in te stellen naar de oorzaken ervan. Zij spreekt luid; o, dat wij de taal van de dreigende roede toch ter harte namen! De trieste toestand van deze gemeente tijdens de vorige verlatenheid moeten we niet vergeten. Bij deze gelegenheid zou het ons allemaal zeer passen om te bedenken met welk een jaloers God wij te doen hebben, en hoe wij het gepredikte Evangelie ontvangen hebben. Hoe zou het ons passen om allemaal onze hand op de mond te leggen en goed na te gaan wat wij ertoe bijgedragen hebben dat het tot zover is gekomen. Door onze zonde te erkennen en ons te vernederen voor het aangezicht des Heeren, zou er plaats gemaakt kunnen worden voor de aanneming van het gebed door Jezus Christus. Zij die zich vernederen, zal God verhogen.
- c. Overweeg dat, hoe weinig last u ook van uw zonden hebt, zij voor de Heilige Geest van God een last zijn: "Ziet", zegt de Heere, "Ik word onder u gedrukt, evenals een wagen drukt die vol garven is", Amos 2:13, Engelse vertaling. En wij kunnen ervan op aan dat de Heere Zich vroeg of laat van die last zal ontdoen, is het niet door onze boetvaardigheid en vernedering, dan wel door de volvoering van Zijn toorn over ons: "O wee, Ik zal Mij troosten van Mijn wederpartijders. Ik zal Mij wreken van Mijn vijanden", Jesaja 1:24. Zie derhalve toe op uw wegen en bekeer u tot de Heere! Hoe lichter de zonde u weegt, des te meer bedroeft zij de Geest des Heeren.
- d. Overweeg tenslotte, dat er zonder zondebesef geen vernedering is; dat er zonder vernedering geen boetvaardigheid kan zijn, en dat er zonder boetvaardigheid geen ontkoming zal zijn aan Gods toorn. "Want indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan." Ongevoeligheid voor de zonde en haar kwaad sluit het hart op in verstoktheid en onboetvaardigheid, en dat zal de ziel onder toorn opsluiten. God heeft echter het gevoelige, vernederde kind lief: "Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfemen, spreekt de HEERE", Jer. 31:20.

2^e eigenschap van vernedering: hartelijke droefheid over de zonde

In de ware vernedering is er een hartelijke droefheid te vinden over de zonde: "Doch over het huis Davids en over de inwoners van Jeruzalem zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden, en zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen als met de rouwklage over een enige zoon en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene", Zach. 12:10. De ziel wordt niet alleen vervuld met wroeging, maar ook met een oprecht verdriet dat hij een heilig en genadig God heeft beledigd. Hij heeft de Geest bedroefd met zijn zonden, en nu hij zich daarvan bekeert, is zijn geest bedroefd. Het harde hart wordt verbroken, het onvermurwbare hart smelt in tranen van Goddelijke droefheid weg. De rots wordt geslagen met de staf van het Evangelie en de wateren stromen eruit. De weg naar Sion ligt door het Bacadal heen: "In dezelve dagen en ter zelfder tijd, spreekt de HEERS, zullen de kinderen Israëls komen, zij en de kinderen van Juda tezamen; wandelende en wenende zullen zij henengaan, en de HEERE hun God zoeken. Zij zullen naar Sion vragen; op de weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn; zij zullen komen en de HEERE toegevoegd worden met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten", Jer. 50:4, 5. Het zijn degenen die treuren over hun zonde, die door de Heere vertroost worden met de vertroosting van Zijn Geest. Dit is die verbreking en verbrijzeling des harten, waarnaar de Heere vraagt en waarin Hij een welbehagen heeft. Dit is het scheuren van het hart, dat God vereist in Joël 2:12, 13.

Deze Goddelijke droefheid heeft de volgende eigenschappen:

1. Het is een droefheid over de zonde als zonde; niet alleen over de schuld ervan, maar ook over haar walgelijkheid. Niet alleen over het kwaad dat zij ons aandoet, maar ook over de oneer en het onrecht die een heilig en genadig God daardoor wordt aangedaan, Psalm 51:6; Zach. 12:10. De boeteling gaat in zijn droefheid verder dan ontwaakte verworpenen, die ook hun rouwkleren aantrekken als ze ontdekken dat hun ziel verwoest en dood is. Het smart zijn hart dat hij God heeft beledigd, Zijn beeld geschonden en een heilige en zeer rechtvaardige wet overtreden heeft; dat hij voor een speer en spijkers gezorgd heeft om een Zaligmaker te doorsteken.
2. Het is een innerlijke, ware droefheid. Geen droefheid waardoor men het hoofd kromt als een bieze, Jesaja 58:5; niet een gemaakte droefheid met een mismaakt gelaat, die slechts bestaat in uiterlijk vertoon. Maar het is een droefheid die de ziel doortrekt en tot in het diepst van de ziel doorwondt, Jesaja 61:3): En daarom achtervolgt het de mens in het verborgen, waar geen oog hem ziet. Terwijl de wereld er niets van af weet, rouwt hij over de zonde voor het aangezicht des Heeren, want zijn droefheid komt voort uit een innerlijk beginsel.
3. Het is een levendige droefheid. De droefheid der wereld werkt de dood. Zij verdooft een mens en beneemt hem alle lust tot zijn plicht. Maar de geestelijke weëen van Goddelijke droefheid over de zonde verlevendigen zijn plichtsbesef: "Want zie, ditzelve dat gij naar God zijt bedroefd geworden, hoe grote naarstigheid heeft het in u gewrocht? Ja, verantwoording, ja, onlust, ja, vrees, ja, verlangen, ja, ijver, ja, wraak; in alles hebt gij uzelfen bewezen rein te zijn in deze zaak", 2 Kor. 7:11. Zij maakt de mens werkzaam in het werk der zaligheid. En de reden hiervan is, dat de één voortkomt uit slaafse vrees, die de ziel verkilt, die haar koud, stijf en onbekwaam maakt tot enige werkzaamheid, terwijl de ander voortkomt uit liefde,

die het hart verwarmt en het bekwaam maakt tot werkzaamheid: "Haar zonden zijn haar vergeven, die vele waren", Lukas 7:47.

4. Het is een blijvende droefheid. Het is geen plotselinge aandoening die bedrieglijk is, maar een "benauwde geest", Jesaja 61:3. De droefheid van velen is als een zomerbui die de oppervlakte van de grond wel bevochtigt, maar al opgedroogd is voordat het enig nut kan doen. Goddelijke droefheid is daarentegen een droefheid zoals die waarvan we lezen kunnen in Prediker 7:3: "Het treuren is beter dan het lachen; want door de droefheid des aangezichts wordt het hart gebeterd." Evenals Maria treurt de ziel net zolang totdat zij de Heere vindt, Klaagt. 3:49, 50. Zij kan wel in hevigheid afnemen, maar zolang de zonde er is, blijft de bron van smart ook stromen.
5. Het is een algemene droefheid. De ware boetvaardige treurt hartelijk over zijn eigen zonde, en over de zonde van anderen, Psalm 38:19; Psalm 119:136. Hier gebeurt hetzelfde als wanneer men water de vrije loop geeft. Aanvankelijk stort hij misschien tranen over één zonde; zijn tranen drogen daarna echter niet op, integendeel; zijn droefheid dringt door tot alle bekende, Psalm 1:6, maar ook tot alle onbekende zonden: "Wie zou de afdwalingen verstaan? Reinig mij van de verborgen afdwalingen", Psalm 19:13. Zij, die niet bedroefd zijn over alle zonden, zijn ook nooit echt bedroefd over één zonde; want datgene wat de boetvaardige zondaar bedroefd maakt over één zonde, is in alle zonden te vinden, namelijk de tegenstelling van de zonde met de wet en de natuur van God, zowel wat betreft de walgelijkheid als het gevaar ervan. Als daarom de sluisdeur van Goddelijke droefheid eenmaal wordt geopend, wordt alles erdoor overstroomd; zelfs de zoetste bete wordt bitter!
6. Het is een diepe droefheid. Toen Petrus berouw had, weende hij bitterlijk. Degene die een goede oogst wil hebben, ploegt goed; en degene die met zekerheid wil bouwen, legt de fundering diep. De ondergang van de hoorders die door de Heere met de steenachtige grond werden vergeleken, was te wijten aan het gebrek aan "diepte van aarde", Matth. 13:5. Doordat men eerst diep gegraven had, werd het huis dat op de steenrots gegrond was, niet bewogen, Lukas 6:48. Deze droefheid is het scheuren van het hart, Joël 2:13; het wordt gescheurd zoals de ploeg de aarde vaneen scheurt, Jer. 4:3. Het wordt gestoken en doorstoken als met dolken, zwaarden en spiesen, Hand. 2:37; vgl. Joh. 19:34; het wordt verwond als met een mes, Jer. 4:4.
 Het is de vraag of deze boetvaardige droefheid alle andere droefheid naar de genoegens van dit leven overtreft, of niet. Beoordelen we dat naar de wijze waarop het hart en de genegenheden er zich onder gedragen, dan is het duidelijk dat de eerstgenoemde droefheid lang niet altijd alle andere droefheid overtreft. Beoordelen we dit echter naar de natuurlijke aanleg van het hart, dan blijkt het net zo duidelijk dat zij wel alle andere droefheid overtreft. Evenals de diepste wateren doorgaans het minste lawaai maken, zo zal men ook meer getroffen worden door een lichte blijdschap of droefheid dan door een grotere; want het is de lichtste vreugde die de lach opwekt, en vaak zijn er in de grootste smarten geen tranen meer om te schreien. Deze droefheid neemt het hele hart in beslag en duurt langer dan welke andere droefheid dan ook.
7. Tenslotte, het is een hartzuiverende droefheid. Zij werkt boetvaardigheid en doet de ziel de zonde verzaken: "Goddelijke droefheid werkt een onberouwlijke bekering tot zaligheid", 2 Kor. 7:10, Engelse vertaling. Ware droefheid en bekering zijn onafscheidelijke metgezellen, ofschoon er ook een droefheid is over de zonde die niet diep genoeg is om de liefde tot de zonde met wortel en tak uit te roeien.

Ware droefheid in het hart is een bron die in haar stroom de liefde tot de zonde en de vaste beoefening en heerschappij van de zonde eruit werpt, zoals een bron de modder eruit werpt die men erin heeft gegooid.

Gebruik tot lering

1. Wij kunnen in de eerste plaats hieruit leren dat men zich niet zal bekeren zolang het hart niet wordt verbroken; zonder boetvaardigheid is er echter geen zaligheid. Men moet óf in de weg van droefheid verbroken worden vanwege zijn zonden, óf God zal hem verbreken in de weg van het gericht. In onze tijd zijn er velen die de eisen van het Woord en hun geweten zonder verbreking of vernedering brutaal durven te trotseren. Maar laten al die mensen dan wel onthouden, dat er een dag op komst is dat God het dapperste hart zal doen beven en het hart van diamant in duizend stukken zal breken: "Gij zult hen verpletteren met een ijzeren scepter; Gij zult hen in stukken slaan als een pottenbakkersvat", Psalm 2:9.
2. Ten tweede, hoe ver moeten zij dan niet van vernedering af zijn, die opzettelijk zondigen, die zich in hun schande beroemen en zich in goddeloze wegen en praktijken vermaken! Ik denk dat in onze tijd de wegen van Gods voorzienigheid en Zijn inzettingen voor veel mensen tot verharding strekken. De reden waarom men erdoor verhard wordt en doorgaat in zijn zondige wegen, is dat men er geen winst mee doet. Onze penny-weddings, volksbruiloften) en regelmatige drinkgelagen, die zulk een stank achterlaten en gepaard gaan met een tot nu toe ongehoorde goddeloosheid, zijn hier sprekende bewijzen van. Zijn dat nu christelijke manieren om arme mensen te helpen? Zal de gift Gode aangenaam zijn, als er zo'n vet offer aan de duivel wordt gebracht? Is het liefdadigheid te noemen als de drank de harten en handen van mensen moet neigen tot een gift? Als er geen maatregelen zullen worden getroffen om dergelijke zaken te verhinderen, zullen ze toorn over de gemeente brengen. Ik doe een beroep op het geweten van alle nuchtere mensen, of het niet op een oordeel leek dat er, juist in de tijd toen er buiten de gemeente een plan werd behandeld, waardoor de gemeente aan haar lot dreigde te worden overgelaten," thuis velen bijeengekomen waren voor een "drinkgelag dat zowel overdag als 's avonds tot een afschuwelijke hoogte van goddeloosheid werd opgevoerd! Het past ons allen om hierover te rouwklagen, zodat we hieraan niet medeschuldig zullen zijn. En ik waarschuw in het bijzonder al degenen die op welke wijze dan ook betrokken waren bij die schandelijke braspertij, opdat ze zich zullen bekeren en Gods toorn niet boven hen zal losbarsten. Want het is vreselijk om bloot te staan aan de geseling van deze bedreigingen: "Wee dien, die zijn naaste te drinken geeft, gij, die uw wijnfles daarbij voegt, en ook dronken maakt, opdat gij hun naaktheden aanschouwt", Hab. 2:15. "En te dien dage zal de Heere, de HEERE der heerscharen, roepen tot geweest, en tot rouwklage, en tot kaalheid, en tot omgording des zaks. Maar zie, er is vreugde en blijdschap met runderen te doden en schapen te kelen, vlees te eten en wijn te drinken, en te zeggen: Laat ons eten en drinken, want morgen zullen wij sterven. Maar de HEERS der heerscharen heeft Zich voor mijn oren geopenbaard, zeggende: Indien ulieden deze ongerechtigheid verzoend wordt, totdat gij sterft, zegt de Heere, de HEERS der heerscharen", Jesaja 22:12-14.
3. Ten derde, de droefheid van velen over hun zonden zal voor het aangezicht des Heeren niet kunnen bestaan. Eigenlijk zijn er maar weinig mensen die opmerkelijk bedroefd zijn over hun zonden; en hoe weinigen zijn er onder degenen wier hart treurt en bedroefd is over de zonde, die een rechte droefheid hebben! Wat hen een weinig bedroeft, is het gevaar en het nadeel van de zonde, alsook de schande die zij

ervan ondervinden voor het oog van de wereld; maar de oneer die God erdoor is aangedaan, raakt hen niet echt. En zo zal hun droefheid slechts het begin zijn van de hel en niet van de boetvaardigheid!

4. Tenslotte, laat ik u oproepen om over de zonde te treuren. Sta ernaar dat uw hart over deze treurige zaak bewogen is, en wees geen vreemdeling van deze oefening. De zonden en bedreigde oordelen van deze tijd roepen ons ertoe op. Het is de enige manier om bijzondere veiligheid te verkrijgen bij een algemene ramp: "En de HEERE zeide tot hem: Ga door, door het midden van Jeruzalem, en teken een teken op de voorhoofden der lieden, die zuchten en uitroepen over al die gruwelen, die in het midden derzelve gedaan worden", Ezech. 9:4. Als wij meer bezig waren met de plicht van het treuren, dan zouden wij ook meer delen in de vertroosting van het Evangelie: "Zalig zijn die treuren; want zij zullen vertroost worden", Matth. 5:4. En hoe meer iemand van de Geest heeft, des te meer zal hij daardoor in beslag genomen worden.

3^e eigenschap van vernedering: heilige schaamte

In de ware vernedering is een heilige schaamte te vinden voor het aangezicht des Heeren vanwege de zonde: "Wat vrucht dan hadt gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt? Want het einde derzelve is de dood", Rom. 6:21. De herinnering aan de zonde maakt de boetvaardige beschaamd en schaamrood; vandaar dat Ezra zegt: "Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God; want onze ongerechtigheden zijn vermenigvuldigd tot boven ons hoofd en onze schuld is groot geworden tot aan de hemel", Ezra 9:6.

Voordat de zonde de wereld inkwam, wist men van geen schaamte; toch komen zondaren soms tot zulk een hoogtepunt in de zonde, dat schaamte geheel wordt uitgebannen. De toestand van zulke zondaren is echter zeer wanhopig: "Gij hebt een hoerenvoorhoofd, gij weigert schaamrood te worden", Jer. 3:3. Schaamte is dus het overblijfsel van de deugd in een zondaar; al wie dat overblijfsel kwijt is, heeft alle deugd geheel en al verloren: "Het gelaat huns aangezichts getuigt tegen hen en hun zonden spreken zij vrijuit, gelijk Sódóm; zij verbergen ze niet", Jesaja 3:9. Welnu, de genade van God wekt deze schaamte op en heiligt ze in de boetvaardige zondaar, zodat hij zijn hoofd buigt voor het aangezicht des Heeren, uit schaamte over zijn hart en leven.

Er zijn vier zaken die schaamte veroorzaken en zich hierin verenigen.

1. Allereerst veroorzaakt naaktheid schaamte. Daarom zei Adam tegen de Heere: "Ik hoorde Uw stem in de hof en ik vreesde, want ik ben naakt; daarom verborg ik mij", Gen. 3:10. De zonde berooft de zondaar van zijn mooie kleren, neemt de heerlijkheid van het redelijk schepsel weg en stelt hem zonder enige bedekking voor de ogen van een heilig God. De boetvaardige zondaar ziet dit en is beschaamd. Evenals de tollenaar wil hij zijn ogen niet naar de hemel opheffen, maar slaat hij op zijn borst alsof hij de borst waarin de zonde werd uitgebroed, en die hem in deze schandelijke toestand heeft gebracht, wilde verwonden.
2. Bezoedeling en verontreiniging veroorzaken ook schaamte, want die maken iemand walgelijk in de ogen van anderen: "Dan zult Gij mij in de gracht induiken, en mijn klederen zullen van mij gruwen", Job 9:31. De zonde verontreinigt de ziel, neemt haar schoonheid weg en ontsiert en misvormt haar voor Gods oog. De boetvaardige zondaar ziet dit en is beschaamd: "Doch wij allen zijn als een onreine, en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijke kleed; en wij allen vallen af

als een blad, en onze misdaden voeren ons henen weg als een wind", Jesaja 64:6. Nooit was iemand die tot over zijn oren in het moeras was weggezonden meer beschaamd om zich in die omstandigheden aan anderen te laten zien, dan de boetvaardige zondaar beschaamd is om zijn gezicht aan God te laten zien.

3. Wat ook schaamte veroorzaakt, is de teleurstelling van gewekte verwachtingen, Jer. 2:36, 37. De zondaar zoekt in zijn onboetvaardige staat zijn geluk en genoeg in zondige wegen. Maar als zijn hart wordt aangeraakt, wordt hij beschaamd; want hij ziet dat hij in plaats van het verwachte brood een steen heeft gekregen, en in plaats van vis een slang. Hij ontdekt dat hij zijn eigen dood en verderf heeft gezocht, en dat er op de muur waarop hij leunde, een slang kroop die hem gebeten heeft. Daaruit komt deze overdenking voort: "Wat vrucht dan hadt gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt? Want het einde derzelve is de dood", Rom. 6:21.
4. De ontdekking van zijn schande veroorzaakt ook schaamte: "De zonde is een schandvlek der natiën", Spr. 14:34. De schande van de ziel is in haar onboetvaardige staat voor haar verborgen; maar als genade het hart aanraakt en de Heere brengt de zondaar zijn wegen in herinnering en stelt hem zijn zonden ordentelijk voor ogen, dan moet hij zich toch wel schamen? Een overtuiging van grove ondankbaarheid vervult iemand op een bijzondere wijze met schaamte, als hij ervan overtuigd wordt te hebben samengezworen tegen Hem, Die zijn leven heeft gered. Als de boetvaardige zondaar bedenkt hoe goed God en wat voor een ondankbare ellendeling hij is geweest, wordt hij beschaamd en schaamrood:" Wij liggen in onze schaamte, en onze schande overdekt ons, want wij hebben tegen de HEERE onze God gezondigd, wij en onze vaders, van onze jeugd aan tot op deze dag; en wij zijn der stem des HEEREN onzes Gods niet gehoorzaam geweest", Jer. 3:25.

Gebruik tot lering

Wij kunnen in de eerste plaats hieruit leren dat:

- (1) Onbeschaamdheid in de zonde een kenteken van onboetvaardigheid is, en daarom een voorbode der verwoesting, Jer. 6:5. Een voorhoofd van koper is een teken dat het hart van steen is. Onbeschaamdheid in de zonde duidt op een vuil hart, een hardnekkige aard en een dichtgeschroeid geweten. Zulke mensen zijn verder verwijderd van het Koninkrijk Gods dan anderen. Hoe kunnen zij die zich in hun schande beroemen, hopen op de heerlijkheid des hemels?
- (2) Wij zien dus dat de zonde vroeg of laat, hier of hiernamaals, schaamte zal veroorzaken. Wat hen betreft die zonder boetvaardigheid leven en sterven, hun schande is zeker en in de dag des oordeels zullen zij ermee overdekt worden voor de grote vergadering van hemel en aarde, en zullen hun gezicht nooit meer in dezelfde plooi krijgen: "En velen van die, die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, dezen ten eeuwig en genen tot smaadheden en tot eeuwige afgrijzing", Dan. 12:2. Maar zij die door boetvaardigheid hun zonden zullen zien, zullen met schaamte, ja, met heilige schaamte, vervuld worden voor het aangezicht des Heeren. Welke schaamte een mens ook heeft, een schaamte die hem ervan weerhoudt God te verheerlijken als hij geroepen wordt om voor Hem schande op zich te nemen, is geen heilige schaamte; want de genade van God weerhoudt een mens niet van zijn plicht, Jozua 7:19. Gezond verstand leert dat, als iemand zich schaamt omdat hij de eer van een ander gekrenkt heeft, hij hem niet dan met schaamte durft aan te kijken, totdat hij alles heeft gedaan om die eer te herstellen.

- (3) Tenslotte, de boetvaardige ziel is een eerlijke ziel en heeft hartelijk de strijd aangeboden met de zonde; want zulk een ziel zal zich voor God schamen over hetgeen waarvan de wereld hem niet kan betichten. Veel mensen kunnen voor God bedroefd zijn over de zonde vanwege de vreselijke gevolgen ervan die zij vrezen; toch schamen zij zich niet voor Hem, want zij zien het kwaad dat zich in de zonde zelf bevindt niet. Het getuigt echter van een kinderlijke aard als iemand zich hartelijk voor de Heere schaamt vanwege zijn verborgen zonden.

4^e eigenschap van vernedering: afkeer van zichzelf

De ware vernedering bevat een walging en afkeer van zichzelf "Dan zult gij gedenken aan uw boze wegen en handelingen, die niet goed waren; en gij zult een walging van uzelf hebben over uw ongerechtigheden en over uw gruwelen", Ezech. 36:31. De boetvaardige zondaar verfoeit niet alleen zijn zonde, maar ook zichzelf vanwege zijn zonde. Hij roept met Job uit: "Zie, ik ben te gering; wat zou ik U antwoorden? Ik leg mijn hand op mijn mond", Job 39:37. Boetvaardigheid zorgt ervoor dat de mens het niet meer eens is met zichzelf. Hij ziet zijn afschuwelijk gelaat in de spiegel van Gods wet; hij ziet het lijden van Christus en de goedertierenheid des Heeren, en walgt van zichzelf.

Deze zelfverfoeiing openbaart zich in:

1. Lage en geringe gedachten die de boetvaardige ziel terecht van zichzelf heeft. Ware boetvaardigen zien zoveel walgelijkheid in zichzelf, dat ze niet zo hoog van zichzelf opgeven. Abraham erkende dat hij maar stof en as was, en Jakob achtte zich geringer dan al Gods weldadigheden. David was in eigen waarneming een worm en geen man, en Asaf erkende dat hij een groot beest was bij de Heere. Agur getuigt dat hij onvernuftiger was dan ieder ander, en de hoofdman dat hij het niet waard was dat Christus onder zijn dak zou inkomen. Paulus schrijft dat hij een ontijdig geborene, de minste der apostelen, ja, minder dan de minste van alle heiligen, ja, de grootste der zondaren was; en de verloren zoon uit Lukas 15 achtte zich niet meer waardig een zoon genaamd te worden, maar vond dat zijn vader van hem maar een huurling moest maken.
2. Deze zelfverfoeiing openbaart zich ook in de oprechte strijd die hij vanwege zijn zonde tegen zichzelf heeft aangeboden: "Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as", Job 42:6. Zoals iemand, op wie vuil is geworpen, zichzelf niet met genoeg kan aanraken, maar zelfs innerlijk van zichzelf walgt, zo is het ook bij de geestelijke zelfverfoeiing. Hij beschouwt zich als een lelijk schouwspel. Niet alleen heeft hij niets ter verdediging van zichzelf aan te voeren, maar hij verwerpt ook met verontwaardiging alle uitvluchten en verontschuldigungen, waarmee hij voorheen tevreden was: "En de tollenaar van verre staande, wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel, maar sloeg op zijn borst, zeggende: O God, wees mij zondaar genadig", Lukas 18:13.
3. Ook openbaart zij zich in heilige wraak, 2 Kor. 7:11. Hij die voorheen in de zonde voortging, is nu tegen zichzelf verdeeld, zodat het zonderijk van de duivel in hem wel te gronde moet gaan. Hij treedt op als zijn eigen beschuldiger, advocaat en rechter; ja, hij geselt zich min of meer voor zijn zondig hart en leven. Vandaar ook dat we de vernederde zondaar op zijn borst zien slaan, Lukas 18:13, waarmee hij als het ware wil aangeven dat hij verdient in zijn hart getroffen te worden en te sterven vanwege zijn overtredingen; dat hij het aan zichzelf te danken heeft dat in

zijn binnenste de oorzaak van al zijn zonden en smarten te vinden is; de bron en fontein van dat alles is het bedorven hart. Wij zien hem ook op zijn heup kloppen, Jer. 31:19, alsof hij daarmee duidelijk wil maken dat hij gewillig is om wraak te nemen op zijn voeten die hem van Gods weg hebben afgevoerd; dat hij met verontwaardiging over zichzelf vervuld is vanwege zijn onverantwoordelijke praktijken, en zegt: Wat heb ik gedaan? Welk een rampzalige zondaar ben ik geweest?

De volgende vijf zaken wekken vooral deze zelfverfoeiing op in het hart van de boetvaardige ziel:

- a. Door de opmerkelijke zonden en misdragingen van zijn weg, die het geweten diep doorwonden en verontreinigen, zoals Petrus' verloochening van zijn Meester hem bitterlijk deed wenen toen hij tot zichzelf kwam. Deze overladen de ziel op een merkwaardige wijze met schande en vervullen haar met afgrijzen van zichzelf. Hier vindt de boetvaardigheid soms haar oorsprong, van waaruit zij zich verspreidt over het gehele lichaam der zonde: "Zo wete dan zekerlijk het ganse huis Israëls, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, namelijk deze Jezus Die gij gekruist hebt. En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders?" Hand. 2:36, 37.
- b. Hij ontdekt dat het in zijn ziel wemelt van de zonde: "Wij allen zijn als een onreine, en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleet", Jesaja 64:6. Nu de boetvaardige zondaar ontdekt is aan de toestand van zijn ziel, ziet hij ook dat de melaatsheid zich over de gehele mens heeft verspreid. Zijn verstand is zeer verduisterd en zijn wil komt in opstand tegen Gods wil. Zijn genegenheden zijn verward en zijn gehele natuur is verdorven. Het zaad van elke zonde bevindt zich in dat verdorven hart, zodat hij tot de conclusie komt dat zijn hart vol is van ongerechtigheid, en dat de begeerlijkheden die daar worden uitgebreed wel Legio mogen worden genoemd. Zijn leven is een walgelijke vertoning van de uitbrekingen en werkingen van die verdorvenheid, zodat hij ontdekt dat "er van de voetzool af tot het hoofd toe niets geheels aan hetzelfde is." Daarom walgt hij van zichzelf.
- c. Hij walgt van zichzelf, omdat hij het bederf ziet dat aan zijn plichten kleeft, Jesaja 64:6. Als hij ziet hoe de etterende wond van zijn natuurlijke verdorvenheid op al zijn heilige verrichtingen drupt en deze verontreinigt, dan moet hij wel van zichzelf walgen. Hij ziet dat zijn beste werken een door de mot aangetast kleet zijn, vol gaten. Hij kan nooit een gebed of belijdenis doen, waarmee hij de Heere niet tergt. Vanwege de treurige gebreken in zijn droefheid over de zonde, moet hij treuren over zijn droefheid. Terwijl hij bezig is met het dichten van één gat, weet hij zeker dat hij op een ander zal stoten. Zo is de boetvaardige in zijn eigen oog als Job, die geen gezonde vingers meer over had om zijn zweren te verbinden. Daarom verfoeit hij zich.
- d. De boetvaardige walgt van zichzelf als hij ziet hoe hij zijn zonde heeft verzwaaard, Lukas 15:18. Als hij hiervan een gezicht krijgt, komt de zonde hem voor als een geopende, stinkende wond, die door iedere verzwaring van zijn zonde hem steeds walgelijker toeschijnt. Als de boetvaardige bedenkt hoe hij zich in de zonde heeft uitgeleefd en tegen hoeveel licht, goedertierenheden, beloften en besluiten hij gezondigd heeft, moet hij wel van zichzelf walgen als een vervloekte zelfmoordenaar, als een ondankbare ongelovige en als een beest voor de Heere.

- e. Onstandvastigheid in al het goede doet de ziel ook van zichzelf gruwen: "Uw weldadigheid is als een morgenwolk, en als een vroegkomende dauw die heengaat", Hoséa 6:4. Trage harten en slappe handen zijn zeer vernederend voor een werkelijk geraakte ziel. Aangename zielsgesteldheden zijn meestal maar van korte duur. Hoe veelbelovend worden er vaak voornemens opgevat die men, ondanks dat deze zich zodanig ontwikkelen dat ze bijna rijp zijn om in daden te worden omgezet, toch weer snel laat varen! Hoe vaak vallen mensen terug in de zonden die hen eens zo bitter waren! Niets is meer geschikt om zelfverfoeiing op te wekken dan dit.

Gebruik tot lering

1. U kunt hieruit allereerst zien dat men door verwaandheid vastgeklonken zit aan een staat van onboetvaardigheid: "Want gij zegt: Ik ben rijk en verrijkt, en heb geens dings gebrek; en gij weet niet dat gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt", Openb. 3:17. Zonder vernedering is er geen boetvaardigheid, en er kan geen vernedering zijn zolang men van verwaandheid is opgeblazen. Tollenaren en hoeren gaan verwaande belijders voor in het Koninkrijk der hemelen! Wanneer de Geest des Heeren zulke mensen gaat bewerken en hen aan de overduidelijke misdragingen van hun leven en aan de overvloed van zonde ontdekt, zal die steeds toenemende hoge dunk van het geliefkoosde eigen-ik verdwijnen zoals sneeuw wegsmelt voor de zon. Zij die zich beschouwen als één van de voornaamste heiligen, zullen zich dan zien als de voornaamste der zondaren.
2. Ten tweede, als u een afkeer van uzelf wilt hebben en u wilt bekeren, dan moet u een blik naar binnen slaan. Toen Jesaja dat deed, zei hij: "Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben", Jesaja 6:5a. Zolang de heer in huis vreemd is, kan alles in huis helemaal fout lopen zonder dat hij er weet van heeft. Menig arme zondaar kwijnt weg in zijn ongerechtigheid en loopt met walgelijke, geestelijke zweren rond die zijn ondergang dreigen te worden, terwijl hij intussen ontzaglijk met zichzelf en met zijn eigen toestand is ingenomen, zoals een ellendig mens die gelukkig is in een droom. Vreselijk zal echter het ontwaken van zulk een zijn!
3. Tenslotte, de zonde moet wel iets zeer walgelijks in de ogen van een boetvaardige zijn, daar zij hem van zichzelf doet walgen. Helaas, wat wij van iemand anders verafschuwen, keuren wij van onszelf goed! Walgt iemand echter van zichzelf omdat hij tegen een heilig en genadig God heeft gezondigd, dan is het een bewijs dat die ziel hartelijk de strijd heeft aangeboden met de zonde.

5^e eigenschap van vernedering: belijdenis van zonde

In de ware vernedering vindt men een boetvaardige belijdenis van zonde. Vandaar die vermaning: "Alleen ken uw ongerechtigheid, dat gij tegen de HEERE uw God hebt overtreden", Jer. 3:13. Dit is de weg waarin boetvaardige zondaren altijd vergeving en rust voor hun geweten hebben gezocht: "Mijn zonde maakte ik U bekend en mijn ongerechtigheid bedekte ik niet. Ik zeide: Ik zal belijdenis van mijn overtredingen doen voor de HEERS; en Gij vergaaft de ongerechtigheid mijner zonde", Psalm 32:5. Belijdenis van zonde doen is het uitbraken van de zonde, waardoor de zoete bete wordt uitgespuwd; en het is een uitweg voor echt berouw, schaamtegevoel en zelfverfoeiing.

Als het hart daartoe wordt losgemaakt, wordt de mens als een vis die gekookt wordt in het water waarin hij zwom.

Deze belijdenis zal overeenkomstig de aard van de overtreding moeten zijn. Is het een verborgen zonde, dan is belijdenis voor God in het verborgen voldoende. Is het een persoonlijke overtreding, dan zal de belijdenis ook zo moeten zijn: "Belijdt elkander de misdaden", Jak. 5:16. Is het een openbare overtreding die: openbare schande veroorzaakt, dan moet de belijdenis ook in het openbaar plaatsvinden: "Bestraf die zondigen, in tegenwoordigheid van allen, opdat ook de anderen vreze mogen hebben", 1 Tim. 5:20. Zo heeft de boetvaardige David zijn belijdenis tot stichting der gemeente te boek gesteld, hetgeen Paulus ook gedaan heeft, 1 Tim. 1:13. De reden daarvan is duidelijk, aangezien Gods eer door de zonde is aangetast en wij die op geen andere wijze kunnen herstellen, dan door die te belijden met droefheid en schaamte. De belijdenis moet overeenkomstig de aard van de overtreding zijn, anders wordt de oneer die Gods eer is aangedaan er niet door hersteld. In de persoonlijke en openbare belijdenis is God onze partij en niet alleen de mensen, en dat geldt ook voor de verborgen belijdenis, Welnu, belijdenis is een noodzakelijk deel van de vernedering. Indien het harde hart gaande wordt gemaakt zodat het oprecht vernederd is vanwege de zonde, volgt er vanzelfsprekend op dat de tong zal worden losgemaakt om het te belijden. Vandaar dat belijdenis wel genomen wordt voor de gehele vernedering, ja, voor de gehele boetvaardigheid: "Ik zal heengaan en keren weder tot Mijn plaats, totdat zij zichzelf schuldig kennen", Hoséa 5:15. "Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve en ons reinige van alle ongerechtigheid", 1 Joh. 1:9.

Belijdenis van zonde bevat twee delen:

1. *Zelfbeschuldiging*. God heeft een wet gegeven die de zondaar heeft geschonden; de boetvaardige belijdt zijn overtreding met schaamte en droefheid, tot eer van de Wetgever. Hij kan haar niet verbergen en durft haar niet te ontkennen; zijn ziel is vernederd en daarom belijdt hij haar: "Ik beken mijn overtredingen, en mijn zonde is steeds voor mij", Psalm 51:5, Engelse vertaling. Hij keurt de wet goed als heilig, rechtvaardig en goed, en keurt de overtreding af. Zo wordt de bete die eens zoet was in de mond maar nu bitter is geworden in de buik, uitgebraakt.
2. *Zelfveroordeling*. Vandaar zei de terugkerende verloren zoon: "Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan, en ik zal tot hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de Hemel en voor u; en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden; maak mij als één van uw huurlingen", Lukas 15:18, 19. De boetvaardige ziet op de wet en de gruwelijkheid van zijn zonde, leest zijn eigen doemvonnissen en vonnist zichzelf. Hij schrijft God recht en gerechtigheid toe en erkent dat hij al het kwaad dat hij voor het ogenblik lijdt, verdiend heeft: "Daarom heeft de HEERS over het kwade gewaakt en Hij heeft het over ons gebracht; want de HEERS onze God is rechtvaardig in al Zijn werken, die Hij gedaan heeft, dewijl wij Zijn stem niet gehoorzaamden", Dan. 9:14. Doen zijn gebroken beenderen hem pijn, hij erkent dat het rechtvaardig is. Vindt zijn zonde hem zodat hij daarin zijn straf leest, hij erkent dat het een rechtvaardig middel is. Hij erkent, dat hij vanwege zijn zonde onder Gods eeuwige toorn verdiend heeft weg te zinken, en zegt met de beproefde Kerk: "Het zijn de goedertierenheden des HEEREN dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben", Klaagt. 3:22. Hij zegt, dat God rechtvaardig de vuile kleren van zijn zonde in zwavel" kan drenken, hem erin wikkelen en hem in de hel werpen, Psalm 51:6.

Welnu, deze belijdenis moet oprecht, volledig, zeer volkomen en openhartig zijn, en gepaard gaan met verlating van de zonde.

Gebruik tot lering

1. Hieruit kunnen wij leren dat het verbergen en bedekken van de zonde en het weigeren haar te belijden op de wijze waarop God om een belijdenis vraagt, een kenteken is van een hart dat niet vernederd is vanwege de zonde: "Die zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn; maar die ze bekent en laat, zal barmhartigheid geschieden", Spr. 28:13. Velen die in onze tijd zich door de werken der duisternis schuldig maken aan openbare schandalen, maken hun voorhoofd van koper en weigeren ze tot eer van God te belijden. Zij maken zich wijs dat zij hun zonden wel tegenover God, maar niet tegenover de mensen willen belijden. Zij staan er echter nauwelijks bij stil dat, zolang zij vastberaden liegen en weigeren God te eren als Hij dat van hen vraagt en daardoor zonde op zonde stapelen, zij op die manier zelf een hindernis plaatsen op hun eigen weg om vergeving te ontvangen. En zolang zij weigeren om het schandaal uit de weg te ruimen om zo met de gemeente te worden verzoend, staan zij ook niet stil bij het gewicht van dit woord dat hun vrede met God in de weg staat: "En indien hij denzelfden geen gehoor geeft, zo zeg het der gemeente; en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zo zij hij u als de heiden en de tollenaar. Voorwaar zeg Ik u: Al wat gij op de aarde binden zult, zal in de hemel gebonden wezen; en al wat gij op de aarde ontbinden zult, zal in de hemel ontbonden wezen", Matth. 18:17, 18. Weliswaar is het maar een woord; ja, maar het is wel Gods Woord dat voor een ontwaakt geweten vreselijker zal zijn dan enige straf die door de mens kan worden opgelegd.
2. Zij die schuwen om hun zonde te zien en die te belijden, kunnen er zich niet van bekeren: "Uw woning is in het midden van bedrog; doorbedrog weigeren zij Mij te kennen, spreekt de HEERE. Daarom zegt de HEERE der heirscharen alzo: Zie, Ik zal hen smelten en zal hen beproeven; want hoe zou Ik anders ten aanzien der dochter Mijns volks doen?" Jer. 9:6, 7. Zeker, er zijn zonden die wij in onszelf niet zo kunnen ontdekken om ze afzonderlijk te belijden, maar in dat geval weigert de ziel niet om ervan overtuigd te worden: "Wie zou de afdwalingen verstaan? Reinig mij van de verborgen afdwalingen", Psalm 19:13. Als iemand echter de zoete bete onder zijn tong houdt, en het kwaad er niet van wil inzien uit vrees haar te moeten belijden voor de Heere, dan is dat een heel ander geval en getuigt dat van een list die het hart bedacht heeft om de zonde vast te houden, en van een weigering om haar te laten varen.
3. Sta ernaar om oprecht, volledig en openhartig te zijn in het belijden van uw zonden. Wij staan bij Gods rechtvaardigheid in de schuld en wij kunnen onze schuld niet betalen. Laten wij onze schuld belijden om vervolging te voorkomen, en om te kunnen bidden om vergeving van onze schuld, wat anders onmogelijk zal zijn. O, als wij maar een recht besef en berouw hadden van onze zonden, dan zou alles wat ons nu belemmert om onze zonden te belijden, als door een overstromende rivier worden weggespoeld.

Tot zover wat betreft het eerste deel der boetvaardigheid, *de vernedering*.

II. De bekering tot God

Ik ga nu over tot het tweede deel van de boetvaardigheid, namelijk: *de ziel keert van de zonde terug tot God*. Dit is de volmaking van de boetvaardigheid. Welk besef van zonde, schaamte of droefheid men ook hebben mag, als het niet eindigt in een wederkeer tot God, is het van generlei waarde. Om aan dit begrip uitdrukking te geven, wordt er in het Oude Testament zo vaak opgeroepen tot boetvaardigheid met de woorden: *Keert weder, bekeert u*.

De bekering tot God kan terecht voor de gehele boetvaardigheid genomen worden omdat: *De zondaar buiten zichzelf is en niet goed bij zijn zinnen. Door boetvaardigheid keert hij echter terug en komt tot zichzelf. Vandaar dat wij ook van de verloren zoon lezen dat hij tot zichzelf kwam, Lukas 15:17. In iedere ziel die tot boetvaardigheid komt, vindt een even grote verandering plaats als in een krankzinnige die tot zijn gezond verstand komt. Hij heeft totaal andere denkbeelden dan voorheen; hij beschouwt zijn zondige wegen als de gevolgen van een geestelijke waanzin*. Dit is het eerste deel der boetvaardigheid, namelijk, vernedering.

De onboetvaardige zondaar is ook van zijn plaats af, zoals een zwervende vogel: "Gelijk een vogel is, die uit zijn nest omdoelt, alzo is een man, die omdoelt uit zijn plaats", Spr. 27:8. Zo heeft die ziel geen rust meer en doet hij zijn plicht niet. Adam heeft voor zichzelf en al zijn nakomelingen de rust wreed verstoord, en nu zwerft men heen en weer op het grondgebied van de duivel. Echter, als een zondaar bekeerd wordt, keert hij weder tot zijn plaats; hij neemt zijn plaats in Gods huis onder Zijn dienstknechten weer in. Dit is het tweede deel der boetvaardigheid; en zodra als de ziel tot zichzelf komt, zal zij tot God terugkeren. De genade van God treft de zondaar aan zoals de engel Hagar en zoals Paulus Onésimus aantrof, Gen. 16:8, 9; Fil. :10-12.

Welnu, in deze terugkeer liggen overeenkomstig de twee uitdrukkingen verschillende zaken opgesloten:

A. *Een zich afkeren van de zonde.*

"Alzo zegt de Heere HEERS: Bekeert u, en keert u af van uw drekgoden, en keert uw aangezichten af van al uw gruwelen", Ezech. 14:6. "Een iegelijk die de Naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid", 2 Tim. 2:19. "Wijk af van het kwaad", Psalm 34:15. De zondaar verandert van koers en geeft zijn vroegere begeerlijkheden prijs. De onboetvaardige zondaar is een op het verkeerde spoor gebrachte reiziger die, nu hij ziet dat hij op de verkeerde weg loopt, geen stap verder wil lopen, maar de verkeerde weg wil verlaten en de rechte zoeken. Zich van de zonde bekeren en die toch blijven doen is een tegenstrijdigheid. Nee, de ware boetvaardige breekt met de zonde; hij geeft zijn werk in de dienst van de zonde en de begeerlijkheden op, Jesaja 1:16. Hij verlaat zijn vroegere wegen, Jesaja 55:7. En ook al is het dat de zonde nog in hem blijft voortbestaan, toch heerst zij niet meer zoals voorheen.

Vraag. *Als u nu zou vragen hoe het mogelijk is dat de boetvaardige zich van de zonde bekeert, aangezien hij dagelijks zondigt en de zonde nog in hem woont zolang hij op aarde is, dan zou ik antwoorden:*

1. *Ware boetvaardigen keren zich ervan af met heel hun hart en genegenheid*. In de staat van onboetvaardigheid is er een band waarmee het hart van de zondaar aan zijn begeerlijkheden is verbonden, zoals het hart van de zuigeling aan de borst is

verbonden, die hij geenszins kan missen. Door boetvaardigheid wordt die band losgemaakt: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" Rom. 7:24. Ook al kleeft de zonde de ziel aan, toch kleeft de ziel haar niet meer zó aan als voorheen. Weliswaar klemt de zonde zich nog wel aan hem vast, maar zij is hem tot een last, zoals de ketenen voor de gevangene een last zijn. Zij kleeft hem aan zoals de grafdoeken de opgestane Lazarus aankleefden, waarvan hij zich tracht te ontdoen.

- a. Boetvaardigheid brengt dus een verandering van het hart teweeg, zodat zijn achting voor de zonde wordt veranderd in minachting. Hij veroordeelt haar nu: "In die dag zal de mens zijn zilveren afgoden en zijn gouden afgoden, welke zij zich gemaakt hadden om zich daarvoor neder te buigen, wegwerpen voor de mollen en de vledermuizen", Jesaja 2:20. Wat hij eerst goedvond, keurt hij nu af, want de weegschaal is naar de andere kant doorgeslagen. De schaal die eerst het hoogst stond, staat nu het laagst. Genade en heiligheid gaan in zijn achting zonde en goddeloosheid te boven. Degenen die hij eerst het gelukkigst achtte, omdat zij zich de grootste vrijheden veroorloofden in zondige wegen, acht hij nu het ellendigst, daar zij slaven van de zonde zijn en op weg naar het verderf. Daarom volgt hij Jozua's besluit na: "Maar aangaande mij en mijn huis, wij zullen de HEERE dienen", Jozua 24:15.
- b. Zijn liefde tot de zonde wordt veranderd in haat ertegen, Ezech. 14:6. "Ik haat ijdele gedachten", Psalm 119:113, Engelse vertaling. En in vers 104: "Ik haat alle leugenpaden." Voorheen waren zij in zijn ogen goed, beter dan de gunst van God en de gemeenschap met Hem. Hij kende niets dat goed en begeerlijk was dan de wereld en de begeerlijkheden en wat de verdorven verlangens van zijn ziel kon bevredigen. Door boetvaardigheid keert zijn ziel zich echter ertegen en zij haat haar als een kwaad, ja, als het grootste kwaad, nog erger dan lijden en beproevingen. Ook al, zou hij geen straf behoeven te vrezen, dan zou hij, als hij nu moest kiezen, nooit meer voor de zonde kiezen, want hij haat de zonde zelf. Hij haat haar omdat ze in strijd is met Gods natuur en wil.
- c. Zijn liefde tot de zonde wordt veranderd in een afkeer van de zonde. Vandaar dat de boetvaardigheid ook wel eens een wegwerpen van de zonde wordt genoemd, Ezech. 18:31, evenals iemand met iets smerigs doet dat hij niet in zijn buurt kan dulden. Want de boetvaardige beschouwt de zonde niet alleen als iets kwaads, maar als iets walgelijks dat zijn hart tegenstaat, Jesaja 30:22. En dit is de grond van dit mishagen aan zichzelf, waarmee de boetvaardige zondaar vervuld is.
- d. Tenslotte, zijn onverzadigbare begeerte naar de zonde wordt veranderd in een verlangen om ervan verlost te worden, Rom. 7:24. Hij verlangt net zo sterk om van de zonde bevrijd te worden als de gevangene verlangt naar het moment dat de deuren van zijn gevangenis zullen worden geopend, zijn boeien zullen worden losgemaakt en hij in vrijheid zal worden gesteld. Het is een last op zijn rug waaronder hij zucht; een ziekte voor zijn ziel waarvoor hij graag het geneesmiddel wil hebben. Daarom is Christus met al Zijn heil dierbaar in zijn ogen. Hij verlangt zowel naar de Geest der heiligmaking als naar het bloed der verzoening.

2. *Ware boetvaardigen keren zich van de zonde af in handel en wandel.* Hij die voorheen op de weg der zondaren stond, verlaat die weg zodra genade het hart aanraakt, Jesaja 55:7. De boetvaardige heeft niet alleen een zuiver hart, maar ook reine handen. Boetvaardigheid veroorzaakt een zichtbare verandering in iemands leven, want zij zet de mens ertoe aan om de leden van het lichaam der zonde te doden, Rom. 8:13; om toestemming te weigeren aan begeerlijkheden en verzoeken, Titus 2:12;

om te sterven aan de begeerlijkheden van het vlees, Rom. 8:14; en om het lichaam der zonde met al zijn leden te nagelen aan het kruis van Christus, Gal. 5:24.

- a. Zij bekeren zich van de grove besmettingen van de uitwendige mens, Psalm 24:3, 4. Een uitverkoren ziel kan voor zijn boetvaardigheid een gewoon werelds mens zijn zoals alle andere mensen; maar als hij dat ná zijn boetvaardigheid ook nog is, waar is dan het verschil tussen de schapen van Christus en de bokken van de duivel? Zeker, zij kunnen grote misstappen doen, zoals David en Paulus. Zij blijven er echter niet in volharden, maar zij komen door boetvaardigheid weer op de juiste weg terecht, maar een goddeloos leven is het kenteken van een staat van onboetvaardigheid, Gal. 5:21. En het is verwonderlijk hoeveel mensen zich voor bekeerd uitgeven, terwijl zij zich schuldig maken aan dronkenschap, vloeken, sabbatschending, liegen, oneerlijkheid en aan andere grove besmettingen van de uitwendige mens, zodat men zou denken dat de goddeloze duivel nog niet eens van hen was uitgegaan, laat staan uitgeworpen. "
- b. Zij worden teer ten aanzien van de zonden van algemene zwakte; zij benaastigen zich om te letten op hun woorden en daden, Hand. 24:16. Waar anderen niet zwaar aan tillen, zullen zij voor terugdeinzen, daar zij de smart van de zonde hebben gevoeld; en dat niet alleen voor het oog van de wereld, maar ook in het verborgen waar geen oog hen ziet behalve dat van God. Zij zullen zich op een afstand houden van verzoeking, en ook van alle schijn des kwaads; en als zij worden overwonnen door de zwakheid van het vlees, treuren ze daarover voor de Heere.

3. *Ware boetvaardigen keren zich van de zonde af in hart en leven.* Zij keren zich tegen de zonde om die te bestrijden en te weerstaan in de inwendige en uitwendige mens. Zij stellen zich nu op tegen de duivel, de wereld en het vlees. De geestelijke strijd neemt een aanvang in de ware boetvaardige, Gal. 5:17. De zonde verklaart men de oorlog, die pas bij de dood zal eindigen. Zij komen in opstand tegen het zondejuk, werpen het van zich en staan op tegen hun oude meesters, 2 Tim. 2:19.

- a. Zij weerstaan de bewegingen van de zonde in hun hart, en staan naar zowel zuiverheid van hart als van leven: "Ik haat ijdele gedachten, maar ik heb Uw wet lief, Psalm 119:113, Engelse vertaling. De farizeïsche belijder kan het buitenste van de schotel wel reinigen, terwijl hij zich er nauwelijks druk over maakt dat het binnenste vol roef is, Lukas 11:39. Waar een begenadigde ziel echter het meest mee te stellen heeft, bij het strijden tegen de zonde, is met het hart en met hetgeen de wereld niet in hem ziet noch kan zien. Zijn hart richten is het moeilijkste werk van zijn godsdienst.
- b. Zij weerstaan de uitbrekingen van de zonde in hun leven: "Maar ik was oprecht bij Hem, en ik wachtte mij voor mijn ongerechtigheid", Psalm 18:24. Zij zien dat ze in een wereld leven waarin overal strikken worden gelegd; zij zien hun eigen zwakheid en hoe gauw zij verstrikt zullen worden. Daarom spannen zij zich in om op hun hoede te zijn, opdat zij niet met de stroom zullen worden meegevoerd. Vandaar dat zij bevreesd zijn voor verzoeking, en dat zij alles doen om hun ogen van de ijdelheid af te wenden. Soms vrezen zij één der dagen door de hand der verzoeking te zullen vallen, en daarom verlangen zij om buiten het bereik van de zonde te zijn.

4. *Tenslotte, ware boetvaardigen blijven zich van de zonde bekeren en hun boetvaardigheid vernieuwen, omdat hun boetvaardigheid van de zonde bij de dood pas volmaakt zal zijn, Joh. 13:10.* Zij, die dit beschouwen als het werk van een paar dagen

of weken als de ziel voor het eerst tot God bekeerd wordt, zijn geen ware boetvaardigen. Een ware boetvaardige blijft zich bekeren zolang als hij blijft zondigen. Hij ziet dat hij vaak in het modderig slijk valt, en daarom moet hij zich vaak wassen. Daar hij dagelijks zijn schuld vergroot, moet hij ook dagelijks om vergeving vragen. Hoe snoder zijn misdragingen zijn en hoe langer hij daarin volhardt, des te bitterder zal zijn boetvaardigheid zijn als hij weer opstaat.

Welnu, deze bekering van de zonde heeft deze eigenschappen:

- (1) Ze is vrijwillig en komt voort uit een innerlijk beginsel van het hart, dat zich richt tegen de zonde: "Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as", Job 42:6. De boetvaardige werpt niet alleen de zonde als een gloeiende kool uit zijn boezem die hem zou verbranden, maar ook als iets walgelijks dat hem zou verontreinigen. Sommigen keren zich met tegenzin van hun zonden af; zij scheiden van hun zonden zoals Paltiël van zijn onwettige vrouw Michal, 2 Sam. 3:15. Zij wonen in de tenten der zonden totdat het touwwerk breekt, en zij het er niet langer in kunnen uithouden. Zij scheiden van de zonde zoals de gierigaard van zijn rijkdom bij de dood, die hij dan of hij wil of niet moet loslaten. Ware boetvaardigheid is echter een zich afkeren van de zonde, omdat de boetvaardige zondaar dat zelf wil. Gedwongen boetvaardigheid is noch oprecht, noch bestendig, Psalm 78:34.
- (2) Ze is oprecht, omdat de ziel zich van de zonde afkeert vanwege de zonde zelf; zij keert zich van haar af, omdat zij van God verwijderd is en in strijd is met Gods heilige natuur en wet, Lukas 15:18. Die mens verlaat zijn zonde niet om de ondergeschikte beweegredenen dat hij gevaar vreest voor zichzelf, maar om verhevener beweegredenen, namelijk, omdat zij God beledigt, Zijn Zoon onteert, Zijn Geest bedroeft, Zijn wet overtreedt en Zijn beeld schendt. Als uw boetvaardigheid van de zonde niet voortkomt uit deze beweegredenen, zal zij niet aangenaam zijn in Gods ogen. Men doet het uit zelfbehoud en niet tot eer van God; en God zal nooit dat werk belonen, waarin men Hem niet op het oog heeft.

Vraag: Wat moet men doen met betrekking tot de zonden waarvan men zich heeft afgekeerd uit de ondergeschikte beweegredenen van eigenbehoud, of met betrekking tot de zonden die hem verlaten hebben voordat hij hen verliet?

Antwoord: Keer er niet naar terug, maar handel met hen evenals men handelt met mensen die de hand aan eigen leven slaan: begraaf ze eerloos en werp stenen op hun graf. Werp er uw blik op en walg van hen; zoek voornamere beweegredenen om uw zonden te verlaten dan u voorheen hebt gedaan! U verliet ze uit zelfbehoud; zet ze nog verder van u af tot Gods eer. Stel ze u nogmaals voor ogen en zie hoe beledigend ze geweest zijn voor een heilig God, hoe ontierend voor Zijn Zoon! Heb berouw en treur over uw zonden om deze redenen. Als u zich zó van uw zonde bekeert, is uw boetvaardigheid oprecht!

- (3) Deze bekering van de zonde is algemeen: "Ik haat alle valse pad. "Werpt van u weg al uw overtredingen." Al wie zich oprecht bekeert van één zonde, bekeert zich van alle bekende zonden, het doet niet ter zake welke; want de reden waarom de ware boetvaardige zich van de zonde bekeert, is zowel in één als in alle zonden te vinden. Gedeeltelijke levensverbetering is niet oprecht, want God eist het gehele hart en is niet gediend van half werk. Elke zonde is een dodelijke wond voor de ziel; en daarom, al is het dat vele wonden genezen kunnen worden, als er maar één niet genezen wordt, is die mens vanwege die ene wond ten dode opgeschreven: "Indien dan uw rechteroog u ergert, trek het uit en werp het van u; want het is u nut, dat één uwer leden verga en niet uw gehele lichaam in de hel geworpen

worde", Matth. 5:29. Eén druppel vergif zal een hele beker goede wijn dodelijk doen zijn; en één overgebleven zonde zal een streep halen door alle andere levensverbeteringen, zoals Abimélech de zoon van Gideons bijwif de oorzaak was van de dood van al zijn broers die Gideon bij zijn vele vrouwen had gewonnen, Richt. 9:1-6.

- (4) Het is een spoedige bekering, zonder uitstel: "Ik heb gehaast en niet vertraagd Uw geboden te onderhouden", Psalm 119:60. Zolang een mens niet kan besluiten of hij zich al dan niet van zijn zonde zal bekeren en het uitstelt, is zijn boetvaardigheid niet oprecht. Als het vuil niet dadelijk uit de wond komt, is het een bewijs dat het mes der vernedering niet diep genoeg gegaan is. Een mens wiens hart werkelijk is getroffen door een boetvaardig gevoel van zijn zonde, werpt zijn zonde net zo snel weg als dat hij een brandende kool uit zijn boezem zou werpen. Nee, wanneer hij tot in de ziel geraakt wordt, moet de zonde er dadelijk uit. Ook al was het een ergernis wekkende rechterhand, ze moet dadelijk worden afgehouden; ook al is het een ergernis wekkend oog, het moet er dadelijk uitgetrokken worden.
- (5) Tenslotte, deze bekering van de zonde is volledig. Zij gaat geheel evangelisch te werk, niet wettisch. Het was een gebrek in Juda's boetvaardigheid dat zij zich niet met haar gehele hart tot de Heere had bekeerd, maar valselijk, Jer. 3:10; en in Efraïms boetvaardigheid dat hij zich met de volken vermengde, en een niet omgekeerde koek was, Hoséa 7:8. De ware boetvaardige houdt zich niet langer met één bekende zonde op, maar bekeert zich van alle zonden de zonden die hem het naast aan het hart lagen, en die hem het lichtst omringden: "Ik wachtte mij voor mijn ongerechtigheid", Psalm 18:24.
- Deze bekering van de zonde is pas volledig als iemands lievelingszonde wordt geraakt; dat is de zonde die hem het meest aankleeft in zijn beroep, positie en betrekkingen waarin hij is gesteld. Dat is de zonde waartoe hij het meest en het sterkst wordt verleid. Dat is het overheersende kwaad waarvan het hart moet worden losgemaakt; de zonde van de rechterhand en het rechteroog, het enige wat hem ontbreekt en wat al het andere bederft, Markus 10:21. Ook al kan men zeker in de strijd soms zowel aan de verliezende als aan de winnende hand zijn, als men er zich niet van bekeert en er tegen ten strijde trekt, is alles mis.
  - Hij bekeert zich van de valstrik die zich in al zijn zonden bevindt, van de list waardoor hij in deze valstrik is verward geraakt. Faraö had Israël best willen laten trekken, als zij hun kleine kinderen maar wilden achterlaten. Hij wist namelijk zeker dat zij om die reden toch weer terug zouden komen. Zo zal ook de satan een mens toestaan om zich voor een poosje van de zonde te bekeren, zolang als hij maar een heersende liefde houdt tot het betoverende van een zondige weg. Want zolang dat zo is, is de boom wel gekapt, maar zit de wortel nog in de grond en zal hij weer gaan groeien.
  - Hij wendt zich af van de gelegenheden tot zondigen, Ezech. 14:6. Daarom bidt David ook: "Wend mijn ogen af, dat zij geen ijdelheid zien", Psalm 119:37. En Salomo geeft raad in geval van dronkenschap: "Zie de wijn niet aan als hij zich rood vertoont, als hij in de beker zijn verve geeft, als hij recht opgaat", Spr. 23:31. Het is tevergeefs als men doet alsof men berouw heeft over de zonde en zich bekeert van de zonde, terwijl men niet oppast voor de gelegenheden tot zondigen en er tegen strijdt als tegen de zonde zelf. Zij die de stad tijdens een belegering echt willen verdedigen, zullen zolang mogelijk de buitenposten verdedigen; opzettelijk de vijand daar binnenlaten, getuigt van verraad. Veel ligt in deze zaak opgesloten

tot lering: "Kom niet op het pad der goddelozen, en treed niet op de weg der bozen. Verwerp die, ga er niet door; wijk ervan en ga voorbij", Spr. 4:14, 15.

- Hij wendt zich af van het genot dat de vruchten van zijn zonde hem geven. Net doen alsof men zich van de zonde bekeert, en zich toch aangenaam voeden met de vruchten ervan, is volstrekt uiterlijk vertoon. Als men de zonde in waarheid laat varen, wordt het gewin ervan ook opgegeven. Dit leert de profeet Jesaja in hoofdstuk 33:15: "Die in gerechtigheden wandelt, en die billijkheden spreekt; die het gewin der onderdrukkingen verwerpt; die zijn handen uitschudt, dat zij geen geschenken behouden; die zijn oor stopt, dat hij geen bloedschulden hore, en zijn ogen toesluit, dat hij het kwade niet aanzie" enzovoort. Dit is zó duidelijk dat, zelfs toen Judas berouw kreeg, ook al was het geen oprecht berouw, hij de beloning van zijn ongerechtigheid niet langer kon verdragen, Matth. 27:3. Een wijsgeer had een paar schoenen gekocht, maar er niet voor betaald; de koopman stierf, en de wijsgeer dacht dat hij het geld gewonnen had, maar zijn geweten noodzaakte hem het geld terug te brengen en het in de winkel te werpen. "Neem het aan", zei hij, "voor mij leeft u nog, terwijl de gehele wereld niet meer aan u denkt."

Tot dit deel van de boetvaardigheid behoren daarom twee zaken:

- Teruggave van iets dat men anderen op een zondige en oneerlijke wijze heeft ontnomen. Hij die het kan teruggeven en het niet wil, kan zich van die zonde niet bekeren, want hij voedt zich opzettelijk met de vruchten van zijn zonde. Volharden in de zonde en zich bekeren van de zonde kunnen niet samengaan. Eén van de grondregels der godgeleerdheid is, dat er geen vergeving is voor die zonde waarvan men zich niet bekeert, namelijk voor iemand die het wel kan, maar het niet wil. Hieruit blijkt dan dat Zachéus een ware boetvaardige was, want hij gaf de helft van zijn goederen aan de armen; en had hij iemand iets door bedrog onvreemd, dan gaf hij dat vierdubbel terug, Lukas 19:8. Men kan zich eerder indenken dat een dief zich te eniger tijd zal bekeren terwijl hij teert op hetgeen hij van zijn naaste gestolen heeft, dan dat iemand spijt krijgt van hetgeen hij zijn naaste ten onrechte heeft ontnomen en wat hij wel kan, maar niet wil teruggeven. Als een verliefd paar de verhouding met elkaar verbreekt, geven zij hun aandenkens aan elkaar terug, en zo geeft een zondaar die de zonde de scheidbrief geeft, ook alles terug wat hij anderen ten onrechte heeft ontnomen.
- In geval dat echte teruggave niet meer mogelijk is, moet men voor zover mogelijk overgaan tot herstel; bijvoorbeeld als men ten onrechte iemands eer beledigd, iemands reputatie, vrede, rust en tevredenheid geschaad heeft. Vandaar die vermaning: "Belijdt elkander de misdaden, en bidt voor elkander, opdat gij gezond wordt", Jak. 5:16. Het is om het even of iemand doet alsof hij zich bekeert en hij zondigt verder, of hij weigert moedwillig om te herstellen wat hij geschaad heeft en denkt zich te bekeren van zijn zonde. Een dergelijk herstel is noodzakelijk voor die schandelijke zonden, waardoor de eer van God ten aanschouwen van de wereld is aangetast, de godsdienst gekwetst en blootgesteld aan de hoon en spot van goddeloze mensen, en het hart der godzaligen bedroefd. Zich van zulke zonden bekeren en toch moedwillig de wijze weigeren waarop Gods eer en de achting voor de godsdienst in enige mate zou kunnen worden hersteld, is onmogelijk. Dat is precies hetzelfde als dat iemand doet alsof het hem spijt dat hij iemand verwond heeft, terwijl hij erbij staat te kijken hoe hij doodbloedt en hij zijn wonden niet wil verbinden, ook al is hij daartoe in staat.

Gebruik tot lering.

1. In de eerste plaats kunnen wij hieruit zien wat de juiste manier is om aan het doel van ons *gemeentelijk vasten* te voldoen, namelijk, om ons te bekeren van onze zonden die de Heere tot toorn over ons verwekt hebben. Want vernedering zonder boetvaardigheid doet weinig nut. Laat een ieder van ons de hand op zijn eigen hart leggen, en onderzoeken welke kool hij in het vuur gegooid heeft om deze vlam nog hoger te doen oplaaien, en zich hartelijk van dit alles bekeren. Als dat gebeurt, zullen wij spoedig met dankbaarheid de zegeningen wegdragen die door middel van onze gebeden zijn verkregen.
2. In de tweede plaats kunnen wij hieruit leren, dat alle moeite, smart en droefheid die een mens over zijn zonde heeft van weinig waarde is als het niet eindigt in boetvaardigheid van de zonde. Zuchten over de zonde en zich toch achterwaarts keren, is geen ware boetvaardigheid, maar zo'n boetvaardigheid die tot in eeuwigheid in de hel kan worden voortgezet. Als boetvaardigheid van de zonde niet samengaat met droefheid over de zonde, is het een ongeheilide droefheid die niet aangenaam is voor God en ook niet voordelig voor onze ziel.
3. In de derde plaats kunnen wij hieruit zien dat zich uitwendig van de zonde bekeren terwijl het hart er nog aan vastgekleefd zit, evenmin boetvaardigheid is. Het is makkelijk om zich uitwendig te verbeteren, maar het voornaamste werk is het hart te spenen van de wereld en de begeerlijkheden. Als wij zeker willen weten of onze boetvaardigheid wel echt is, moeten wij bovendien de beweegredenen onderzoeken die ons ertoe brengen om ons van de zonde te bekeren. Wij zullen ons nooit kunnen rekenen tot de ware boetvaardigen als onze beweegredenen niet verder reiken dan het eigen-ik, eigen voordeel, gemak en veiligheid.
4. In de vierde plaats zien wij hier duidelijk uit dat de boetvaardigheid niet het werk is van een dag of van een jaar, maar het werk van ons hele leven. Dat houdt namelijk boetvaardigheid van zonde in. De zonde volgt ons terwijl wij haar ontvluchten; vaak verrast ze ons, en moeten wij opnieuw met onze vlucht beginnen. Het hele leven van de christen is een oorlog. In die oorlog wordt er heel wat strijd geleverd; nu eens behaalt de christen de overwinning, dan weer verliest hij. Als hij verliest, moet hij de strijd opnieuw beginnen, en als hij wint, moet hij de overwinning zien te behouden en de kosten overrekenen voor een nieuw treffen. De grote troost is, dat ook al verliest hij een gevecht, hij toch als overwinnaar uit de strijd zal komen: "De God des vredes zal de satan haast onder uw voeten verpletteren", Rom. 16:20.
5. Tenslotte kunt u hier de noodzakelijkheid zien om zich van de zonde te bekeren. "Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan", zegt de tekst. Welnu, als u zich niet van de zonde afwendt, bekeert u zich niet! Als u zich niet bekeert door u van de zonde af te keren, zult u verloren gaan. Of onze ziel óf onze zonde moet vergaan! De keuze is: zich bekeren of branden in het vuur van Gods toorn! Laten wij dan spoedig en volledig wederkeren van al onze ongerechtigheden, zo zullen zij onze ondergang niet worden.

B. In de boetvaardigheid is er ook een wederkeren tot God.

"Komt en laat ons wederkeren tot de HEERS", Hoséa 6: 1a. Dit is de voorwaarde waarop de zondaar mag terugkomen. Door de zonde wijkt men van God af, en door zich te bekeren keert men weer tot Hem terug. Het is een wederkeer als van een weggelopen dienstknecht tot zijn heer, die terugkeert naar zijn plaats en plicht in het gezin.

De zonde heeft de mensheid van God afgevoerd, en wel op twee manieren:

1. De zonde heeft de mens van God afgevoerd als zijn Deel in Wie hij rust kan vinden. Hij, ja Hij alleen, is algenoegzaam in Zichzelf en voor Zijn schepselen. De zonde voerde de mens van God weg om bij het schepsel zijn geluk en voldoening te zoeken; daarom zegt de Heere: "Want Mijn volk heeft twee boosheden gedaan: Mij, de Springader des levenden waters, hebben zij verlaten, om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden", Jer. 2:13. Daar zoekt hij rust voor zijn hart. Door het geloof keert de mens tot God terug als zijn Deel, verenigt zich met Hem door Christus, en ontvangt eeuwige rust in Hem. Dan keert hij evenals de duif weder tot de ark: "Wie zijn dezen, die daar komen gevlogen als een wolk, en als duiven tot hun vensters?" Jesaja 60:8.
2. De zonde heeft de mens van God weggevoerd als zijn Heere en Meester, aan Wie hij gehoorzaamheid is verschuldigd. In dit opzicht keert de mens tot God weder door boetvaardigheid als tot zijn plicht: "Ik heb mijn wegen bedacht, en heb mijn voeten gekeerd tot Uw getuigenissen", Psalm 119:59. Hij keert terug zoals Hagar door de engel werd teruggestuurd naar Sarai, Gen. 16:9. De mens die van God afwijkt, keert Zijn wetten de rug toe en maakt zijn eigen begeerlijkheden tot wet. De berouwvolle zondaar keert echter weder tot Gods wetten. Hij heeft zijn nek van onder het juk van Christus" bevelen vandaan gehaald, maar hij keert weder en neemt het weer op zich om het nooit meer van zich te werpen, Matth. 11:29. Hij is van de weg, de smalle weg, afgegaan; maar hij komt terug en zegt de brede weg voor eeuwig vaarwel.

(1) Hier zien wij een terugkeer van de ziel tot God Zelf, 1 Kon. 18:37. De ziel krijgt weer liefde en achting voor de Heere als zijn Heere en Meester. Zondaren die van God afwijken, hebben niet alleen een afkeer van Zijn dienst, maar ook van de Meester en Zijn huis: "En zijn burgers haatten hem, en zonden hem gezanten na, zeggende: Wij willen niet, dat deze over ons koning zij", Lukas 19:14. Zij zitten vol met vooroordelen tegen Hem; van nature heeft het hart een afkeer van Hem en wil het zich niet aan Hem onderwerpen. Vandaar"zeggen zij tot God: Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust", Job 21:14. Maar als een mens bekeerd wordt, wordt die afkeer genezen en de ziel neigt en beweegt zich met hart en ziel tot Hem. Deze terugkeer bestaat uit drie dingen:

- a. De ziel wordt ertoe gebracht de Heere waardig te achten om in alles geëerd en gediend te worden. De Naam van God is voor de boetvaardige een goede Naam, Jak. 2:7. De ziel ziet de allesovertreffende heerlijkheid en uitnemendheid van God, Die waard is om aanbeden en gehoorzaamd te worden, en zij versmaadt en minacht dus alle andere heren die zij de dienst van een onsterfelijke ziel niet waard vindt.
- b. De ziel kiest Hem als haar enige Heere en Meester, en zegt: "HEERE, onze God, andere heren behalve, Gij, hebben over ons geheerst; doch door U alleen gedenken wij Uws Naams", Jesaja 26:13. Dit was Jozua"s keuze: "Maar aangaande mij en mijn huis, wij zullen de HEERE dienen", Jozua 24:15. De verlichte geest

aanschouwt Zijn heerlijkheid, de heerlijkheid en uitnemendheid van Hem, Zijn beeld, wetten, inzettingen en dienst. De vernieuwde wil is het met Hem eens en kleeft Hem aan. Zij heeft vele meesters geprobeerd, "en menigerlei begeerlijkheden en wellusten gediend", Titus 3:3; maar zij heeft nooit vergenoeging kunnen vinden in de dienst van hen, en zegt daarom: "Ik zal heengaan en keren weder tot mijn eerste Man,, (Engelse vertaling) want toen was mij beter dan nu", Hoséa 2:6.

- c. De ziel beschouwt de dienst van God als haar grootste geluk. Vandaar zei de verloren zoon toen hij tot zichzelf kwam: "Hoeveel huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood, en ik verga van honger", Lukas 15:17. Daarom is het ook dat wij van de gelovigen lezen dat zij die mensen welgelukzalig noemen, die het meest in Zijn dienst bezig zijn, wat ook de koningin van Scheba zei van Salomo's dienstknechten: "Welgelukzalig is hij, die Gij verkiest en doet naderen, dat hij wone in Uw voorhoven", Psalm 65:5a. En ook Psalm 84:5: "Welgelukzalig zijn zij, die in Uw huis wonen; zij prijzen U gestadiglijk." De ziel kan wel in Zijn dienst komen, maar als zij niet verwaardigd wordt om de dienst des Heeren als de enige ware vrijheid en gelukzaligheid te beschouwen, zal zij niet in Zijn dienst blijven, omdat zij haar Meester niet liefheeft.

(2) De ziel keert ook terug tot haar plicht die zij aan God is verschuldigd. Vandaar zei Paulus: "Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?" Hand. 9:6. Een ieder die tot God wederkeert, komt thuis als een dienstknecht die met zijn werk gaat beginnen; want leeglopers rond Gods huis mogen dan misschien wel in naam dienstknechten zijn, maar het zijn geen echte dienstknechten. Gods dienstknechten staan in een hogere betrekking tot Hem; aan elke betrekking echter is een plicht verbonden. Zijn zij met Christus getrouwd? Dan moeten zij vrucht voortbrengen, Rom. 7:4. Zijn zij Christus" vrienden? Dan moeten zij doen al wat Hij hen gebiedt, Joh. 15:14. Zie Maleáchi 1:6. Welnu, de boetvaardige keert in de volgende twee opzichten terug tot zijn plicht:

- a. De boetvaardige keert met zijn hart terug tot zijn plicht. Hij is verzoend met de gehele wet van God, en het gehele juk van Christus, voor zover het hem bekend is dat het Zijn wet en juk is: "Ik merk op al Uw geboden", Psalm 119:6b. Hij heeft liefde en achting voor de plichten der vroomheid jegens God en der rechtvaardigheid jegens de mensen. Ofschoon er in hem een tegenstrijdig beginsel overblijft, toch kan hij met Paulus zeggen: "Want ik heb een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens", Rom. 7:22. De vijandschap van het hart tegen de wet en de kracht der godzaligheid is verwijderd, en hij begeert niets liever dan net zo heilig te zijn als God is. Verder heeft hij een volkomen en vast voornemen voor een nieuwe gehoorzaamheid: "Ik heb gezegd, dat ik Uw woorden zal bewaren", Psalm 119:57b. En vers 112: "Ik heb mijn hart geneigd om Uw inzettingen eeuwiglijk te doen, ten einde toe." Hij keert terug met het voornemen om nooit meer tot die staat te geraken, waarin hij eens heeft verkeerd. Hij keert terug met het voornemen om heiligheid na te jagen, en de weg van de plicht in te slaan en die te blijven volgen, welke ongemakken en moeilijkheden hij daarin wellicht ook zal ondervinden. Dit voornemen is voor vandaag en niet slechts voor morgen; hij stelt zijn voornemen geen minuut langer uit, maar begint aanstonds aan elke bekende plicht, want hij weet dat het geen uitstel kan lijden.
- b. De boetvaardige keert tot zijn plicht terug met zowel zijn hart als zijn leven. Hij wordt gebracht tot oprechte pogingen naar nieuwe gehoorzaamheid: "Want zie, dit-zelve dat gij naar God zijt bedroefd geworden, hoe grote naarstigheid heeft het in u gewrocht? Ja, verantwoording, ja, onlust, ja, vrees, ja, verlangen, ja, ijver, ja,

wraak; in alles hebt gij uzelf bewezen rein te zijn in deze zaak", 2 Kor. 7:11. Voornemens zonder pogingen zijn slechts mooie bloesems zonder vrucht, waaruit nooit zal blijken dat men een boetvaardige is. Ook al wordt een kreupele niet helemaal genezen, toch zal hij opstaan en proberen te lopen. Zeker, zolang wij op aarde zijn kunnen wij niets volmaakt goed doen; de ware boetvaardige zal echter pogen om alles te doen, en naar niets minder dan naar volmaaktheid staan. Daarom zei Paulus: "Maar één ding doe ik, vergetende hetgeen achter is, en strekkende mij tot hetgeen dat voor is, jaag ik naar het wit tot de prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus", Filipp. 3:14.

- c. Dus de boetvaardige die tot zijn plicht terugkeert, keert terug tot de beoefening van elke bekende plicht. Daarom zei David: "Ik merk op al Uw geboden", Psalm 119:6b. Hij legt zich erop toe en wil graag weten wat zijn plicht is; en als hij dat weet, probeert hij haar te vervullen. Hij zet zich tot uitwendige en inwendige gehoorzaamheid, om God niet alleen met zijn hart maar ook met zijn leven te dienen; om zijn plicht jegens God en zijn naaste te vervullen, zowel jegens zichzelf als zijn naaste, zowel in het verborgen als in het openbaar.
- d. Hij keert ook terug tot de geestelijkheid van elke plicht: "Want wij zijn de besnijding, wij die God in de Geest dienen, en in Christus Jezus roemen en niet in het vlees betrouwen", Filipp. 3:3. De ware boetvaardige zal niet blijven steken in een geraamte van plichten, maar zal trachten op te klimmen tot de onzienlijke dingen waarin het leven en de ziel van de plichten ligt. Zijn wens is namelijk dat zijn hart doordrenkt zou mogen zijn van de liefde Gods als het beginsel van zijn gehoorzaamheid, aangedaan met achting voor de ere Gods als zijn doel, en verheven boven alle zelfzuchtige bedoelingen; maar ook om alles in het geloof te volbrengen en op de Heere te leunen om kracht te ontvangen.
- e. Welnu, deze wederkeer tot de Heere is een oprechte wederkeer, geen geveinsde en huichelachtige, met het gehele hart, Jer. 3:10. Men zegt dat huichelaars dubbelhartig zijn, en een verdeeld hart hebben; één voor God en een ander voor hun begeerlijkheden. Maar de Heere zegt in dit geval: "Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan", Joh. 18:8. Want niemand kan twee heren dienen. De ware boetvaardige keert terug om eeuwig bij Hem te blijven, zoals Onésimus bij Filémon, Fil. :15. Evenals de dienstknecht onder de wet, wordt de boetvaardige met zijn oor aan Gods deurposten genageld, om Hem eeuwig te dienen, Deut. 15:17. Het heeft geen nut om voor even weder te keren.
- f. Het is een vrijwillige wederkeer. De boetvaardige komt hartelijk en welwillend terug: "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkraft", Psalm 110:3. Hij keert terug als iemand die teruggaat naar een goede en eerbare heer en die hij met blijdschap zal dienen: "Dient de HEERS met blijdschap", Psalm 100:2. Zij die alleen maar naar God teruggedreven worden door zware roeden en scherpe overtuigingen, zullen zich weer afloeren. Toch kunnen mensen aanvankelijk naar God gedreven worden, die, als zij naderhand Zijn heerlijkheid en uitnemendheid zien en de begeerlijkheid van Zijn dienst aanschouwen, zich vrijwillig en hartelijk aan Hem onderwerpen.
- g. Het is een spoedige wederkeer: "Ik heb gehaast en niet vertraagd Uw geboden te onderhouden", Psalm 119:60. De oprechten zullen het geen ogenblik uitstellen; zij zullen geen wapenstilstand met de zonde sluiten. Juist op het moment dat ware boetvaardigheid het hart aanraakt, is de tijd aangebroken om tot God weder te keren; want zij weten dat als zij het een moment langer uitstellen, dat moment wel eens fataal voor hen zou kunnen zijn.

- h. Het is een algehele wederkeer. De ziel blijft niet steken bij één bekende plicht, maar omhelst ze allemaal, ook al is het nog zo moeilijk en onaangenaam voor vlees en bloed. Daarom zei de Heere van David: "Ik heb gevonden David, de zoon van Isaï, een man naar Mijn hart, die al Mijn wil zal doen", Hand. 13:22. De boetvaardige valt God onvoorwaardelijk in handen, en zegt: "Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?" Hij zegt: "Spreek, Heere, Uw dienstknecht hoort." Hij is zonder tegenspreken voor de wil van God, want God is een onvoorwaardelijk Meester, en moet daarom zonder voorbehoud gehoorzaamd worden.

Gebruik tot lering

Wij kunnen hieruit leren dat gedeeltelijke levensverbetering niet genoegzaam is tot bekering. Men moet zich niet alleen van de zonde bekeren, maar zich ook tot God bekeren! Wij moeten niet alleen het kwaad van ons wegdoen, maar het goede daarentegen ook behartigen: "Wast u, reinigt u, doet de boosheid uwer handelingen van voor Mijn ogen weg, laat af van kwaad te doen", Jesaja 1:16. Wij moeten niet slechts deze en die begeerlijkheden nalaten, maar ook begiftigd worden met de tegengestelde genade. Sommige mensen bekeren zich alleen van de boosheden van hun leven, maar begeven zich niet verder op de weg van echte heiligheid. Zij stellen zich met de hooghartige farizeeër tevreden, dat zij geen onrechtvaardigen en rovers zijn, Lukas 18:11; maar helaas bedenken zij niet, dat als het huis waar de duivel uit gaat ledig is, hij met zeven andere geesten terugkeert die bozer zijn dan hij zelf is, en het laatste van die mens dus erger wordt dan het eerste, Matth. 12:44, 45.

6. DE TOEPASSING

Ik ga nu over tot de toepassing van het geheel. Hier wens ik alarm te slaan voor de oren van onboetvaardige zondaren, om zich te bekeren en van hun zonden tot God weder te keren. O, zondaren, bekeert u, bekeert u! U bent weggezworven naar uw begeerlijkheden en afgoden; bekeer u ervan! U hebt God de rug toegekeerd, keer weder tot Hem. In het vervolg van deze oproep tot boetvaardigheid zal ik

- I. U ervan proberen te overtuigen hoe noodzakelijk het is om u te bekeren.
- II. U een reeks beweegredenen tot boetvaardigheid voorleggen.
- III. U de grote belemmeringen om zich te bekeren, aantonen.
- IV. U aanwijzingen geven met het oog op het verkrijgen van boetvaardigheid.

I. Ik zal u ervan proberen te overtuigen hoe noodzakelijk het is om u te bekeren, om zodoende plaats te maken voor de beweegredenen daartoe. Er zijn drie soorten mensen die al heel snel al onze aansporingen tot bekering van zich af zullen schuiven.

1. De één zegt: Ik bekeer me dagelijks van mijn zonden. Als dat zo was, dan zou het er goed met u bij staan. Zeker, het is noodzakelijk; maar niemand staat zo gauw klaar om voor te geven alsof men dit doet, dan degenen die nog nooit hebben geweten wat het zeggen wil zich te bekeren. Als berouw hebben over het kwaad dat u bedreven hebt, erover zuchten en een vluchtige wens om genade boetvaardigheid is, dan is het een gemakkelijk werk. Dit is het echter niet. U kunt zich niet bekeren zolang uw hart niet verbroken is! Uw hart moet gescheurd worden vanwege de zonde, en ervan losgescheurd worden! U moet zich van de zonde tot God bekeren in alle bekende plichten der gehoorzaamheid. Als u doet alsof u bekeerd bent, breng dan vruchten voort der bekering waardig. Maar tot zulke schijnboetvaardigen kunnen we zeggen wat Samuël tot Saul zei: "Wat is dan dit voor een stem der schapen in mijn oren en een stem der runderen, die ik hoor?" 1 Sam. 15:14.
2. Iemand anders zegt: Ik ben al bekeerd. Maar o, bedenk dat boetvaardigheid niet één dag, maar uw hele leven in beslag neemt, aangezien u nooit vrij van zonde bent, Jer. 8:6. Nieuwe beledigingen vereisen nieuwe boetvaardigheid; ja, oude zonden mogen zelfs niet vergeten worden. Vandaar zei Mozes: "Gedenk, vergeet niet, dat gij de HEERS uw God in de woestijn zeer vertoornd hebt", Deut. 9:7. En daarom bidt de psalmist ook: "Gedenk niet der zonden mijner jonkheid noch mijner overtredingen", Psalm 25:7. Als u er zich volkomen van bekeert, zult u beschaamd zijn en zal de wond opnieuw gaan bloeden als u eraan terugdenkt. Daarom zei de apostel: "Wat vrucht dan hadt gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt?" Rom. 6:21.
3. Weer een ander ziet de noodzakelijkheid der boetvaardigheid voor zichzelf niet in. Zulke mensen behoren tot dat verblinde geslacht dat rein is in zijn eigen ogen, en toch van zijn drek niet is gewassen, Spr. 30:12. Zij loochenen hun zonde in plaats van erover te treuren en ze te belijden, en zeggen met de overspelige vrouw: "Ik heb geen ongerechtigheid gewrocht", Spr. 30:20. Mogelijk blijven zij vrij van het grove bederf van de uitwendige mens; en wat de nadrukkelijke plichten van de godsdienst betreft, zij zien er óf de noodzaak niet van in, óf als zij ze toch nog vervullen, zijn zij blind voor de bedorvenheid van hun natuur, voor hun lievelingszonden en voor de geestelijkheid van Gods wet. Boetvaardigheid is voor

u echter net zo noodzakelijk als voor de trotse farizeeër uit Lukas 18, en als voor de apostel Paulus, Rom. 7:9; vgl. met Titus 3.

- (1) Maar o, bedenk, zijn er niet velen van ons die gedurende heel hun leven nog nooit recht ontwaakt zijn? Zij hebben onder het geldank van het Evangelie geleefd, maar hun rust in een zondige wandel is er nooit krachtadig door verstoord! Ik zal Lukas 11:21 aan u voorlezen, waarin het geheim van uw toestand opgesloten ligt: "Wanneer een sterke gewapende zijn hof bewaart, zo is al wat hij heeft in vrede." Bekeer u dan, want anders bent u ten dode opgeschreven!
- (2) Zijn er niet velen wier ontwaking slechts een gedeeltelijke verandering in hen heeft veroorzaakt, maar bij wie het uitgelopen is op een vreselijke afval van Gods weg? "Maar hun is overkomen hetgeen met een waar spreekwoord zo wordt gezegd: De hond is wedergekeerd tot zijn eigen uitbraaksel, en de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk", 2 Petr. 2:22. De mooie bloesem die zij eens vertoonden, is als stof vergaan. Bekeer u, of uw, afvalligheid zal uw ondergang worden.
- (3) Zijn er tegenwoordig niet vele slapende maagden, die een weg bewandelen waarin zij van God afwijken? Het leven, de kracht en tederheid die zij eens bezaten, is geweken; de dood heeft zich op hun oogleden gevestigd, en zij zijn de aarden flessen gelijk geworden. Tot hen moeten wij zeggen: "Gedenk dan, waarvan gij uitgevallen zijt, en bekeer u, en doe de eerste werken", Openb. 2:5a.
- (4) Zijn er niet velen die in bekende zonden leven? Zij weten precies waarin zij zondigen, en toch gaan zij door als een os ter slachting. Hun verdorvenheden zijn te sterk voor het geweten. U moet zich bekeren, of u zult verloren gaan! Het einde van goddeloze wegen zal vreselijk zijn, en één gehandhaafde zonde zal de ziel verwoesten!
- (5) Zie toe of u op de weg die u bewandelt de voetstappen van Christus" kudde, of die van des duivels bende, kunt bespeuren, Hoogl. 1:8. Kan uw toestand vergeleken worden met die van het schone gezelschap dat met verheven banieren naar Kanaän reisde, of met hen die sliepen en in de put zijn gevallen? Durft u niet ontkennen dat u vele misstappen gemaakt hebt en nog maakt? O, bekeer u dan! Loop niet verder door; misschien nog één stap, en het zal voor u niet meer mogelijk zijn terug te keren, Lukas 14:24. De zondaar staat er bijna niet bij stil hoe spoedig God hem kan laten varen, óf door een vernietigende vloek over hem uit te spreken evenals over de vijgeboom, Hoséa 4:17, óf door hem in het dadelijk bedrijven van de zonde te straffen en hem naar de hel te sturen, want "een man, die, dikwijls bestraft zijnde, de nek verhardt, zal schielijk verbroken worden, zodat er geen genezen aan zij", Spr. 29:1.

II. Ik zal u nu een reeks beweegredenen tot boetvaardigheid voorleggen.

1. Overweeg de verplichtingen die op u rusten om u te bekeren. Ga eens zitten en overweeg hoeveel zaken u verplichten u te bekeren.

- (1) Gods bevel verplicht u ertoe: "God dan de tijden der onwetendheid overgezien hebbende, verkondigt nu alle mensen dat zij zich bekeren", Hand. 17:30. En heeft u geen achtiging voor het soevereine gezag van Hem Die u gemaakt heeft? Het bevel tot boetvaardigheid is één van de twee voorname bevelen van het Evangelie: "Betuigende beiden Joden en Grieken de boetvaardigheid tot God en het geloof in onze Heere Jezus Christus", Hand. 20:21. Dit is ook het bevel dat de profeten van ouds zo vaak hebben benadrukt: "Keert weder en bekeert u van al uw

overtredingen, zo zal de ongerechtigheid u niet tot een aanstoot worden", Ezech. 18:30. Dit predikten onze Heere Jezus, Johannes de Doper en Zijn discipelen, die zeiden: "Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen", Matth. 3:2. Dit predikten de apostelen: "Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in de Naam van Jezus Christus tot vergeving der zonden", Hand. 2:38. En zo heeft het gezamenlijke geluid van de predikers van het Evangelie altijd al geklonken; dus is het tegelijk een oud en nieuw bevel. Er is geen bevel dat u zó gebiedend wordt opgelegd, als het bevel in onze tekst. Bekeer u dan als u achting hebt voor Gods gezag!

- (2) Uw doop verplicht u ertoe: "Johannes was dopende in de woestijn en predikende de doop der boetvaardigheid tot vergeving der zonden", Markus 1:4. Het is een ernstige verplichting die u wordt opgelegd om weder te keren en God de Vader, Zoon en Heilige Geest te dienen; om aan de zonde te sterven en der gerechtigheid te leven. U hebt het teken des Heeren ontvangen; hoe vreselijk moet het zijn om niet terug te willen keren tot uw grote Meester! Bekeer u dan, en keer weder, als u tenminste niet behandeld wilt worden als een deserteur, en als een opstandeling die de trouw eens aan de Koning des hemels gezworen, van zich werpt.
  - (3) De weldaden die u ontvangen hebt, verplichten u tot dankbaarheid: "Of veracht gij de rijkdom Zijner goedertierenheid en verdraagzaamheid en lankmoedigheid, niet wetende, dat de goedertierenheid Gods u tot boetvaardigheid leidt?" Rom. 2:4. De algemene en bijzondere weldaden die u bewaard en in bedwang gehouden hebben. Elke weldaad is door de zonde verbeurd; nochtans staat u bij God in de schuld, en elke dag worden u zeer veel nieuwe gunsten bewezen, die u ten zeerste verplichten om u te bekeren.
  - (4) Tenslotte, uw belijdenis verplicht u ertoe. U geeft uzelf uit voor christenen. Als u de Naam van Christus op uw lippen wilt nemen, sta dan af van ongerechtigheid, 2 Tim. 2:19. Waarom noemt u God Vader, als u met alle geweld de werken des duivels wilt doen, die Christus kwaal verbreken? Beweert u dat Christus uw Verlosser en de Heilige Geest uw Heiligmaker is? Waarom volhardt u dan in de dienst der zonde en in de wegen der goddeloosheid? Geloof u dat elke zonde Gods toorn verdient? Hoe vreselijk dwaas is het dan om u toorn te vergaderen als een schat in de dag des toorns! Laat dan óf uw belijdenis óf uw zondige wegen varen!
3. Overdenk ernstig wat de zonde is waarop u zo verzot bent, dat u ze boven Christus verkiest en dat u liever de gunst van God verspeelt dan het genot van de zonde. Wat ziet u erin dat u zo sterk bekoort? Als u ingenomen bent met het voordeel ervan, dan moet u bedenken dat het de schade van het verderf van uw ziel, dat daardoor veroorzaakt wordt, niet zal vergoeden: "Want wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint en lijdt schade zijner ziel? Of wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?" Matth. 16:26. "Want wat is de verwachting des huichelaars, als hij zal gierig geweest zijn, wanneer God zijn ziel zal uittrekken?" Job 27:8. Indien u ingenomen bent met het plezier ervan, bedenk dan dat plezier duur gekocht is, namelijk, tegen de eeuwige vlammen die de zonde over de mensen die zich niet bekeerd hebben, zal brengen. De genoegens der zonde zijn maar voor een ogenblik, Hebr. 11:25. En zelfs in deze wereld is er al veel meer genoeg in de dienst van God dan in de dienst der zonde: "Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien? Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE! Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ten tijde als hun koren en most vermenigvuldigd zijn", Psalm 4:7, 8.

- a. Ik smeed u, denk er eens over na of niet elk lokaas een haak in zich herbergt!, Spr. 23:31, 32. Zit er niet overal voor u een valstrik in verborgen? Hoe vaak hebt u gezien dat de dood in de pot was, toen u zich wilde gaan verlustigen in uw verdorvenheden? U hebt in het aas gehapt, maar voelde u ondertussen niet dat de haak u een wond toebracht? U hebt aan de roos geroken, maar hebben de doornen u ondertussen niet gekweld? En hoe kan het ook anders? Want "wie een kuil graaft, zal daarin vallen; en wie een muur doorbreekt, een slang zal hem bijten", Pred. 10:8.
- b. Is er duurzame rust te vinden in een zondige weg? Immers nee: "De goddelozen, zegt mijn God, hebben geen vrede", Jesaja 57:21. Getuigt uw geweten ook niet dat de knaging van de schuld in uw geweten als een dode vlieg is in de zalf die alles onsmakelijk maakt? Knaagt er niet altijd een worm aan de wortel van iedere zondige wonderboom in welks schaduw u zit? Zuigen juist de onzekerheden die het geweten bezighouden, niet vaak het sap uit uw begeerlijkheden? Durft iemand beweren dat hij ooit rust voor zijn ziel heeft gevonden in een weg van Godsverlating? O nee! Tienduizend werelden kunnen een onsterfelijke ziel niet bevredigen.
- c. Ondervindt u niet dat de zonde een onverzadigbare tiran is, evenals het graf en de onvruchtbare baarmoeder, die nooit zeggen: "Het is genoeg"? "De goddelozen zijn als een voortgedreven zee, want die kan niet rusten, en haar wateren werpen slijk en modder op", Jesaja 57:20. O, wat hebben zij een zware taak, die levende en felle lusten moeten voeden! "Gij begeert, en hebt niet; gij benijdt en ijvert naar dingen, en kunt ze niet verkrijgen; gij vecht en voert krijg, doch gij hebt niet, omdat gij niet bidt. Gij bidt, en gij ontvangt niet, omdat gij kwalijk bidt, opdat gij het in uw wellusten doorbrengen zoudt", Jak. 4:2, 3. "En zij verzochten God in hun hart, begerende spijs naar hun lust. En zij spraken tegen God; zij zeiden: Zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn?" Psalm 78:18, 19. Hoe meer men aan de begeerlijkheden toegeeft, hoe buitensporiger ze worden; hoe vaker hun dorst geleest wordt, hoe grotere dorst eruit voortkomt. Vandaar dat mensen die een zondige weg bewandelen van kwaad tot erger vervallen.
- d. Is een zondige weg niet een zeer dwaze weg? Niemand is ontrouw aan God, of hij is ontrouw aan zichzelf, aan zijn eigen voordeel en geluk. De Heere biedt aan om met u te rechten over deze zaak en uw geweten tot rechter te maken: "Komt dan, en laat ons tezamen rechten, zegt de HEERE; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol", Jesaja 1:18. De zaak betreft u en uw tijdelijke en eeuwige gelukzaligheid! Het is een giftige beker die de dood met zich meebrengt; en hoe dwaas is het om een slang in zijn boezem te koesteren, terwijl men toegeroepen wordt om hem eruit te gooien; om een beker met vergif te drinken, terwijl men toegeroepen wordt om hem weg te gooien; om kolen in zijn binnenste te brengen, waarvan men weet dat zij hem zullen verbranden! Hoe dwaas is het om zijn eigen dood en verderf lief te hebben!
- e. Is de zonde niet de scheidingsmuur tussen God en u? "Maar uw ongerechtigheden maken een scheiding tussen ulieden en tussen uw God, en uw zonden verbergen het aangezicht van ulieden, dat Hij niet hoort", Jesaja 59:2. Bederft zij uw troost uit het Woord, uw vertrouwen in de Heere en uw toegang tot God in de plichten niet? Veroorzaakt zij als het ware geen kloof tussen de hemel en u, zodat uw onbeweende zonden u verhinderen gemeen-

schap te hebben met de hemel, terwijl anderen dat wel hebben? Is dit uw keuze? O zeker, indien u dan niet tot God wilt terugkeren, behoeft het u ook niet te verwonderen dat Hij u straks zal gebieden om van Hem te wijken "in het eeuwige vuur dat voor de duivel en zijn engelen bereid is."

- f. Bedenk wat het einde daarvan zal zijn. Het zal in het laatst zeker bitterheid zijn, 2 Sam. 2:26. "Uw boosheid zal u kastijden en uw afkeringen zullen u straffen; weet dan en zie, dat het kwaad en bitter is, dat gij de HEERE uw God verlaat en Mijn vreze niet bij u is, spreekt de Heere, de HEERE der heirscharen", Jer. 2:19. Hoe heerlijk de beker ook schijnt te zijn aan de rand, de droesem ervan zal bitter zijn. "De gestolen wateren zijn zoet en het verborgen brood is lieflijk. Maar hij weet niet, dat aldaar doden zijn; haar genoden zijn in de diepten der hel", Spr. 9:17, 18. Hoe innemend het vermaak ook mag zijn, de afrekening zal vreselijk zijn.

3. Bedenk dat u sterven moet. "Het is de mensen gezet eenmaal te sterven, en daarna het oordeel", Hebr. 9:27. De dood is zeker, en daarom is boetvaardigheid noodzakelijk. O, als men zich de dood voor ogen zou stellen, zouden zondaren het spoedig nodig achten een nieuw leven te beginnen. Iemand die Genesis 5 in de kerk hoorde voorlezen, raakte zó onder de indruk door de gedachten over de dood, dat hij dadelijk een nieuwe levensweg koos om welgelukzalig te mogen sterven. Wij moeten allen sterven en in het graf nederdalen; dat wij daarvan nu al doordrongen mochten zijn, en daaruit mochten leren hoe dat ons oproept tot boetvaardigheid. Zie op uw stervensuur en op uw graf, o onboetvaardige zondaar, en overdenk enkele dingen, waarvoor ik nu uw aandacht vraag:

- (1) Zou u graag willen sterven zoals u hebt geleefd? U leeft in uw zonde, zonder God; zou u zo wensen te sterven? Velen koesteren wel Bileams wens om de dood der oprechten te sterven, terwijl zij zich niet bekommeren om hun leven: "Mijn ziel sterf de dood der oprechten, en mijn uiterste zij gelijk het zijne", Num. 23:10. Maar onthoud dat hij die wens niet heeft verkregen: "Ook doodden zij met het zwaard Bileam, de zoon van Beor", Num. 31:8. U hangt uw eeuwig welzijn aan een zijden draadje, als u denkt dat de zaken die nu niet worden goedgeemaakt, straks wel goedgeemaakt kunnen worden, en dat terwijl u uw sterfdag niet weet.
- (2) Bedenk toch wat het zal zijn als u op uw sterfbed op een zondig leven zult moeten terugzien. Hoe zult u in staat zijn om uw onverzoende schuld en een lange eeuwigheid in het aangezicht te staren? "Zal uw hart bestaan? Zullen uw handen sterk zijn, in de dagen als Ik met u handelen zal? Ik, de HEERE, heb het gesproken en zal het doen", Ezech. 22:14. Zolang gezondheid en kracht aanhoudt en de dood niet verschijnt, heeft uw slaperig geweten niet zoveel last van de zonde. Maar als de dood u in het aangezicht staart en het ontwaakt geweten u aanvliegt, zal het u tot in uw ziel grieven dat u zich niet eerder bekeerd hebt.
- (3) Wat zal het zijn om te sterven en naar een andere wereld te gaan met een last van onverzoende schuld op uw rug? Denk van tevoren over uw graf na; overweeg eens wat het zal zijn om daarin te liggen met uw gebeente vol ongerechtigheid! Is het niet het beste om nu uw overtredingen van u af te schudden en weg te werpen, hoe goed u het er ook bij kunt uithouden, daar u weet dat u er niet welgetroost mee kunt sterven.
- (4) In uw stervensuur zult u afscheid moeten nemen van de wereld en van het genot van uw begeerlijkheden. De tafel van het bedorven feestmaal waaraan u nu zit, zal door de dood omver worden geworpen, en dan komt de droevige afrekening ervan, die tot in eeuwigheid duren zal. O, sta nu op en verlaat haar door u te bekeren.

Neem nu op Gods bevel afscheid van die dingen, waarvan u weldra afscheid moet nemen, of u wilt of niet.

- (5) Tenslotte, in het graf is geen boetvaardigheid, Pred. 9:10. U moet zich bekeren of verloren gaan; het is nu of nooit! Als u nu uw zaken bederft door een onboetvaardig leven en de dood zal u daar aangrijpen, dan zult u ze nooit meer kunnen herstellen. De werk- en proeftijd is dan voorbij. Als de broze levensdraad zal breken - die in een ogenblik kan afknappen - dan bent u buiten het bereik der genade. Het is even onmogelijk om een opgebrande kaars weer te laten branden, als het is om de tijd terug te roepen.

4. Beschouw de rechterstoel van God waarvoor u moet verschijnen: "Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad. Wij dan, wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof. O, zondaar, weet u niet dat er een toekomend oordeel is, en hoe dit u oproept om u te bekeren? "God dan de tijden der onwetendheid overgezien hebbende, verkondigt nu alle mensen dat zij zich bekeren. Daarom dat Hij een dag gesteld heeft, op welke Hij de aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen door een Man, Die Hij daartoe geordineerd heeft, verzekering daarvan doende aan allen, dewijl Hij Hem uit de doden heeft opgewekt", Hand. 17:30, 31. Als er op de mens voor eeuwig geen acht werd geslagen en er geen toekomstige afrekening zou zijn, zoals bij de beesten die vergaan, dan zou men naar zijn lusten kunnen leven en zou de verschrikking van een eeuwig oordeel hem piet drukken. Maar dat is niet het geval: "Het is de mensen gezet eenmaal te sterven, en daarna het oordeel", Hebr. 9:27.

- (1) Bedenk dat, zolang u in uw zonde volhardt, uw schuld aan het Goddelijk recht steeds groter wordt en de rekeningen steeds hoger worden. De afrekening daarvan voor de rechterstoel zal vreselijk zijn, hoe licht u er nu ook over denkt, Pred. 9:9. Misschien worden ze wel uit uw geheugen gewist, maar zij zullen niet uit Gods gedenboek worden gewist, Hoséa 13:12. Nu is het echter de tijd om ze op rekening van de Borg te laten schrijven.
- (2) Hoewel u ze thans niet wilt opzoeken om erover te rouwklagen en u ervan te bekeren, zij zullen u echter wel weten te vinden voor Gods rechterstoel. Wat zou de zondaar gelukkig zijn als zijn zonden van hem zouden scheiden bij het graf! Zij zullen echter met hem in het stof nederliggen, Job 20:1 l. En hoe gelukkig zou ondanks dat nog zijn, als hij wist dat zij zich niet zouden verroeren en nooit weer opstaan; maar "God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is, hetzij goed of hetzij kwaad", Pred. 12:14. Hij is een alwetende Rechter en niets kan voor Hem verborgen worden. Hij kan de minste belediging die Zijn eer is aangedaan, niet vergeten; alles moet in het gericht worden gebracht.
- (3) Hoe zult u denken over het uitstellen van de boetvaardigheid, als u zult zien dat Christus wederkomt en Zijn troon ten oordeel wordt gezet, als de bazuin zal klinken en de doden zullen opstaan en voor die rechterstoel zullen moeten verschijnen, en de hemel en de aarde voorbij zullen gaan?
- (4) Tenslotte, uw staat voor de eeuwigheid zal daar bepaald worden overeenkomstig de werken die u in het vlees hebt gedaan. Onboetvaardige zondaren zullen een lange eeuwigheid krijgen om hun hardnekkigheid te betreuren, terwijl zij die zich intijds bekeerd hebben voor eeuwig gelukzalig zullen zijn.

5. Overdenk, om u tot boetvaardigheid te bewegen, het lijden van Christus. Een Romeinse senator, die het volk wilde bewegen om de dood van de door Brutus

vermoorde Caesar te wreken, liet zijn bebloede mantel zien en schreeuwde: "Hier is de mantel van uw overleden keizer." En o, wilt u dan ook niet op de bebloede mantel van Christus zien, die aan de mast van het Evangelie hangt, om u tot boetvaardigheid te bewegen? "Zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen als met de rouwklage over een enige zoon", Zach. 12:10.

- (1) Leer hieruit hoe vreselijk Gods verbolgenheid tegen de zonde moet zijn, die geschreven is met het bloed van Christus en doorstoken is met het zwaard der gerechtigheid. Is het niet "vreselijk te vallen in de handen des levenden Gods"? En zullen wij in de zonde volharden, waartegen zo'n verbolgenheid openbaar is gekomen?
- (2) Toen Sodom in vlammen opging, kwam openbaar hoe vreselijk de zonde is, maar dat werd nog duidelijker op Golgotha, waar Gods recht de Zoon van God met het wraakzwaard achtervolgde. Wat een verbazend tafereel, de Zoon van God tot doelwit gesteld voor de pijlen van God! Vraagt u niet wat de oorzaak van dit alles was? Het was de zonde! De kinderen aten de onrijpe druiven, en de tanden van de vaders waren stomp geworden. Zij gaan de schuld aan, de gerechtigheid grijpt Hem aan, en Hij "geeft weder wat Hij niet heeft geroofd", Psalm 69:5. De uitverkorenen gingen de schuld opgewekt aan, maar toen Hij haar moest betalen, kostte het Hem tranen en sterke roepingen. Zullen wij de zonde dan niet haten en verafschuwen? Vele wateren kunnen deze liefde niet uitblussen, evenmin kunnen de wateren van boven en van onderen haar niet verdrinken. "Ziet, hoe lief Hij u had." Ook al zouden stervelingen er nooit met Hem in gedeeld hebben, dan zou Hij gelukkig zijn geweest in de liefde van Zijn Vader. Maar Hij had zondaren zó lief, dat Hij Zijn leven voor hen aflegde om op deze wijze een weg te kunnen banen, zodat de Vader langs deze weg Zijn liefde aan hen kon bewijzen. Zult u de zonde dan niet haten en verafschuwen, die de oorzaak was van Zijn dood? Is dit de vriendelijkheid die u aan uw vriend bewijst?
- (3) Toen Christus leed, beefde de aarde, scheurden de rotsen, stonden de doden op, werd de zon verduisterd vanwege het schouwspel, en verborg zij zich uit schaamte. Hoe kunnen wij dan onaangedaan blijven staan, die de hoofdoorzaak waren van de bloedige tragedie, wier zonden een Judas bewogen om Hem te verraden en een Pilatus om Hem te veroordelen? Ziet hier, beweent en bekeert u van de zonde.
- (4) Tenslotte, heeft Hij nog niet genoeg geleden? Moet Hij nog meer lijden, zelfs in de staat van Zijn verhoging? Wilt u Zijn Geest bedroeven, Zijn wetten, ja, zelfs Zijn bloed vertreden en onboetvaardig in de zonde blijven volharden?

6. Bedenk welk onrecht u God aandoet door uw zonde, waarin u een lelijke afbeelding ervan kunt zien. Dit weerhield Jozef om te zwichten voor een sterke verzoeking, Gen. 39:9, en doorboorde Davids hart met berouw over zijn zonde, Psalm 51:6, en drukte zwaar op de verloren zoon, Lukas 15:18. Elke zonde bereikt de troon van God in de hemel en Hem Die erop zit. Weliswaar is de vijandschap van zondaren jegens God machteloze vijandschap en kan zij geen werkelijke schade berokkenen, ook al stelt men alles op alles. Zij kunnen Hem niet minder gelukzalig maken, zij kunnen Zijn vrede niet verstoren, Job 35:6-8. Maar het is met de zondaar als met de bedelaar die op de mesthoop ligt en lucht geeft aan zijn wrok tegen de vorst op de troon. Hij krenkt Gods eer, Zijn zichtbare heerlijkheid, ofschoon hij niets kan beginnen tegen Zijn wezenlijke heerlijkheid.

- (1) Zondaar, u onteert God door uw zonde, omdat u zich verzet tegen Zijn natuur en wil. Hoe kan men de zonde beschrijven waarin men volhardt zolang men zich niet

bekeert? Een "in tegenheid wandelen met God", Lev. 26:21; een vooropgezet doel om Hem van Zijn heerschappij te beroven: "De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God", Psalm 14:1. U kunt hem de mooiste kleuren geven die u maar wilt, maar u steekt hiermee de verzetsvlag uit tegen de God Die u gemaakt heeft. Want negeert u hiermee eigenlijk niet Zijn alziend oog en alomtegenwoordigheid? Daagt u hierdoor Zijn rechtvaardigheid niet uit en trekt u Zijn waarheid niet in twijfel? Veracht u Zijn goedertierenheid en barmhartigheid niet en druist u niet in tegen Zijn heilige natuur en wil, zolang u volhardt in hetgeen waarvan Hij gezegd heeft: "Doet toch deze gruwelijke zaak niet, die Ik haat", Jer. 44:4. En bent u van plan om in deze weg te blijven volharden?

- (2) U onteert God door Zijn wetten te vertrappen, Jesaja 33:22. Hij heeft u een wet gegeven tot een regel om naar te leven, en heeft haar verzegeld met Zijn soevereine heerschappij en haar omtuind met bedreigde straffen, die bij Zijn oneindige grootheid passen. U schenkt er echter net zoveel aandacht aan alsof het spinnenwebben waren die slechts geschikt zijn om vliegen te vangen. U breekt door de muren heen en wilt zich met verachting van Zijn gezag op verboden gebied begeven. Zo beledigt u openlijk de God Die u gemaakt heeft, en denkt u dat Hij dat zal gedogen? Nee, Hij kan de belediging wreken: "Er is een enig Wetgever, Die behouden kan en verderven", Jak. 4:12. En Hij zal het doen: "Doch deze mijn vijanden, die niet gewild hebben, dat ik over hen koning zou zijn, brengt ze hier en slaat ze hier voor mij dood", Lukas 19:27.
- (3) U onteert God door Zijn Zoon te versmaden, Joh. 5:40. De heidenen kunnen God nog niet zó onteren zoals u, daarom zal uw oordeel zwaarder zijn dan hun oordeel, Joh. 3:19. God heeft Zijn Zoon in de wereld gezonden om door Zijn dood verzoening teweeg te brengen tussen God en zondaren; Hij "heeft Hem verhoogd om boetvaardigheid te geven", Hand. 5:31. Door uw volharding in de zonde versmaadt u Zijn dood en hetgeen Hij met Zijn bloed heeft verworven. U hebt uw kwaal zó lief, dat u een hekel hebt aan de Medicijnmeester. Wat zal toch het einde hiervan zijn? "Ziet, gij verachters, en verwondert u, en verdwijnt", Hand. 13:41.
- (4) U onteert God door Zijn Geest te bedroeven, Ef. 4:30. Hoor Gods klachten over onboetvaardige zondaren: "Ik ben verbroken door hun hoerachtig hart, dat van Mij afgeweken is, en door hun ogen, die hun drekgoden nahoereren", Ezech. 6:9. "Zie, Ik word onder u geperst evenals een wagen wordt geperst die vol garven is", Amos 2:13, Engelse vertaling. Hoe vaak heeft de Geest des Heeren geen moeite aan u ten koste gelegd om u van uw zonden te bekeren door tot u te spreken door middel van het Woord en de leidingen van Zijn Voorzienigheid, door middel van de verborgen berispingen van uw eigen geweten en verborgen roerselen en binnenpratens, en alles te vergeefs? Dit zal niet zo blijven: "Toen zeide de HEERE: Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met de mens, dewijl hij ook vlees is", Gen. 6:3. Er zal een droevig einde aan komen, indien u zich niet bekeert: "Maar zij zijn wederspanning geweest en zij hebben Zijn Heilige Geest smarten aangedaan; daarom is Hij hun in een vijand verkeerd, Hij Zelf heeft tegen hen gestreden", Jesaja 63:10. Als zondaren een last blijven voor de Geest van God en zij die last niet wegnemen door zich te bekeren, zal God hen tot hun schade eraf werpen: "Daarom spreekt de Heere, HEERE der heirscharen, de Machtige Israëls: O wee, Ik zal Mij troosten van Mijn wederpartijders, Ik zal Mij wreken van Mijn vijanden", Jesaja 1:24.
- (5) U onteert God door de overblijfselen van Zijn Beeld in uw ziel te schenden. God heeft de mens oprecht en naar Zijn Beeld geschapen. Adams zonde heeft Zijn Beeld in ons bedorven. Maar hoe verder wij in de zonde doorgaan, des te minder

gelijkvormig wij ons aan God maken en des te vijandiger wij tegenover God komen te staan. Hoe vreselijk is het om elke vertoning van de trekken van Gods Beeld in ons maar te blijven uitwissen!

- (6) Tenslotte onteert u God door de verkeerde invloed die uw voorbeeld op anderen heeft. Daarom zegt onze Heere: "Omdat de ongerechtigheid vermenigvuldigd zal worden, zo zal de liefde van velen verkouden", Matth. 24:12. Elke onboetvaardige zondaar is een werktuig van de duivel, en nodigt en moedigt anderen aan om God en Zijn wegen te verachten, en hij zal dus rekenschap af moeten leggen van het kwaad dat zijn zonde op die manier veroorzaakt. De rijke man in de hel was zich dat bewust, hoewel het schijnt dat hij dat daarvoor niet was: "En hij zeide: Ik bid u dan, vader, dat gij hem zendt tot mijns vaders huis; want ik heb vijf broeders; dat hij hun dit betuige, opdat ook zij niet komen in deze plaats der pijniging", Lukas 16:27, 28.

Welnu, bent u van plan om God met uw zonde te blijven onteren en u er niet van te bekeren tot God?

- Bedenk, zo smee ik u, dat Hij uw Schepper is, Pred. 12:1. Hij gaf u uw aanzijn, en bracht u voort uit de baarmoeder van het niet; en zult u dan niet voor Hem zijn? Zult u tegen Hem zijn? Heeft Hij Die u gemaakt heeft geen recht om u te regeren? Leert de rede zelf niet dat Hij een soevereine heerschappij over ons heeft, omdat Hij ons geschapen heeft? O, waarom zal het schepsel zich zo tegen zijn Schepper verzetten? Zullen de potscherven twisten met de Pottenbakker?
- Bedenk dat Hij uw Bewaarder is, Hebr. 1:3; Hand. 17:28. U leeft op Zijn aarde en leeft van Zijn goede voortbrengselen, ademt Zijn lucht in, en wilt u dan niet naar Zijn stem luisteren? Wie was het die u in de baarmoeder bewaarde en u eruit voortbracht, zodat de baarmoeder uw graf niet werd? Wie heeft ervoor gezorgd dat uw broze levensdraad nog niet is afgesneden, en wie heeft u heel uw leven van eten voorzien? Is het niet de Heere? En zult u dan tegen Hem vechten met Zijn eigen weldaden die Hij u geschonken heeft, ja, nog steeds schenkt terwijl u in de zonde volhardt? Zullen het leven, de kracht en de gemakken van het leven en de tijd, die Hij u heeft gegeven, gebruikt worden om Zijn Geest te bedroeven? Wat zal het einde hiervan toch zijn?
- Bedenk dat Hij u verdelen kan, en dat wanneer Hij wil, Matth. 10:28. Uw leven en adem zijn van Hem, en Hij kan die beëindigen wanneer het Hem behaagt. Hij laat u niet doorgaan in de zonde omdat Hij er niets aan kan doen; nee, op het ogenblik dat u Hem uitdaagt, kan Hij u doden of u levend ter helle doen varen. Hij wacht echter, opdat Hij u genadig zij; en deze ene overweging mocht zondaren doen besluiten om zich te bekeren, als zij tenminste niet zo dwaas zijn om Hem nog verder uit te dagen, Die hen in een ogenblik kan verderven en hen in het graf kan laten zwijgen.
- Bedenk dat Hij uw Getuige is, Psalm 51:6; Luk. 15:18. Zondaren die God niet in erkentenis willen houden, strelen zich feitelijk met de gedachte dat God in de hemel is opgesloten: "De HEERE heeft het land verlaten, en de HEERE ziet het niet", Ezech. 9:9. Maar de dag komt dat zij zullen zien dat zij zich vreselijk hebben bedrogen. Nee, Hij is een getuige, ook al is Hij vaak een stille getuige; maar Hij zal te Zijner tijd spreken, Psalm 50:21, 22. Als Zijn gedenkboek en het boek van het geweten zal worden geopend, dan zal het duidelijk worden dat Hij getuige is geweest van uw gehele weg, ja, van iedere stap op die weg.

- Bedenk tenslotte, Hij zal uw Rechter zijn, 2 Kor. 5:10. Hij is een alwetende Rechter, voor Wie niets verborgen kan worden; een rechtvaardige Rechter, Die een ieder zal vergelden naar zijn werk; een alomtegenwoordige Rechter, aan Wiens aanwezigheid niemand kan ontsnappen, en een almachtige Rechter, Die Zijn vonnis zeker van kracht kan laten worden. Hoe komt het, denkt u, dat mensen kunnen beweren dat zij in een toekomst oordeel geloven, en toch geen moeite doen om de Rechter nu al tot hun Vriend te maken, maar de oorlog tegen Hem volhouden en die niet beëindigen door zich te bekeren? Helaas, afschuwelijk ongeloof ligt ten grondslag aan deze onboetvaardigheid!

7. Bedenk dat God u oproept tot boetvaardigheid. Stop uw oren dan niet voor Gods roepstem, opdat de Heere uw opstand niet zal vergelden door niet naar u te luisteren als u tot Hem zult roepen, Spr. 1:24-30.

- (1) God roept u tot boetvaardigheid door de gunstbewijzen waarmee Hij u dagelijks overlaadt. "Of veracht gij de rijkdom Zijner goedertierenheid en verdraagzaamheid en lankmoedigheid, niet wetende dat de goedertierenheid Gods u tot boetvaardigheid leidt?" Rom. 2:4. Dit zijn de koorden waarmee God u trekt. Dat u gespaard wordt op Gods aarde, dat u uit de hel gehouden wordt, dat Hij u dagelijks brood geeft en de hemel en de aarde niet toesluit, zodat zij u niet meer behulpzaam zijn, roepen u luide toe om u te bekeren en tot Hem weder te keren. En Hij neemt er kennis van hoe weinig dit alles uitwerkt: "En zij zeggen niet in hun hart: Laat ons nu de HEERE onze God vrezen, Die de regen geeft, zo vroege regen als spade regen, op Zijn tijd; Die ons de weken, de gezette tijden van de oogst bewaart", Jer. 5:24.
- (2) God roept u op tot boetvaardigheid door kruisen en beproevingen, hetzij dat ze u opgelegd zijn, hetzij dat u erdoor bedreigd wordt. Ieder kruis dat de Heere ons in Zijn voorzienig bestel oplegt, is een boodschapper van de hemel die ons oproept tot boetvaardigheid: "Hoort de roede en wie ze besteld heeft", Micha 6:9. U komt ze tegen in de weg der zonde, zoals de engel Bileam tegenkwam. Zij gelasten u stil te staan en niet verder te gaan; ja, zij gelasten u zelfsom tot de Heere weder te keren. God spreekt in deze tijd op deze wijze tot dit land, tot deze kerk en tot deze gemeente, en tot een ieder van ons.
- (3) God roept u tot boetvaardigheid door de prediking van het Woord, Hand. 17:30. Het grote doel van geheel onze prediking is, dat u zich bekeert en van uw zonden tot God wederkeert. En zolang God ons het Evangelie laat, is dat een teken dat Hij op onze boetvaardigheid wacht; maar het is onvermijdelijk, als wij in de zonde blijven volharden ondanks alle waarschuwingen, dat wij van het Evangelie, of het Evangelie van ons zal worden weggenomen. En in onze tijd hebben wij meer dan één reden om daarvoor te vrezen. Daarom zegt Christus tot de gemeente van tfeze: "Gedenk dan, waarvan gij uitgevallen zijt, en bekeer u, en doe de eerste werken; en zo niet, Ik zal u haastelijk bijkomen, en zal uw kandelaar van zijn plaats weren, indien gij u niet bekeert", Openb. 2:5.

8. Let op de tekst: "Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan." Twee zaken liggen hierin opgesloten om u tot boetvaardigheid aan te sporen.

- (1) Als u zich niet bekeert, zult u vergaan. Zonden waarvan men zich niet bekeert, brengen verwoesting over koninkrijken, kerken, gemeenten en huisgezinnen. En dat zal waarschijnlijk ook de ondergang worden van ons land en van onze kerk van vandaag. Want, helaas, de aanblik van alles in deze tijd komt overeen met de beschrijving die we kunnen lezen in Jeremia 8:6: "Ik heb geluisterd en toegehoord,

zij spreken wat niet recht is, er is niemand die berouw heeft over zijn boosheid, zeggende: Wat heb ik gedaan? Een ieder keert zich om in zijn loop, gelijk een onbesuisd paard in de strijd." God heeft ons gedreigd met verwoestende slagen en doet dat nog steeds, maar ons geslacht is gelijk aan die spotters, waarvan gesproken wordt in 2 Petrus 3:4, die zeiden: "Waar is de belofte Zijner toekomst?" En omdat God niet haastelijk het oordeel uitvoert, vernietigt de mens de vreze, Job 15:4, volhardt hij in de zonde en in zijn verzet tegen de hemel. Dit woord heeft echter nauw betrekking op ons: "Zou Ik hen om deze dingen niet bezoeken? spreekt de HEERE; zou Mijn ziel zich niet wreken aan zulk een volk als dit is?" Jer. 9:9.

- (2) Uw ziel zal verwoest worden door de zonden waarvan u zich niet bekeerd hebt: "Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan." Bedenk dat uw leven, ja, uw ziel op het spel staat. Zondaar, u bent van God afgeweken, en uw ziel is als pand achtergelaten voor uw wederkeer tot God door boetvaardigheid. Als u niet wederkeert is uw pand, uw ziel, voor eeuwig verloren! De hemelpoort is te eng om u binnen te laten met een zondelast op uw rug, waarvan u zich nooit bekeerd hebt. Ja, u zult nooit de hemel zien, en aan de hel kunt u niet ontsnappen. Het Evangelie roept u tot boetvaardigheid, en indien u zich niet bekeert, zal "de Heere Jezus van de hemel met de engelen Zijner kracht geopenbaard worden; met vlamvend vuur wraak doende over degenen die God niet kennen, en over degenen die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn", 2 Thess. 1:7, 8. Heb daarom medelijden met uw ziel: "Werpt van u weg al uw overtredingen, waardoor gij overtreden hebt, en maakt u een nieuw hart en een nieuwe geest; want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls? Want Ik heb geen lust aan de dood des stervenden, spreekt de Heere HEERE; daarom bekeert u en leeft", Ezech. 18:31, 32. Zo nauw komt het er op aan: Bekeer u, of ga voor eeuwig verloren! Laat uw zonden, of laat de hemel varen!

- Ten eerste smeed ik u om hier te bedenken dat uw ondergang in een onboetvaardige staat vaststaat. U kunt het uit de mond des Heeren Zelf beluisteren, Die dat in zeer duidelijke en beslissende bewoordingen te kennen geeft: "Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan." Ook al was het slechts een misschientje, dan zou dat alleen al genoeg moeten zijn om ons tot boetvaardigheid te brengen; want het is duizendmaal meer onverantwoord om de ziel aan het gevaar van het eeuwige verderf bloot te stellen, en dat in ruil voor al het profijt of genot van een zondige weg, dan dat iemand zich in verdrinkingsgevaar begeeft om een vlieg te vangen. Het is echter geen misschientje, maar een absolute zekerheid!
- Ten tweede, indien u zich niet bekeert, zijn alle andere verwachtingen afgesneden. Zeg mij, o onboetvaardige zondaar, u die zich niet wilt bekeren van uw zonde, waarop denkt u te vertrouwen om u van de toorn van God te behouden? Denkt u te vertrouwen op de barmhartigheid van God? Ik zeg u dat u een verachter bent van Zijn barmhartigheid, Rom. 2:4; evenmin zult u haar in deze toestand kunnen ontvangen, anders zou God Zijn waarheid krenken. Hij heeft immers gezegd: "Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan." Ik smeed u, bedenk dat als u barmhartigheid wilt ontvangen, u haar moet zoeken in Gods weg: "De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten; en hij bekere zich tot de HEERE, zo zal Hij Zich zijner ontfermen, en tot onze God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk", Jesaja 55:7. Denkt u te vertrouwen op Jezus Christus, Zijn bloed en verdiensten? Bedrieg uzelf niet! Is dit niet Christus" eigen woord: "Indien gij u niet bekeert, zo zult

gij insgelijks vergaan"? Zegt de Zaligmaker dit niet tegen u? Het is alsof Hij daarmee wilde zeggen: Ik zal Mijn bloed niet schenken aan een zondaar om hem van de toorn te behouden, die zich niet van de zonde tot Mij wil bekeren. Waarom zou er dan eigenlijk iemand die het Evangelie hoort, verloren gaan, als men in zijn onboetvaardigheid kan volharden en toch kan delen in Christus' bloed? Nee, nee; degene die Christus verlost van de toorn, zal Hij eerst verlossen van de zonde, Matth. 1:21. Hij zal eerst boetvaardigheid geven voordat Hij toegang verleent tot de hemel, want Christus' bloed is nooit vergoten om honden en zwijnen in Zijns Vaders huis te brengen, maar om ons te verlossen van alle ongerechtigheid, en Zichzelf een eigen volk te reinigen, ijverig in goede werken, Titus 2:14.

- Ten derde, wat zal de vrucht van de zonde zijn als deze dure afrekening begint? "Vreselijk is het te vallen in de handen des levenden Gods", Hebr. 10:31. Misschien krijgt u de tijd om uw loopbaan te lopen, maar uiteindelijk zullen uw ogen breken, de laatste polsslag zal slaan en de ziel zal vleugelen nemen en naar een andere wereld vertrekken en vanwege haar onverzoende zonden tot de eeuwige vlammen worden veroordeeld. En wanneer u daar binnentreedt, wat zult u dan overhouden van al de voldoening die u gehad hebt in uw zondige wegen? Nee, dan moet u voor eeuwig afscheid nemen van alle genoegens, gemakken of vermaken, hetzij in God, hetzij in uw begeerlijkheden.
- Ten vierde, hoe zult u het kunnen uithouden onder de last van Gods toorn in de put des verderfs? "De zondaren te Sion zijn verschrikt; beving heeft de huichelaars aangegrepen; zij zeggen: Wie is er onder ons, die bij een verterend Vuur wonen kan? Wie is er onder ons, die bij een eeuwige Gloed wonen kan?" Jesaja 33:14. Hoe zult u bestand zijn tegen de wraak, ja, tegen de wraak van de Middelaar, als Hij u met de ene hand staande zal houden en u met de andere straffen? Denk intijds aan de worm die nooit sterft en aan het vuur dat nooit wordt uitgeblust; want u moet zich of nu bekeren, of die worm zal eeuwig aan u knagen en dat vuur u eeuwig verzengen!
- Tenslotte, overweeg de eeuwige duur van deze staat. De genoegens, het profijt en gemak van de zonde duren maar een ogenblik; het verderf dat daarentegen over u zal komen vanwege uw onbeweende zonden, is eeuwig, 2 Thess. 1:9. O, wat is het toch dwaas om eeuwige pijn te riskeren voor tijdelijk genot! Als berouw, droefheid en wroeging over de zonde, ja, woede tegen zichzelf vanwege de zonde, een zich bekeren was, dan zou er in de hel genoeg boetvaardigheid zijn. Mensen schuiven thans boetvaardigheid van zich af vanwege de bitterheid die erin is; toch is er ook zoetheid in te vinden. Straks zult u echter de bitterheid ervan in volle mate ondervinden, en nooit de zoetheid ervan proeven. Want de hoop op genade zal dan uitgewist zijn, en een vreselijk gezicht van de eeuwige duur van uw ellende zal onafgebroken uw deel zijn! Heb medelijden met uw ziel en werp haar niet weg voor hetgeen geen nut kan doen.

9. Als u zich bekeert, zult u nooit verloren gaan. Boetvaardigheid is de weg om Gods toorn te weren van volken en kerken. Boetvaardigheid is de weg voor een ieder van ons om aan de toorn van God te ontkomen: "Keert weder en bekeert u van al uw overtredingen, zo zal de ongerechtigheid u niet tot een aanstoot worden", Ezech. 18:30. "Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in de Naam van Jezus Christus tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen", Hand. 2:38. Al de bedreigingen van Gods toorn zijn roepstemmen die ons oproepen tot

boetvaardigheid: "Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan." "Zie, Ik werp haar te bed, en die met haar overspel bedrijven, in grote verdrukking, zo zij zich niet bekeren van hun werken", Openb. 2:22. Ofschoon u gezondigd hebt met de wereld, zult u, als u zich met Gods uitverkorenen bekeert, niet met de wereld verloren gaan. Bedenk dat niet het vallen in de zonde maar het blijven liggen in de zonde zonder zich te bekeren, de oorzaak is dat mensen tot wie het Evangelie komt, verloren gaan, Joh. 3:19. Ja, het is van alle zielekwalen de ergste en wanhopigste. Dus voor degenen die bereid zijn om de Medicijnmeester te gebruiken en Zijn wijze van genezen te ondergaan, kan niets noodlottig zijn. Zij wier zonden van de eerste rang waren, zoals David, Paulus, Manasse en Petrus, enzovoort, zijn heden in de heerlijkheid; maar ... het waren berouwvolle zondaren!

10. Bedenk dat er genade voor u is als u zich wilt bekeren en tot Christus komen. Goed nieuws, o zondaren! Als u zich bekeert, zullen al uw zonden worden uitgedelgd. U zult omhelsd worden in de uitgestrekte en warme armen der genade, indien u zo wilt terugkomen als u van God bent afgeweken. "De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten; en hij bekere zich tot de HEERE, zo zal Hij Zich zijner ontfermen, en tot onze God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk", Jesaja 55:7. "Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij", Openb. 3:20. O, geliefde toehoorders, zullen de ingewanden der barmhartigheid u niet trekken? Heden zit God op een troon van genade; Hij reikt u de gouden scepter des vredes toe, als u die wilt ontvangen zoals Hij het wil; en in Zijn Naam verkondigen wij genade aan alle arme zondaren die zich van hun zonde wensen te bekeren tot God. O, zal de verkondiging van deze kwijtschelding de harten van opstandige zondaren niet raken en hen bewegen tot overgave?

Tegenwerping 1: *Maar mijn zonden zijn vele en groot.*

Antwoord. "Gods barmhartigheden zijn ook vele en groot, Psalm 51:3; Psalm 86:13; en Zijn barmhartigheid wordt vergroot als Hij zulke mensen vergeving schenkt. Ook al waren uw zonden bergen hoog, al waren zij zo talrijk dat, als er een lijst van gemaakt werd, deze zou reiken van de aarde tot de hemel: er is genade voor u als u zich wilt bekeren: "Komt dan, en laat ons tezamen rechten, zegt de HEFRE; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol", Jesaja 1:18. Er is een rijkdom aan barmhartigheid, en een overvloed van vergevende genade, Ef. 2:4; Jes. 55:7.

Tegenwerping 2: *Ik ben teruggevallen en met de hond teruggekeerd tot zijn uitbraaksel en met de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk.*

Antwoord. Er is ook genade voor afhoereerders: "Bekeert u, gij afkerige kinderen, spreekt de HEERE, want Ik heb u getrouwd", Jer. 3:14. Vers 22: "Keert weder, gij afkerige kinderen; Ik zal uw afkeringen genezen." Indien dit niet zo was, wie zou dan zalig worden? Mensen moeten in zo'n geval vergeven, en des te meer zal God vergeven, Lukas 17:4. Want gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, alzo zijn Gods gedachten hoger dan onze gedachten: "Men zegt: Zo een man zijn huisvrouw verlaat, en zij gaat van hem en wordt eens anderen mans, zal hij ook tot haar nog wederkeren? Zou datzelve land niet grotelijks ontheilgd worden? Gij nu hebt met vele boeleerders gehoereerd, keer nochtans weder tot Mij, spreekt de HEERE", Jer. 3:1.

Tegenwerping 3: *Maar ik heb de genade en het geneesmiddel voor de zonde veracht en versmaad.*

Antwoord. Zij, die de Heere der heerlijkheid hadden vermoord, waren ook zo vergegaan in de verachting van de genade en het geneesmiddel voor de zonde, en toch ontvingen zij barmhartigheid, Hand. 2:36, 37. Veracht en versmaad haar niet langer, en uw vorige zonden zullen niet meer gedacht worden.

Tegenwerping 4: *Ik heb zolang in de zonde volhard, dat ik geen hoop meer heb.*

Antwoord. Hoe langer u in de zonde hebt volhard, groter zijn uw zonden; toch heeft God ons geen bepaalde tijd bekendgemaakt, waarna Hij niet meer wachten zal. Sommigen worden ter elfder ure geroepen, en degenen die dan binnenkomen, worden niet afgewezen. Zo ging het ook met de moordenaar aan het kruis. Zie Ezechiël 33:10, 11; Lukas 14:22; Joël 3:21.

Tegenwerping 5: *Niemand's geval is zo ellendig als het mijne.*

Antwoord. Let eens op het geval van Mariasse, 2 Kron. 33, en dat van Paulus, 1 Tim. 1:13. Zulke voorbeelden zijn bedoeld om zondaren aan te moedigen zich te bekeren in de hoop op genade, Ef. 2:7. Adams toestand was hopeloziger, omdat hij tegen meer licht en genade had gezondigd dan waartoe u in staat was. Maar veronderstel dat uw geval zo slecht is dat het zijn weerga niet heeft; toch is de barmhartigheid van God en het bloed van Christus ook een weergaloos geneesmiddel! En u kunt ervan verzekerd zijn dat Hij Die gezegd heeft: "Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen", Joh. 6:37, eerder nog iets nieuws op de aarde zal werken dan dat uw geval niet opgelost zou kunnen worden, als u het maar aan Hem wilt overlaten. Ik stel dus vast dat er genade voor u is als u zich bekeert.

Tenslotte, als u zich bekeert, zult u zeker voor eeuwig zalig worden: "Keert weder en bekeert u van al uw overtredingen, zo zal de ongerechtigheid u niet tot een aanstoot worden", Ezech. 18:30. Ware boetvaardigen gaan niet naar de hel! De hemel is de plaats waar alle oprechte boetvaardigen zullen aanlanden. Zij die zich heden van hun zonden bekeren en tot God wederkeren, zullen voor eeuwig bij de Heere zijn in een andere wereld. O, zie op de heerlijkheid die boven is, en laat uw ziel erdoor tot boetvaardigheid worden aangespoord. Werp de hoop op de eeuwige gelukzaligheid niet weg voor hetgeen geen nut doet! Welnu, zondaren, bedenk deze dingen en laat u aansporen tot boetvaardigheid, en waagt het niet om over de oprechte waarschuwingen heen te leven en te volharden in een weg van onboetvaardigheid. Onboetvaardigheid onder het Evangelie is een zeer zware zonde; wacht u ervoor, want op deze wijze verhardt u zich in de zonde. Zij rekt de draad van een God tergend leven uit, stapelt zonde op zonde, totdat God de levensdraad doorsnijdt. O, staan er al niet genoeg posten op Gods rekening die tegen u getuigen? Waarom zult u er nog meer bijvoegen, in plaats van ze te verminderen en uw weg te verlaten door u te bekeren?

Onboetvaardigheid verzegelt zonde en schuld op de ziel. Zij bindt alle overige zonden op uw ziel bijeen: "En dit is het oordeel, dat het Licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht; want hun werken waren boos", Joh. 3:19. Als u zich zou bekeren, zou geen enkele zonde in staat zijn om u te verderven; maar als u zich niet bekeert, zal die ene zonde al de overige zonden hun leven en kracht doen behouden tot uw volkomen verderf.

Onboetvaardigheid trotseert het Evangelie, Christus Zelf en Zijn apostelen en dienaren, die u met luide stem oproepen tot boetvaardigheid. Bekeert u zich, dan doet u alles; bekeert u zich niet, dan doet u niets. U ontvangt de genade Gods tevergeefs; het zal

tevergeefs zijn dat u ooit het Evangelie, dat Christus voor zondaren is gestorven, gehoord hebt, want u zult bij dit alles geen voordeel behalen.

Tenslotte, het is een afschuwelijke zonde, die u in eeuwige ellende zal dompelen. Er is geen ontvlieden aan Gods toorn; als u zich niet bekeert, bent u voor eeuwig verloren! Want "indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan."

Welnu, u hebt een boodschap van de Heere gehad; welk antwoord zal ik Hem, Die mij gezonden heeft, wederbrengen? Ik geloof dat ik alle zondaren kan rangschikken onder deze zes soorten:

De brute zondaar, die het hoort maar er zich niets van aantrekt. Het Woord maakt geluid in zijn oren, omdat hij het vermogen heeft om te horen; maar hij is helaas niet beter dan de beesten voor zover het hem niet aanzet om over zijn staat en toestand na te denken. Wat zal ik anders tot u zeggen dan dat de tijd komt dat uw ziel, die verdronken ligt in het moeras van vlees en bloed, gescheiden zal worden van uw lichaam en een lange eeuwigheid zal krijgen om na te denken over alle oproepen die u hebt gehad om u te bekeren! "Een os kent zijn bezitter en een ezel de kribbe zijns heren; maar Israël heeft geen kennis, Mijn volk verstaat niet", Jesaja 1:3. "Weest niet gelijk een paard, gelijk een muilezel, hetwelk geen verstand heeft, welks muil men breidelt met toom en gebit, opdat het tot u niet genake. De goddeloze heeft vele smarten", Psalm 32:9, 10a.

De eigenzinnige, wanhopige zondaar, die dit als antwoord zal geven: "Het is buiten hoop; neen, want ik heb de vreemden lief, en die zal ik nawandelen", Jèr. 2:25. Zijn hart is gehecht aan de zonde; hij heeft geen wil om ermee te breken, en geen hoop dat hij ooit gewillig zal worden gemaakt, of indien dat wel gebeurt, dat God hem zou willen aannemen; en daarom is hij besloten de tijd te nemen. Maar o, bedenk dat zij die net zo verzot waren op hun afgoden als u, zoals Manasse en Paulus, tot inkeer zijn gebracht. Als dat u niet kan bewegen, dan smee ik u om deze vraag te beantwoorden: "Wie is er onder ons, die bij een verterend Vuur wonen kan? Wie is er onder ons, die bij een eeuwige Gloed wonen kan?" Jesaja 33:14.

De listige, vernuftige zondaar, die hetzelfde antwoord zal geven als Saul Samuël gaf: "Gezegend zijt gij den HEERE. Ik heb des HEEREN woord bevestigd", 1 Sam. 15:13. Maar laat het antwoord voor zulk een zondaar hetzelfde zijn als het antwoord dat Samuël aan Saul gaf in vers 14: "Wat is dan dit voor een stem der schapen in mijn oren en een stem der runderen, die ik hoor?" Wat betekent uw volharding in de zonde, waarom worstelt en strijdt u er niet tegen in hart en leven, terwijl u wel doet alsof?

De aanmatigende zondaar, die dit als antwoord zal geven: "Ik zal vrede hebben, wanneer ik schoon naar mijns harten goeddunken zal wandelen", Deut. 29:19. Sommigen hebben een hart van diamant en een voorhoofd van koper, zodat niets van dit alles hen kan beïnvloeden. Laat de boodschappers des Heeren maar zeggen wat ze willen, zij doen wat zij willen. Zij willen niet van weg veranderen, en maken zich wijs dat alles goed zal aflopen. Tot dezulken wil ik met de verzen 20 en 21 zeggen: "De HEERE zal hem niet willen vergeven; maar alsdan zal des HEEREN toorn en ijver roken over dezelve man, en al de vloek die in dit boek geschreven is, zal op hem liggen; en de HEERE zal zijn naam van onder de hemel uitdelgen. En de HEERE zal hem ten kwade afscheiden van al de stammen Israëls, naar alle vloeken des verbonds, dat in het boek dezer wet geschreven is." Zie Jesaja 28:16 en verder.

De luie zondaar, die precies hetzelfde zal antwoorden als Felix Paulus antwoordde: "Voor ditmaal ga heen; en als ik gelegen tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen", Hand. 24:25. Hij is overtuigd dat hij zich bekeren moet en is ook daartoe besloten, maar nu nog niet. Jonge mensen stellen het uit tot de grijsheid; oude mensen stellen het uit tot hun doodsbed. Iedereen stelt het van tijd tot tijd uit. Maar o, geliefde

toehoorders, hoe weet u dat u nog een uur, laat staan een jaar de tijd krijgt? Hoeveel mensen zijn er die nooit oud zullen worden? Hoeveel mensen vallen in de eeuwigheid voordat zij het weten?

De overtuigde zondaar die, nu hij ontwaakt is, zegt: *"Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?"*

III. Dat is de reden waarom ik u in de derde plaats zal aantonen wat de grote belemmeringen zijn om zich te bekeren.

1. Gedachteloosheid is een grote belemmering ervoor: "Ik heb geluisterd en toegehoord, zij spreken wat niet recht is, er is niemand die berouw heeft over zijn boosheid, zeggende: Wat heb ik gedaan? Een ieder keert zich om in zijn loop, gelijk een onbesuisd paard in de strijd", Jer. 8:6. Men denkt niet na over de staat en toestand van zijn ziel. Men verslaapt zorgeloos zijn tijd zonder behoorlijk na te denken, en derhalve lijdt zijn geestelijke staat schipbreuk en kwijnt hij weg in zijn ongerechtigheid en is zich hiervan niet bewust.
2. De liefde en zorgen der wereld zijn grote belemmeringen voor boetvaardigheid, Lukas 8:14. Het hart van de mens wordt er zó door in beslag genomen, dat hij hart noch hand heeft voor de toestand van zijn ziel. Hoeveel mensen zijn er die heel hun leven door de wereld druk in beslag worden genomen, zodat zij nooit kunnen nadenken over hun weg, totdat de dood hen in het aangezicht staart!
3. Vooroordelen tegen godsdienst en vroomheid zijn grote belemmeringen voor boetvaardigheid. Sommigen zien er geen voordeel in, terwijl "de godzaligheid tot alle dingen nut is, hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toekomstigen levens", 1 Tim. 4:8. Anderen zien er geen genoegen in, terwijl "de wegen der wijsheid wegen der liefelijkheid zijn, en al haar paden vrede", Spr. 3:17. Weer anderen denken dat het onnodig is om zich al die moeite te getroosten, want met minder kan het ook wel. Maar helaas bedenken zij niet welk een heilig jaloers God de Heere is, en hoevelen zullen zoeken in te gaan die niet zullen kunnen.
4. Verwaandheid is een grote belemmering voor boetvaardigheid, Deut. 29:19. Men hoopt nog steeds dat alles goed zal komen, hoewel men zich de vrijheid veroorlooft om zijn zondige weg te vervolgen. Men misbruikt Gods barmhartigheid als masker voor hun begeerlijkheden, en bedenkt niet dat Hij de schuldige geenszins onschuldig zal houden.
5. Ongeloof, het niet omhelzen van Christus en het niet begrijpen van de genade Gods in Hem is eveneens een grote hindernis in de weg der boetvaardigheid.
6. Tenslotte noem ik luiheid, waardoor de zaak toch van tijd tot tijd wordt uitgesteld.

IV. Ik zal u aanwijzingen geven met het oog op het verkrijgen van boetvaardigheid. Naast hetgeen ik al gezegd heb over de wijze waarop men boetvaardigheid door het geloof verkrijgen kan, bied ik verder de volgende aanwijzingen:

1. Tracht de zonde in haar ware gedaante te leren zien, welk een kwaad het is, Jer. 2:19. Wat er voor zorgt dat wij de zonde aankleven, zijn de verkeerde begrippen die wij daarover hebben. De zonde in haar ware gedaante zien, zou een middel kunnen zijn om van haar te vlieden. Bedenk met het oog hierop dat de majesteit Gods door de zonde wordt beledigd. Onkunde van God is de moeder van onbekeerlijkheid, Hand. 17:30. Bedenk tevens hoeveel verplichtingen er op ons liggen om Hem te dienen, die wij door de zonde vertrappen. De toorn Gods rust op zulke onbekeerlijke zondaren. Sta eens stil bij alle weldaden waarvan onze onbeweende zonden ons beroven, maar ook bij alle boosheden die door onze

zonden worden uitgebreed tegen de eer van God en tegen het welzijn van ons en onze naaste.

2. Denk veel na over de dood. Bedenk hoe kort en onbestendig uw tijd is. De hoop op een lang leven brengt velen in een hopeloze toestand. En wie weet wanneer de genadetijd voor hem voorbij is, of wanneer het ogenblik daar is dat God zal zeggen: "Mijn Geest zal niet meer met deze mens twisten, dewijl hij ook vlees is"?, Gen 6:3.
3. Sta veel stil bij het toekomend oordeel, waar u rekenschap van uzelf zult moeten geven. Overdenk het lijden van Christus. Bid om boetvaardigheid en zoek en verlang er gelovig naar dat de Heere u het nieuwe hart zal geven, volgens Zijn belofte: "En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlesen hart geven", Ezech. 36:26. En vers 32: "Ik doe het niet om uwentwil, spreekt de Heere HEERE, het zij u bekend! Schaamt u en wordt schaamrood van uw wegen, gij huis Israëls."
4. Tenslotte, wat u doet, doe dat haastelijk. Hoe eerder u begint, des te gemakkelijker zal het werk zijn.

Onthoud de drie volgende kentekenen van de waarachtige boetvaardigheid:

1. *Droefheid over de zonde, omdat een goeddoend en genadig God erdoor beledigd wordt*: "Zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en zij zullen rouwklagen over Hem als met de rouwklage over een enige zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene", Zach. 12:10.
2. *Haat tegen de zonde, als het afschuwelijkste wat er bestaat*, Openb. 2:6. Deze haat zal algemeen zijn tegen alle bekende zonde; aanhoudend, zonder onderbreking; onverbiddelijk, zonder verzoening; en vurig, zonder verdraagzaamheid.
3. *Een vast voornemen en verlangen om de zonde te mijden en zijn plicht op te volgen, en zich te wachten voor aanwezige zonden en voor de gelegenheden tot die zonden waarvoor hij altijd open ligt*. Een vast voornemen en verlangen om eerlijk daarnaar te staan met gebruikmaking van de middelen, en om zich te benaastigen de belemmeringen voor een heilig leven uit de weg te ruimen.

EINDE